

วารสารสันติสุขปริทรรศน์

Journal of Peace Periscope

ISSN : 2822-0455 (Online)

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2566

Vol. 4 No. 2 Jul. - Dec. 2023

วารสารสันติสุขปริทรรศน์ Journal of Peace Periscope

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2566) Vol.4 No.2 (July - December 2023)

ISSN: 2822-0455 (Online)

วัตถุประสงค์

วารสารสันติสุขปริทรรศน์ Journal of Peace Periscope (JPP) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิชาการและงานวิจัยที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น เชิงวิชาการ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลงานวิจัยให้แก่คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิตนักศึกษา และผู้สนใจทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์สู่สาธารณชนและแวดวงวิชาการ ขอบเขตวารสารมุ่งเน้นเปิดรับบทความจากสาขาด้านศาสนาและปรัชญา สังคมวิทยา รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาศาสตร์และสหวิทยาการด้านมนุษยและสังคมศาสตร์ โดยทุกบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน ทั้งนี้เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

กำหนดการเผยแพร่

วารสารเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ (ราย 6 เดือน) คือ ฉบับที่ 1 ระหว่างมกราคม – มิถุนายน และฉบับที่ 2 ระหว่างเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม

คณะกรรมการที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ แสนบุราณ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สยาม ราชวัตร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พระมหาดวงเด่น ฐิตญาโณ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บรรณาธิการบริหาร (Executive Editor)

พระครูชลธารพิทักษ์ เจ้าอาวาสวัดแม่ฮ่องไคร้

กองบรรณาธิการ (Editorial Board)

1. ศาสตราจารย์ ดร.พระมหาบุญเลิศ ช่วยธานี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรมย์ สีตาคำ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ ดร.พระมหาวิเศษ เสาะพบดี	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

4. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
5. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สะสอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
6. รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
7. รองศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ จันทร์แดง	มหาวิทยาลัยพะเยา
8. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญย์ นิลเกษ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวี จันทร์ส่อง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร แสงสุโพธิ์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยจิรัส เตชะตันมินสกุล	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป พิษทองกลาง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คุณากร กรสิงห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
14. อาจารย์ ดร.มนตรี หลินภู	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
15. อาจารย์ ดร.ณัฐชานันท์ วงศ์มูลทิทธิกร	มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

ฝ่ายจัดการวารสาร

นางศรินทิพย์ ผาเจริญ

สำนักงาน

สำนักงานวัดแม่ฮ่องไคร้ เลขที่ 9 หมู่ที่ 8 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ 50220

บทบรรณาธิการ

วารสารสันติสุขปริทรรศน์ ฉบับนี้เป็นปีที่ 4 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2566 ซึ่งมีความมุ่งมั่นที่จะทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่บทความวิชาการ บทความวิจัย หรือบทความวิจารณ์หนังสือด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศาสนาและปรัชญา ตลอดจนสหวิทยาการต่าง ๆ เพื่อเป็นเวทีกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของนักวิจัยและนักวิชาการ รวมถึงเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในวงวิชาการ อันจะนำมาซึ่งการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้ก้าวหน้าอย่างเข้มแข็งต่อไป ซึ่งกองบรรณาธิการจะเพิ่มประสิทธิภาพการเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยเพื่อให้กว้างขวางมากขึ้น

ฉบับนี้ มีบทความวิจัยที่ได้รับการคัดเลือกให้ตีพิมพ์ทั้งสิ้น 8 เรื่อง คือ 1) การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยพระอภิบาล ชวนเมธี (คิ้วดวงตา) และคณะ 2) การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยพระปลัดธนวัฒน์ อธิปัญโญ และคณะ 3) รูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยอนุพงศ์ กิ่งทอง และคณะ 4) การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจภูธรช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยชวลิตนัฐ วัลย์ธีร์วี และคณะ 5) การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม อำเภอหนองกิ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจิตร์วรรณ วุฒิปัญญาอิสกุล

และคณะ 6) การเปรียบเทียบนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการเลือกตั้งกับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากกรมอำนวยการระหว่างปี พ.ศ. 2552-2565 โดยอภิสิทธิ์ เก่งรุ่งเรืองชัย และลดาวลีย์ ไข่มคำ 7) รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐานคำสอนผู้นำล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ โดยณัฐกร ไชยบุตร และคณะ 8) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยสุพรรณ จินะมูล และคณะ

กองบรรณาธิการต้องขอขอบพระคุณเจ้าของบทความทุกท่านที่เชื่อมั่น และไว้วางใจให้วารสารสันติสุขปริทรรศน์ ทำหน้าที่ในการเผยแพร่ผลงานของท่าน และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้อนุเคราะห์กลั่นกรองและปรับปรุงบทความให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์และนำไปสู่มุมมองที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติส่วนรวมต่อไป

(พระครูชลธารพิทักษ์)

บรรณาธิการ

ทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารนี้ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน
จึงไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

สารบัญ

กองบรรณาธิการ	ก
บทบรรณาธิการ	ข
สารบัญ	ง
บทความวิจัย	
การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางนึ่ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่	1-17
: พระอภิธล ขวนเมธี (คิ้วดวงตา), อภิรมย์ สีดาคำ, นพดณ ปัญญาวิรัตน์	
การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครอง คณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา	18-31
: พระปลัดธนวัฒน์ อธิปัญโญ, ไพรัตน์ เอิบสำโรง, ไพวรรณ บุริมาตร	
รูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี	32-49
: อนุพงศ์ กิ่งทอง, ไชยวัฒน์ เผือกคง, อมร หวังอัครางกูร	
การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของ สถานีตำรวจภูธรช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่	50-64
: ชวัลณัฐ ปาลัยรวี, อภิรมย์ สีดาคำ, ประเสริฐ ปอนถิ่น	
การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม อำเภอหนองก๊ก จังหวัดบุรีรัมย์	65-76
: จิตวีรวรรณ วุฒิปัญญาอิสกุล, พิชิต บุริมาตร, อภิวัฒน์ จำตา	
การเปรียบเทียบนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการเลือกตั้งกับ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการมอบอำนาจระหว่างปี พ.ศ. 2552-2565	77-90
: อภิสิทธิ์ เก่งรุ่งเรืองชัย, ลดาวัลย์ ไขคำ	
รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐานคำสอนพญาล้านนา จังหวัดเชียงใหม่	91-105
: ณฐกร ไชยบุตร, กิตติคุณ ภูลายยาว, พระครูปริยัติกิตติวิมล, ชัยนันท์ สีแก้ว	
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมือง เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่	106-119
: สุพรรณ จินะมูล, ประเสริฐ ปอนถิ่น, อภิรมย์ สีดาคำ	

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก	(1)
คำแนะนำสำหรับผู้เขียน	(2)
รูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับ	(15)
- รูปแบบการเขียนบทความวิจัย	(15)
- รูปแบบการเขียนบทความวิชาการ	(19)
- รูปแบบการเขียนบทความปริทรรศน์	(21)
- รูปแบบการเขียนบทวิจารณ์หนังสือ	(24)

**การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง
อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่**
**The Administration in According to Buddhist Governance of
Yang Noeng Subdistrict Municipality at Saraphi District Chiang Mai
Province**

พระอภิธล ชวนเมธี (คิ้วดวงตา)¹, อภิรมย์ สีตาคำ² และ นพดณ ปัญญาวีรทัต³
PhraApidon Chawanamatee (Khiwduangta)¹, Aphirom Seedakham² and
Noppadon Panyaweeratad³

Received: 23 March 2023; Revised: 30 June 2023; Accepted: 4 July 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับ เปรียบเทียบ และปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลยางน่อง จำนวน 385 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าเอฟ สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักอิทธิบาท 4 มาบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง พบว่า อายุ และอาชีพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย 3) ปัญหา อุปสรรค พบว่า ขาดเป้าหมายที่ชัดเจนในการบริหารงาน บุคลากรในองค์กรไม่สามารถเข้าใจและรู้ถึงแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อให้ไปถึงเป้าหมายตามที่องค์กรได้วางไว้ เป็นผลให้งานที่สำเร็จไม่ตอบสนองต่อตามความต้องการของประชาชน และข้อเสนอแนะพบว่า ควรตั้งเป้าหมายใน

^{1 2 3} คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตเชียงใหม่; Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya Chiang Mai Campus
Corresponding Author, E-mail: oapidonoza@gmail.com

องค์กรให้ชัดเจน เพื่อที่บุคลากรจะได้มีแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง และควรจัดประชุมหารือกับทางผู้นำชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อได้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงจากประชาชนว่าขาดแคลนเรื่องใด จะได้นำมาตั้งเป็นเป้าหมายในการบริหารงานของเทศบาลต่อไป

คำสำคัญ: การบริหารงาน; หลักพุทธธรรมาภิบาล; การปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This study aims to analyze and compare governance levels in Yang Noeng Subdistrict Municipality, Saraphi District, Chiang Mai Province, and address any issues using Buddhist principles. It uses both quantitative and qualitative research methods, surveying 385 residents with a questionnaire and conducting in-depth interviews with 9 key informants. Data is analyzed using statistical techniques and descriptive content analysis.

The research findings indicate that: 1) the level of public opinion towards the administration, based on the principles of Buddhist good governance, in Yang Nueng Subdistrict Municipality is moderately favourable. Similarly, the level of public opinion towards the implementation of the 4 principles of Iddhipada for administering the municipality according to the principles of Buddhist good governance is also at a moderate level. 2) Upon comparing the opinions of the residents regarding the management of Yang Nueng Subdistrict Municipality based on the principles of Buddhist good governance, it was observed that there were variations based on age and occupation. These differences were statistically significant at the 0.05 level, leading to the acceptance of the research hypothesis. 3) The study identified several problems and obstacles, including a lack of clear goals in the administration. This has resulted in personnel within the organization being unable to comprehend and adhere to the guidelines necessary for achieving the organization's set goals. Consequently, the completed work fails to address the needs of the people. The suggestions derived from the research emphasize the importance of establishing clear and defined goals for the organization. This will enable personnel to have accurate work guidelines. Additionally, conducting meetings with community leaders in each village is recommended to gain insights into the genuine needs and deficiencies of the people. These insights can then be utilized to set future goals for the administration of the municipality.

Keywords: Administration; Buddhist Good Governance Principles; Local Government

บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์ของสังคมไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัยของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะนี้ ซึ่งเป็นยุคของกระแสแห่งโลกาภิวัตน์ ทำให้เศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไปตามอิทธิพลของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นผลรวมไปถึงการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วสู่ประชาชน แต่ระบบการบริหารงาน ทั้งภาครัฐ และเอกชนเกิดความไม่สอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จึงทำให้สังคมโลกหันกลับมามองถึงสาเหตุปัญหาที่แท้จริง ในการบริหารของแต่ละประเทศที่มีผลกระทบต่อด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อองค์การอื่น ๆ อย่างมากมาย การบริหารเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์การเพราะเป็นเครื่องมือที่ชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จและความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพหรือความไร้ประสิทธิภาพขององค์การ และในปัจจุบันการบริหารจัดการมีความสลับซับซ้อนกว่าในอดีต แต่การบริหารจัดการของหน่วยงานของรัฐยังอยู่ในช่วงปรับตัว และยังคงคุ้นเคยอยู่กับการใช้รูปแบบการบริหารจัดการที่เป็นการบริหารจัดการแบบแยกส่วน (Fragment Administration) ผลลัพธ์ก็คือ หน่วยงานแต่ละหน่วยและบุคคลแต่ละบุคคล ต่างก็มุ่งทำงานเฉพาะส่วนของตน ไม่ได้มุ่งเน้นให้มีการประสานงาน และบูรณาการกับหน่วยงานหรือบุคคลอื่น ๆ ทำให้การบริหารไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควร (กฤษ เพิ่มทันจิตต์, 2549) การบริหารเทศบาลตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้ให้ความสำคัญในการบริหารแบบกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น โดยได้กำหนดไว้ในหมวด 14 มาตรา 249 ภายใต้บังคับมาตรา 1 ให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามวิธีการและรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายบัญญัติ การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และความสามารถในการปกครองตนเองในด้านรายได้ จำนวนและความหนาแน่นของประชากร และพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบประกอบกันและมาตรา 250 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใดให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสี่และกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบัญญัติเกี่ยวกับกลไกและขั้นตอนในการกระจายหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวของส่วนราชการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

การบริหารราชการแผ่นดินในปัจจุบันของรัฐบาล มีนโยบายที่จะพัฒนาการเมือง การปกครองของประเทศไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชน

เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถปกครองตนเองและพิทักษ์สิทธิของตนได้มากขึ้นมุ่งเพิ่มประสิทธิภาพ เสริมสร้างหลักนิติรัฐ นิติธรรม สร้างความโปร่งใส และขจัดการทุจริตในการบริหารราชการแผ่นดิน และให้บริการประชาชน (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์, 2544) ดังนั้น หลักพุทธธรรมมาภิบาลในการบริหารจัดการภาครัฐ เปรียบเสมือน ปัทมสถาน ค่านิยม และกติกา ในการแข่งขันที่การจัดการภาครัฐจะได้รับการจัดการภาครัฐด้วยรูปแบบที่โปร่งใส มีส่วนร่วม ครอบคลุมอย่างทั่วถึงและรับผิดชอบรายงานต่อสาธารณะ ซึ่งทำให้ได้รับความไว้วางใจจากประชาชน สร้างความเชื่อมั่นต่อสาธารณะ และส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรม ความไว้วางใจในสังคม โดยการแสดงข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะ การรายงานความรับผิดชอบต่อสาธารณะ การบังคับใช้กฎหมายที่เป็นธรรมและการบริหารงานสาธารณะที่มีคุณภาพและเสมอภาค กล่าวอีกนัยหนึ่ง หลักพุทธธรรมมาภิบาลมีจุดมุ่งหมายในการสร้างความเป็นธรรม ในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับทุกภาคในสังคม ไม่ใช่ภาคใดภาคหนึ่ง ดังนั้น หลักพุทธธรรมมาภิบาล จึงเป็นหลักในการบริหารจัดการที่ทั่วโลกต่างให้ความสนใจและมีบทบาทความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร เพราะเป็นหลักการบริหารจัดการที่ใช้หลักคุณธรรมจริยธรรมมากับการบริหาร ในปัจจุบันวิทยาการด้านการบริหารและการจัดการก้าวหน้าไปมาก (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2536) เทศบาลตำบล แม้จะเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก แต่สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามกฎหมาย โดยเทศบาลตำบลมีความสำคัญต่อชุมชนในลักษณะที่เป็นองค์กรพื้นฐานของท้องถิ่นและเป็นกลไกที่สำคัญต่อการบริหารการพัฒนาในระดับตำบล ทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ ในทางทฤษฎีมีความเชื่อว่าเทศบาลตำบลมีแนวโน้มว่าจะมีศักยภาพสูงในการพัฒนาชนบท เป็นองค์กรที่มีพลังของประชาชนในท้องถิ่น อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนและทรัพยากรต่าง ๆ ในชนบท จึงน่าจะรู้ปัญหาความต้องการที่แท้จริงของประชาชน รวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหาก็เป็นอย่างดี อันจะส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมในชุมชน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมมาภิบาลด้านต่าง ๆ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า เหตุผลเพราะเทศบาลตำบลยางเนิ้งมีมาตรฐานในการบริหารจัดการทรัพยากรในเขตเทศบาล อันนำมาซึ่งความสุขของประชาชนในเขตเทศบาล การมีคุณธรรมและจริยธรรม การมีสิทธิเสรีภาพ สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนให้ประชาชนมีรายได้โดยให้ทุกชุมชนรวมกลุ่มทำสินค้าตามที่ตนเองถนัดในแต่ละชุมชนเพื่อให้แต่ละชุมชนมีสินค้าประจำหมู่บ้าน และยังก่อให้เกิดการจ้างงานขึ้นในแต่ละชุมชน โดยทางเทศบาลจะคอยสนับสนุนให้ประชาชนนำหลักพุทธธรรมมาภิบาลเข้ามาปรับใช้เพื่อให้แต่ละชุมชนมีความเข้มแข็งสามัคคี ร่วมมือกันทำงานอย่างซื่อตรงโปร่งใส และสำหรับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องสำหรับนำไปวางแผนกำหนดนโยบายการบริหารในด้านต่าง ๆ ภายในองค์กรให้มีความสอดคล้องกับ

หลักพุทธธรรมาภิบาลและเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่องค์กรเทศบาลอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสарภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสарภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสарภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มประชากรที่ได้กำหนดไว้ และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยผู้วิจัยได้มีกระบวนการและขั้นตอนดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสарภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากสูตรของ Taro Yamane (1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสอบถามโดยการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ สถานภาพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง ตามแนวคิดของณรงค์ นันทวรรณะ และเอื้องฟ้า นันทวรรณะ (2555) ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านเป้าหมาย 2) ด้านปัจจัยในการบริหาร 3) ลักษณะของการบริหาร ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำหลักอริยปัทม 4 มาบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง ได้แก่ ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านฉันทะ (มีใจรักในสิ่งที่ทำ) 2) ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม) 3) ด้านจิตตะ (มีใจที่จดจ่อในสิ่งที่ทำ) 4) ด้านวิมังสา (การคิด

ทบทวนในสิ่งที่ได้ทำ) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert Scale) ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและ ข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended Questions) แล้วนำแบบสอบถามไป ทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่า ความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha C=Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.73

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลยางน่อง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนสถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานเพื่อการเปรียบเทียบ การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษามีได้กำหนดรูปแบบการวิจัย โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) จำนวน 9 รูป/คน ประกอบด้วย 1) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 1 รูป 2) ตัวแทนเทศบาลตำบลยางน่อง จำนวน 6 คน 3) ตัวประชาชน จำนวน 1 คน และ 4) นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง ตามหลักของณรงค์ นันทวรรณ และเอื้องฟ้า นันทวรรณ (2555) ประกอบด้วย 1) เป้าหมาย 2) ปัจจัยในการบริหาร 3) ลักษณะของการบริหาร ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบ

สัมภาษณ์ที่มีต่อการนำหลักอิทธิบาท 4 มาบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางเนิ้ง ประกอบด้วย 1) ด้านฉันทะ (มีใจรักในสิ่งที่ทำ) 2) ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม) 3) ด้านจิตตะ (มีใจที่จดจ่อในสิ่งที่ทำ) และ 4) ด้านวิมังสา (การคิดทบทวนในสิ่งที่ได้ทำ) แล้วนำแบบสัมภาษณ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถาม และนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูล ซึ่งในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้ 1) วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำหรือข้อความที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ และสามารถตัดสินใจได้ว่า จะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบทและจะทั้งคำหรือข้อความใดออกไป 2) คำนี้ถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้นและนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่น ๆ ได้ 3) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเมื่อได้ทำการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการถอดถ้อยคำการสัมภาษณ์จากเครื่องบันทึกเสียง พร้อมทั้งรายละเอียดเพิ่มเติมจากการจดบันทึก โดยการทำการคัดลอกข้อความและบันทึกอย่างละเอียด เพื่อตีความและกำหนดประเด็นที่สำคัญได้อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ซึ่งในการวิเคราะห์นั้นผู้วิจัยใช้การถอดข้อความทั้งหมดในภาพรวมแล้วนำข้อความมาทำ การวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นและแต่ละกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตอบ วัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ และสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางเนิ้ง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ($\bar{X} = 3.24$, $S.D. = 0.80$) ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านเป้าหมาย, ด้านคน, ด้านเงิน, ด้านวัสดุ, ด้านเทคนิควิธี, ด้านเครื่องจักร และด้านลักษณะของการบริหาร แสดงด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวมสามารถสรุปตามตารางดังนี้

(n=385)

การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของ เทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านเป้าหมาย	3.08	1.08	ปานกลาง
ด้านคน	3.21	0.93	ปานกลาง
ด้านเงิน	3.23	0.86	ปานกลาง
ด้านวัสดุ	3.28	0.83	ปานกลาง
ด้านเทคนิควิธี	3.28	0.80	ปานกลาง
ด้านเครื่องจักร	3.24	0.81	ปานกลาง
ด้านลักษณะของการบริหาร	3.35	0.83	ปานกลาง
ภาพรวม	3.24	0.80	ปานกลาง

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

สำหรับค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักอริยบท 4 ในการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ($\bar{X}=3.32$, S.D.=0.75) โดยรวมสามารถสรุปได้ตามตารางนี้

(n=385)

การใช้หลักอริยบท 4 มาบริหารงานตามหลัก พุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านฉันทะ	3.31	0.80	ปานกลาง
ด้านวิริยะ	3.33	0.77	ปานกลาง
ด้านจิตตะ	3.24	0.82	ปานกลาง
ด้านวิมังสา	3.30	0.80	ปานกลาง
ภาพรวม	3.32	0.75	ปานกลาง

ตารางที่ 2 การใช้หลักอริยบท 4 มาบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

2. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ สามารถสรุปผลการทดสอบด้วยค่าสถิติดังตารางต่อไปนี้

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig.	ผลการทดสอบ	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
1.	เพศ	การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาล	1.15	-	0.25		✓
2.	อายุ	การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาล	-	3.05	0.03*	✓	
3.	การศึกษา	การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาล	-	2.03	0.07		✓
4.	อาชีพ	การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาล	-	2.59	0.04*	✓	
5.	สถานภาพ	การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาล	-	2.70	0.07		✓
6.	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่	การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาล	-	1.76	0.15		✓

ตารางที่ 3 ทดสอบสมมติฐานการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่

สามารถสรุปผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ f – test ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ตามตัวแปร ได้แก่ อายุ อาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย สำหรับเพศ การศึกษา สถานภาพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง พบว่า เทศบาลตำบลยางน่องขาดเป้าหมายที่ชัดเจนในการบริหารงาน บุคลากรในองค์กรไม่สามารถเข้าใจและรู้ถึงแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อให้ไปถึงเป้าหมายตามที่องค์กรได้วางไว้ เป็นผลให้งานที่สำเร็จไม่ตอบสนองต่อตามความต้องการของประชาชน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง พบว่า ควรตั้งเป้าหมายใน

องค์กรให้ชัดเจน เพื่อที่บุคลากรจะได้มีแนวทางการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร และควรจัดประชุมหารือกับทางผู้นำชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อได้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงจากประชาชนว่าขาดแคลนเรื่องใด จะได้นำมาตั้งเป็นเป้าหมายในการบริหารงานของเทศบาลต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจจะเป็นข้อมูลให้กับเทศบาลตำบลยางน่องนำไปปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งสามารถอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิจัยการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.24$) ทั้งนี้เพราะการทำงานในองค์กรต้องมีการร่วมมือกันของแต่ละฝ่าย สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การกำหนดเป้าหมายไว้ เพื่อให้แต่ละฝ่ายได้ปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของพระปิยวัฒน์ ปิยสีโล (จักรแต) (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนที่มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ทั้งนี้เพราะคณะผู้บริหารและบุคลากรในเทศบาลเมืองแพร่ยังไม่ค่อยดีพอและยังไม่เป็นที่น่าพอใจของประชาชน เช่น ขาดการติดต่อ และขาดอุปกรณ์การทำงานที่ไม่เพียงพอต่อการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระจักรพงษ์ กิตติภทโท (สร้อยจิตร) (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาในพื้นที่เขตอำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ทั้งนี้เพราะประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหา ประเมินผลการดำเนินงาน และใช้งบประมาณไม่คุ้มค่า เมื่อเทียบกับผลงานที่ชุมชนได้รับ และการนำหลักอิทธิบาท 4 มาบริหารงานตาม หลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.32$) ทั้งนี้เพราะหลักอิทธิบาท 4 มีความสำคัญที่จะช่วยให้องค์กรประสบผลสำเร็จ เช่น การกำหนดนโยบายตามความต้องการของประชาชน การลงมือปฏิบัติตามแผนงานที่ได้วางไว้ การมันตรวจสอบความถูกต้องระหว่างการทำงาน และการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งนำมาปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไปให้ผิดพลาดน้อยที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของพระปลัดอำนาจ ปญญาธโร (พลจันทร์) (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจั้น อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจั้น

อำเภอเขกา จังหวัดบึงกาฬ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.98$) ทั้งนี้เพราะการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจั้นยังไม่สามารถบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลได้ครบถ้วนย่อมส่งผลกระทบต่อความเจริญก้าวหน้าของคนในชุมชนและองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของพระสุรวิทย์ คุณยุตโต (วงศ์ชาลี) (2555) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลโคกหินแฮ่ อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกหินแฮ่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.08$) ทั้งนี้เพราะการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานยังไม่ดีพอในหลาย ๆ ด้าน

2. ผลการวิจัยเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางนึ่ง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอายุ และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางนึ่งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เพราะประชาชนแต่ละช่วงอายุมีการดำเนินชีวิตและมีความต้องการที่ไม่เหมือนกัน ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีมุมมองหรือมโนทัศน์ความรู้ที่แตกต่างกัน ประชาชนแต่ละอาชีพมีความต้องการให้เทศบาลตอบสนองต่อความต้องการที่ไม่เหมือนกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระไพฑูรย์ รตนโก (ศรีวิชา) (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแดง อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ทักษะของประชาชนต่อการบริหารงานของตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแดง พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา และอาชีพที่ต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เพราะประชาชนเห็นว่าการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแดง ยังขาดหลักความรับผิดชอบในส่วนของการมอบหมายงานให้ชัดเจนตรงกับภาระหน้าที่ของตำแหน่งงาน ขาดความคุ้มค่าในส่วนของการปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ที่พอใช้ได้อยู่ ซึ่งไม่มีความจำเป็นต้องซื้อใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระยุทธศิลป์ ยุทธศิลป์ (อุปศรี) (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานโดยการประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรม 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค้อ อำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรม 7 องค์การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค้อ โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพ และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานโดยการประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรม 7 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค้อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เพราะประชาชนมองว่า เมื่อประชาชนติดต่อประสานงานมักได้รับการต้อนรับที่ไม่ดีนัก เจ้าหน้าที่ทำงานล่าช้า และเจ้าหน้าที่ไม่ได้เข้ามาสำรวจชุมชน จึงไม่รู้จักความต้องการของประชาชน และผลการวิจัยเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักอิทธิบาท 4 มาบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางนึ่ง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

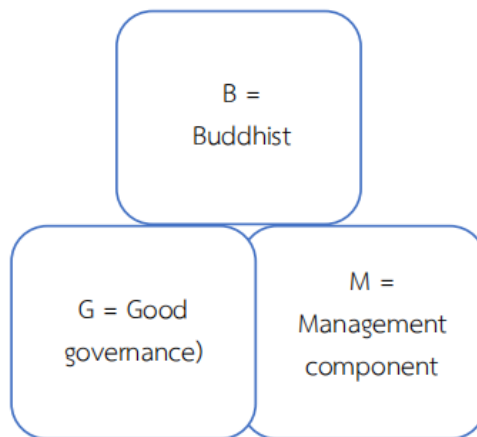
พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักอิทธิบาท 4 มาบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางเนิ้งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เพราะประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีมุมมองหรือมีองค์ความรู้ที่แตกต่างกันทำให้มีความต้องการให้เทศบาลตอบสนองต่อความต้องการที่ไม่เหมือนกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของดาบตำรวจ หูล คำอ่อน (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบววกค้ำ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบววกค้ำ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบววกค้ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เพราะประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกันทำให้มองการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบววกค้ำ แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาอุทัย วชิรเมธี (นิยม) (2555) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ของเจ้าอาวาสในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ของเจ้าอาวาสในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ของเจ้าอาวาสในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เพราะประชาชนได้เรียนได้ศึกษามาจะมีความคิดเห็นต่างกันในแต่ละระดับ

3. ผลการวิจัยปัญหาและอุปสรรคต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เทศบาลตำบลยางเนิ้งขาดเป้าหมายที่ชัดเจนในการบริหารงาน บุคลากรในองค์กรไม่สามารถเข้าใจและรู้ถึงแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ไปถึงเป้าหมายตามที่องค์กรได้วางไว้ เป็นผลให้งานที่สำเร็จไม่ตอบสนองต่อตามความต้องการของประชาชน และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางเนิ้ง พบว่า ควรจัดประชุมหารือกับทางผู้นำชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อได้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงจากประชาชนว่าขาดแคลนสิ่งใด จะได้นำมาตั้งเป็นเป้าหมายในการบริหารงานต่อไป ทั้งนี้เพราะการกำหนดเป้าหมายขององค์กรไว้แบบไหนบุคลากรก็จะต้องปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ฉะนั้น เป้าหมายจึงมีความสำคัญมาเป็นอันดับแรก ๆ ถ้าประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ผลสำเร็จที่ได้รับก็จะตรงตามความต้องการของประชาชนในชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระอัครเดช จรณธมโม (เทพคำวงศ์) (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโคก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโคก คือ บุคลากรบางส่วนยังเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม การบริหารงานในบางเรื่องขาดความโปร่งใส ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนทำงาน และข้อเสนอแนะคือ ควรปลูกจิตสำนึกให้บุคลากรนึกถึงประโยชน์ของส่วนรวม ควรเปิดเผยรายรับและค่าใช้จ่ายในการทำงาน ควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนเพื่อจะได้ทราบ

ความต้องการของประชาชน ทั้งนี้เพราะการบริหารงานที่ดีจะต้องประกอบด้วย หลักนิติธรรมเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ หลักคุณธรรมเพื่อความซื่อสัตย์ หลักความโปร่งใสเพื่อความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย หลักการมีส่วนร่วมเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน หลักความรับผิดชอบเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน และหลักความคุ้มค่าเพื่อประสิทธิผลในสิ่งที่ทำลงไป สอดคล้องกับงานวิจัยของนิพนธ์ โอภาษี (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยถั่วเหนือ อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่อการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยถั่วเหนือ คือ ส่วนใหญ่เกิดจากผู้บริหารขององค์กรที่ใช้อำนาจการตัดสินใจฝ่ายเดียวและไม่นำข้อมูลปัญหาของท้องถิ่นมาจัดทำฐานข้อมูลเพื่อจัดทำแผนงานและขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน และข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดเป็นนโยบาย และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานในโครงการและกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้เพราะประชาชนมองว่าการยังไม่ได้รับการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนโดยส่วนใหญ่ เห็นได้จากใช้อำนาจการตัดสินใจฝ่ายเดียวและไม่นำข้อมูลปัญหาของท้องถิ่นมาจัดทำฐานข้อมูลเพื่อจัดทำแผนงานและขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย (BMG Moden)

องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย ดังปรากฏเป็น BMG โมเดล สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) B=Buddhist หลักพุทธธรรม คือ หลักอิทธิบาท 4 เป็นการทำงานหรือทำสิ่งใด ๆ เพื่อให้งานประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้ สิ่งที่สำคัญ

และขาดไม่ได้ คือคุณธรรม สำหรับผู้บริหารในการบริหารงานต้องมีการส่งเสริมผู้ปฏิบัติงาน ให้ได้ใช้ศักยภาพที่มีในการทำงานอย่างเต็มที่ 2) M=Management component คือ (1) เป้าหมาย (Goal) หรือวัตถุประสงค์ที่แน่นอนในการบริหารองค์กร ผู้บริหารจะต้องมีการกำหนด ทิศทางหรือวัตถุประสงค์ของการทำงานไว้ชัดเจน (2) ปัจจัยในการบริหาร (Factor of Management) โดยทั่วไปแล้วปัจจัยในการบริหารที่เป็นพื้นฐานมี 5 ประการ (2.1) คน (Men) การบริหารกำลังคน จะใช้คนอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลกับงานให้มากที่สุด (2.2) เงิน (Money) การบริหารเงิน จะจัดสรรเงินอย่างไรให้ใช้จ่ายต้นทุนน้อยที่สุดและให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (2.3) วัสดุ (Material) การบริหารวัสดุในการดำเนินงานว่าจะทำ อย่างไรให้สิ้นเปลืองน้อยที่สุด (2.4) เทคนิควิธี (Method) จะใช้เทคนิควิธีการแบบใด ที่สามารถ สนับสนุนให้การบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2.5) เครื่องมือ (Machine) ในการบริหารงานจะ ใช้เครื่องมือ เครื่องจักรประเภทใด ขนาดใดหรือแบบใดที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการ บริหารงาน (3) ลักษณะของการบริหาร (Management Style) การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และทั้ง ศิลป์ที่ผู้บริหารจะต้องนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อองค์กร

3) G=Good governance หรือ หลักธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารกิจการเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมรัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนให้สามารถอยู่ ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลัง ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) หลักนิติธรรม คือ การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ (2) การยึดมั่นถือมั่นในคุณธรรมความดีงาม ความถูกต้องตามทำนองคลองธรรม (3) หลักความ โปร่งใส คือ ความถูกต้อง ชัดเจน ปฏิบัติตามหลักการที่ควรจะเป็น (4) หลักการมีส่วนร่วม คือ การ ให้โอกาสบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในเรื่องต่าง ๆ (5) หลักความรับผิดชอบ คือ ความรับผิดชอบในงานของตน ความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง (6) หลักความคุ้มค่า คือ การบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสарภัก จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน เมื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง พบว่า อายุ และอาชีพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย สำหรับปัญหา อุปสรรค พบว่า ขาดเป้าหมายที่ชัดเจนในการบริหารงาน บุคลากรในองค์กรไม่สามารถเข้าใจและรู้ถึงแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อให้ไปถึง เป้าหมายตามท้องที่องค์กรได้วางไว้ เป็นผลให้งานที่สำเร็จไม่ตอบสนองต่อตามความต้องการของประชาชน และข้อเสนอแนะพบว่า ควรตั้งเป้าหมายในองค์กรให้ชัดเจน เพื่อที่บุคลากรจะได้มีแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง และควรจัดประชุมหารือกับทางผู้นำชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการลงพื้นที่จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม โดยนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อที่จะเป็นประโยชน์การบริหารงานตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 เทศบาลตำบลยางน่องควรมีนโยบายในการนำพุทธธรรมาภิบาล คือ หลักอริยปาท 4 มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลยางน่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและนำมาซึ่งประโยชน์สุขของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลยางน่อง

1.2 เทศบาลตำบลยางน่องควรมีนโยบายในการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน และให้บุคลากรในองค์กรได้รับทราบโดยทั่วกัน พร้อมระบุแนวทางหรือวิธีการในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลยางน่อง

1.3 เทศบาลตำบลยางน่องควรมีนโยบายในการสำรวจความต้องการของประชาชนในชุมชน เพื่อให้ทางเทศบาลได้ทำงานตรงกับความต้องการของประชาชน อันจะนำมาซึ่งประโยชน์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลยางน่องอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะเชิงการปฏิบัติการ

2.1 เทศบาลตำบลยางน่องควรจัดอบรมให้บุคลากรในองค์กรได้เข้าใจถึงหลักอริยปาท 4 และแนวทางในการนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลยางน่อง

2.2 เทศบาลตำบลยางน่องควรมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการบริหารงาน และให้บุคลากรในองค์กรได้เข้าใจถึงเป้าหมายขององค์กร เพื่อที่บุคลากรจะได้มีแนวทางในการปฏิบัติงานได้เข้าใจตรงกันและสามารถให้องค์กรบรรลุเป้าหมายไปด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 เทศบาลตำบลยางน่องควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลยางน่องได้เสนอปัญหาและความต้องการของชุมชน และแสดงความคิดเห็นวิจารณ์การบริหารงานของเทศบาลตำบลยางน่องอย่างเสรี เพื่อให้เทศบาลตำบลยางน่องทราบถึงความต้องการอย่างแท้จริง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข พัฒนาให้การบริหารงานของเทศบาลตำบลยางน่องมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการบริหารงานของเทศบาลอื่น หรือองค์กรอื่น โดยมีการนำหลักธรรมข้ออื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารเข้ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน

3.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับการปัจจัยในการบริหารงาน เพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลอื่น หรือองค์กรอื่น มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.3 ควรวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ทราบถึงความต้องการอย่างแท้จริงจากประชาชน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข พัฒนาให้การบริหารงานของเทศบาลอื่น หรือองค์กรอื่น เกิดประสิทธิผลต่อประชาชนมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎา เพิ่มท้นจิตต์. (2549). *หลักการและแนวทางการบริหารงานยุคใหม่ภายใต้ภูมิทัศน์การแข่งขันใหม่* ข้อสังเกตเชิงวิจารณ์ภายใต้กรอบคุณค่าทางสังคมและพุทธธรรมและแนวทางการบริหารแนวพุทธ. กรุงเทพฯ: สุขุมวิทการพิมพ์จำกัด.
- ณรงค์ นันทวรรณ และเอื้องฟ้า นันทวรรณ. (2555). *การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์. (2544). *โครงการพัฒนาที่มีภัยร้ายแรงต่อสิ่งแวดล้อมการป้องกันภัยและการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: พิธีเฉลิมฉลองจำกัด.
- ทูล คำแอ่น. (2557). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบวัก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครปฐม.
- นิพนธ์ โอภาสี. (2557). *การบริหารงานตามหลักกฤษฎีบท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยถั่วเหนือ อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครปฐม.
- พระจักรพงษ์ กิตติภโต (สร้อยจิตร). (2553). *การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาในพื้นที่เขตอำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครปฐม.
- พระปลัดอำนาจ ปัญญาโร (ผลจันทร์). (2554). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจั้น อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครปฐม.
- พระปิยะวัฒน์ ปิยสีโล (จักรแต). (2554). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครปฐม.
- พระไพฑูรย์ รตนโก (ศรีวิชา). (2556). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแดง อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครปฐม.
- พระมหาอุทัย วชิรเมธี (นิยม). (2555). *การบริหารงานตามหลักกฤษฎีบท 4 ของเจ้าอาวาสในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครปฐม.
- พระยุทธิศิลป์ ยุทธิสิปป (อุปศรี). (2556). *การบริหารงานโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค้อ อำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครปฐม.

- พระสุรวิทย์ คุณยุตโต (วงศ์ชาลี). (2555). *การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลโคกหินแฮ่ อำเภอรณนคร จังหวัดนครพนม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครปฐม.
- พระอัครเดช จรณธมโม (เทพคำวงศ์). (2557). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโคก อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครปฐม.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2536). *การบริหารงานพัฒนาชนบทการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารงานพัฒนาสภาพตำบล: สาเหตุและแนวทางแก้ไข*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Yamane, T. (1973). *Statistics an introductory analysis*. New York Harper & Row.

**การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
ต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
Bodhidharma Application for Promoting the Public Participation
towards the Sangha Administration in Pakchong
Nakorn Ratchasima Province**

พระปลัดธนวัฒน์ อธิปถโย¹, ไพรัตน์ เอ็บสำโรง² และ ไพวรรณ ปุริมาตร³
PhraPalad Thanawat Adhipanno¹, Phairat Oebsamrong² and Paiwan Purimart³

Received: 26 January 2023; Revised: 30 June 2023; Accepted: 4 July 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สภาพทั่วไปของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์ 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) นำเสนอการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิจัยเชิงปริมาณมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในอำเภอปากช่อง จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพทั่วไปของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ มีการร่วมกันตัดสินใจในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องการบริหารจัดการวัด ด้านการมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา มีการวางแผน การดำเนินงาน ติดตามประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ การช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความสะดวกเดือดร้อน 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการปกครองคณะสงฆ์ พบว่า อายุ อาชีพ การศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนเพศ รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองคณะสงฆ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ 3) การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการ

¹ วัดหนองแก อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา; Wat Nong Kae, Pak Chong District, Nakhon Ratchasima Province

^{2,3} คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา; Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya Nakhon Ratchasima Campus
Corresponding Author, E-mail: thanawatAdhipanno@gmail.com

ปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาตามหลักอปริหาธรรม 7 ได้แก่ มีการประชุมกันเป็นประจำ พร้อมเพรียงกันประชุม ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับ เคารพนับถือผู้ใหญ่ ไม่ลุแก่อำนาจ รักสันติภาพ ตั้งใจสนับสนุนคนดี

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน; การประยุกต์หลักพุทธธรรม; การปกครองคณะสงฆ์ไทย

Abstract

This study aims to achieve the following objectives: 1) examine the general conditions of people's involvement in the administration of the Sangha, 2) compare the opinions of individuals towards people's participation in the administration of the Sangha in Pak Chong District, Nakhon Ratchasima Province based on personal factors, and 3) demonstrate the application of Buddhist principles in promoting public participation in the governance of the Sangha in Pak Chong District, Nakhon Ratchasima Province. This research adopts a mixed methods approach, combining both quantitative and qualitative research methodologies. The quantitative research component involves a sample group of 400 individuals from Pak Chong District, where data is collected through questionnaires and analyzed using statistical measures such as frequency, percentage, mean, and standard deviation. On the other hand, the qualitative research component entails conducting in-depth interviews with a group of 9 key informants or individuals, with data being analyzed using content analysis techniques.

The study's findings revealed the following: 1) The study's findings revealed that people's involvement in the administration of the Sangha was generally positive. Decision-making was a collaborative effort, with joint decisions made regarding temple management. Additionally, there was active participation in the planning, implementation, monitoring, and evaluation of development projects. People also showed a willingness to help those in need through benefit sharing. 2) The study compared opinions on the governance of the Sangha and found that age, occupation, and education did not significantly affect opinions. However, there were differences in opinions based on gender and monthly income. The research hypothesis was accepted with statistical significance at the 0.05 level. 3) The application of Buddhist principles to promote public participation in the governance of the Sangha in Pak Chong District, Nakhon Ratchasima Province, followed the 7 principles of Apariheyadhamma. These principles included regular meetings, meeting in unison,

complying with regulations, respecting elders, not giving in to power, loving peace, and supporting good people.

Keywords: Public Participation; Application of Buddhadharma; Thai Sangha Administration

บทนำ

พระพุทธศาสนาได้แผ่เข้ามาสู่ประเทศไทยเป็นเวลานาน และเป็นมรดกที่ล้ำค่าของสังคมไทยที่ยังสืบทอดมาจนถึงทุกวันนี้รวมทั้งยังเป็นบรรทัดฐานที่คอยควบคุมความประพฤติของคนในสังคมให้อยู่ในกรอบของความถูกต้องดีงามตามหลักศีลธรรมโดยใช้ศีล 5 เป็นตัวกำหนด นอกจากนี้วัดได้กลายเป็นศูนย์กลางของสังคมในหลายด้าน เช่น การศึกษา การฝึกหัดอาชีพที่ประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้ปกครองกับชาวบ้าน (พระมหาพชร กิตติวรมณี, 2564) พระสงฆ์ซึ่งเป็นผู้นำจิตวิญญาณมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการสั่งสอน อบรมศีลธรรมจรรยาและวิชาการอื่น ๆ ที่สามารถทำได้ สะท้อนให้เห็นการทำหน้าที่ตามพระธรรมวินัยของพระสงฆ์ได้เป็นอย่างดี (พระมหาเสกสรรค์ อคฺคจารี (แก้วทรัพย์), 2546) มีพระสงฆ์เป็นผู้นำในการเผยแผ่ หลักธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ ซึ่งพระสงฆ์เป็นหนึ่งในพุทธบริษัทที่สำคัญและพระพุทธศาสนาจะเกิดความมั่นคงยั่งยืนต่อไปได้ก็ด้วยอาศัยพุทธบริษัททั้ง 4 ช่วยกันจรรโลงรักษาไว้ด้วยการปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าตามกำลังสติปัญญา สำหรับดำเนินชีวิตของคฤหัสถ์ส่วนบรรพชิตต้องมุ่งมั่นในไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิและปัญญา (พระครูสุรัตธรรมเกษม (พิศิษฐ์ ชุตติพัฒน์กุล), 2554)

การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพราะประชาชนให้ความสำคัญกับบทบาทการมีส่วนร่วมที่มีลักษณะเหมือนกันและใกล้เคียงกันทั้งจากการร่วมประชุม ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมออกเงินร่วมเป็นกรรมการหรือเป็นสมาชิก ร่วมเป็นผู้นำ ร่วมเป็นผู้สัมภาษณ์ ร่วมชักชวนเพื่อนบ้าน ร่วมเป็นผู้บริโภค ร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน ร่วมออกวัสดุอุปกรณ์ ร่วมประสานงานร่วมรับผิดชอบ ร่วมติดตามและประเมินผล ร่วมดูแลรักษาและทะนุบำรุง การมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง ได้แก่ ลักษณะการมีส่วนร่วม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม เงื่อนไขของการมีส่วนร่วม ระดับการมีส่วนร่วม รูปแบบและขั้นตอนการมีส่วนร่วม เพื่อให้กิจกรรมทางพุทธศาสนาประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ประชาชนในชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมหรือมีโอกาสเข้าร่วมได้ทุกขั้นตอน สังคมไทยปัจจุบันคนมีเวลาน้อยลงและสนใจทำกิจกรรมอื่นกันมากกว่าการประกอบกิจกรรมทางศาสนา บ้านกับวัดเริ่มห่างกัน เนื่องจากบริบทของสังคมเศรษฐกิจโดยภาพรวมของสังคมไทยมีชีวิตความเป็นอยู่เปลี่ยนไปทุกด้าน แต่คุณค่าของศาสนายังเป็นเรื่องจำเป็นควบคู่กับการพัฒนาประเทศ เพราะศาสนาเป็นเรื่องของจิตใจ เป็นเรื่องของศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม เป็นพื้นฐานที่ดำรงให้กับสังคมไทยมาโดยตลอด (ปรัชญา เวสารัชช, 2558) ปัจจุบันการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ยังไม่ทั่วถึง เนื่องจากการรับรู้ข่าวสารข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน หลายครั้งที่งานต่าง ๆ ของคณะสงฆ์ขาดความร่วมมือจากประชาชน อย่างไรก็ตามผู้วิจัย

ต้องการที่จะนำเสนอแนวทางการแก้ไขในปัญหาดังกล่าวทั้งทางตรง และทางอ้อม การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถส่งผ่านได้หลายทาง ไม่ว่าจะเป็นสื่อบุคคล ได้แก่ พระสงฆ์ ผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่การใช้สื่ออื่น ๆ เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ การชักชวนเข้าร่วมโครงการของคณะสงฆ์ อย่างไรก็ตาม จุดอ่อนของสื่อที่ใช้ในการสื่อสาร ทั้งจากตัวผู้ส่งสาร ผู้รับสาร ช่องทาง ตัวสื่อ มักจะมีความไม่สมบูรณ์ และหลายครั้งขาดความชัดเจนในตัวข้อมูล ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร (ธีรโชติ เกิดแก้ว, 2547)

จากข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์ อำเภopakช่อง จังหวัดนครราชสีมา ยังคงมีปัญหาและเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง รวมทั้งทำให้งานการปกครองของคณะสงฆ์ยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในเขตอำเภopakช่องได้อย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่อง การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภopakช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจะทำการหาคำตอบ แนวทางข้อเสนอแนะวิธีการที่จะนำมาพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภopakช่อง จังหวัดนครราชสีมาต่อไป รวมทั้งมีการพัฒนาแนวทางการทำงาน การเผยแพร่ข้อมูลของของคณะสงฆ์อำเภopakช่องให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นให้มากที่สุดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภopakช่อง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภopakช่อง จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภopakช่อง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยมีกระบวนการและขั้นตอนการศึกษาดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตอำเภopakช่อง โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) จากสูตรของ Taro Yamane (Yamane, Taro. 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยหน่วยประชากรในแต่ละหน่วยมี

ลักษณะเหมือนกันแล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสอบถามโดยการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน เป็นแบบเลือกตอบ ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่องานปกครองคณะสงฆ์ ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักอปริหานิยธรรม 7 ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่องานปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายเปิดที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค แล้วนำมาแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha C = Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.93

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงนายอำเภอปากช่องเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัย โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) จำนวน 9 รูปหรือคน ประกอบด้วย 1) นักวิชาการด้านศาสนา จำนวน 2 รูป 2) นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 3 คน 3) ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมกับวัด จำนวน 4 คน รวมจำนวน 9 รูปหรือคน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักอปริหานิยธรรม 7 ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ส่วนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์ลักษณะปลายเปิดที่ให้

ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถาม และนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูล ซึ่งในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้ 1) วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำหรือข้อความที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ และสามารถตัดสินใจได้ว่า จะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบทและจะทิ้งคำหรือข้อความใดออกไป 2) คำนี้ถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้น และนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่น ๆ ได้ 3) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เมื่อได้ทำการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการถอดถ้อยคำการสัมภาษณ์จากเครื่องบันทึกเสียง พร้อมทั้งรายละเอียดเพิ่มเติมจากการจดบันทึก โดยการทำการคัดลอกข้อความและบันทึกอย่างละเอียดเพื่อตีความและกำหนดประเด็นที่สำคัญได้อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ซึ่งในการวิเคราะห์นั้นผู้วิจัยใช้การถอดข้อความทั้งหมดในภาพรวมแล้วนำข้อความมาทำการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นและแต่ละกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่องการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สภาพทั่วไปของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ มีการกำหนดเป้าหมายของกิจกรรมต่าง ๆ ในวัด มีการเรียกประชุมคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับวัด ร่วมกันตัดสินใจในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องการบริหารจัดการวัด มีการแสดงความคิดเห็นก่อให้เกิดความสามัคคีภายในวัด ด้านการมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาทุกขั้นต่อไม่ว่าจะเป็นวางแผน การดำเนินงาน การจัดการตามแผนงาน การกำกับดูแลติดตาม การประเมินผล เพื่อสร้างความเจริญให้กับวัดในชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ จำเป็นต้องมีตัวแทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาเป็นคณะกรรมการ ช่วยเหลือ

ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยพิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รวบรวมสิ่งของที่จำเป็นในการยังชีพ ออกแจกจ่ายประชาชน แบ่งปันข้าวของเครื่องใช้ให้กับผู้ที่ยังขาดแคลน ด้านการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลโครงการ เพื่อเป็นการวัดผลการดำเนินงานว่าโครงการนั้น ๆ มีความคืบหน้าไปบรรลุตาม เป้าหมายที่ได้กำหนดมากน้อยเพียงใด ช่วยให้การตัดสินใจของวัดและคณะกรรมการ และผู้มีร่วม เกี่ยวข้องช่วยกันตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการที่ดำเนินการอยู่อย่างถูกต้องต่อไป

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปโดยภาพรวมตามตารางสมมติฐานดังนี้

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่าทดสอบ	ค่า Sig.	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
1.	เพศ	การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์	t-test	0.09	-	✓
2.	อายุ	การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์	F-test	0.56	✓	-
3.	การศึกษา	การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์	F-test	0.04*	✓	-
4.	อาชีพ	การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์	F-test	0.66	✓	-
5.	รายได้	การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์	F-test	0.23	-	✓

ตารางที่ 1 การทดสอบความแตกต่างเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สำหรับหลักการบริหารนิยธรรมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก กล่าวคือ เมื่อมีหลักการบริหารนิยธรรมย่อมส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมามากยิ่งขึ้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์ พบว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 เป็นการนำหลัก

พุทธธรรมที่เหมาะสมกับการทำงานมาปรับปรุงและประยุกต์ใช้ให้เกิดความเหมาะสมสำหรับการทำงาน การหมั่นประชุมกันเป็นประจำ มีการเข้าร่วมประชุมเป็นประจำตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนดประชุม การพร้อมเพรียงกันประชุม อยู่ร่วมประชุมจนแล้วเสร็จและเลิกประชุมพร้อมกันให้รางวัลนักเรียนผู้สอบผ่าน การปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ เคารพการตัดสินใจของที่ประชุมและปฏิบัติตามมติของที่ประชุม การเคารพนับถือผู้ใหญ่ ให้เกียรติและเคารพผู้เป็นประธานในที่ประชุมและเพื่อนสมาชิกร่วมประชุม การไม่ลุแก่อำนาจ เคารพมติที่ประชุมและไม่ใช้อำนาจเพื่อเปลี่ยนแปลงมติของที่ประชุม การรักษาสันติภาพ มีการพูดจาเคารพซึ่งกันและกัน ไม่พูดจาดูถูกดูแคลงผู้อื่น การตั้งใจสนับสนุนคนดี ยอมรับมติให้ผู้นี้ผู้นั้นได้รับผิดชอบต้องให้การสนับสนุนและช่วยเหลือด้วยความตั้งใจ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยได้มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. สภาพทั่วไปของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ มีการกำหนดเป้าหมายของกิจกรรมต่าง ๆ ในวัด มีการเรียกประชุมคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับวัด ร่วมกันตัดสินใจในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องการบริหารจัดการวัด มีการแสดงความคิดเห็นก่อให้เกิดความสามัคคีภายในวัด ด้านการมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาทุกชั้นต่อไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การดำเนินงาน การจัดการตามแผนงาน การกำกับดูแลติดตาม การประเมินผลเพื่อสร้างความเจริญให้กับวัดในชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ จำเป็นต้องมีตัวแทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาเป็นคณะกรรมการ ช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยพิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รวบรวมสิ่งของที่จำเป็นในการยังชีพออกแจกจ่ายประชาชน แบ่งปันข้าวของเครื่องใช้ให้กับผู้ที่ยังขาดแคลน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ เพื่อเป็นการวัดผลการดำเนินงานว่าโครงการนั้น ๆ มีความคืบหน้าไปบรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดมากน้อยเพียงใด ช่วยให้การตัดสินใจของ วัดและคณะกรรมการ และผู้มีร่วมเกี่ยวข้องช่วยกันตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการที่ดำเนินการอยู่อย่างถูกต้องต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการชรัตน์ ฐิตคุโณ (มีแก้ว) (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับมาก แสดงว่ามีการวางแผน นโยบายและวัตถุประสงค์ ในการบริหารงานได้เป็นอย่างดีตลอดถึงการวางตัวบุคคลในการทำงานได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น พระภิกษุและสามเณรหรือผู้อยู่ภายใต้บังคับบัญชาต้องการให้ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นมีภาวะความเป็นผู้นำที่ดีและ ทำงานอย่างเต็มความสามารถ

ของตนเอง ด้วยความเสียสละ สามัคคี อุดหนุนและเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระธวัชชัย จารุธมโม (ศรีสุข) (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์: กรณีศึกษาวัดในอำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า การจัดสรรงบประมาณที่มีอย่างจำกัดให้เป็นประโยชน์มากที่สุด โดยเน้นเรื่องหลัก ๆ ที่จะพัฒนาคณะสงฆ์ เช่น เรื่องการศึกษาธรรม ศึกษาบาลี ซ่อมแซมส่งเสริมสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อคณะสงฆ์ หาสิ่งกระตุ้นที่จะทำให้คณะสงฆ์ทำงานได้อย่างว่องไว ชัดเจน จัดการให้เจ้าอาวาสทุกวัดพาอุบาสกทุกวันลงปาฏิโมกข์เป็นประจำ ไม่เพียงแค่นี้ในพรรษาเท่านั้น หากวิธีแก้ไขข้อขัดแย้งของคณะสงฆ์และบ้านอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการเคารพกัน รู้จักมีการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อคณะหาวิธีป้องกันปัญหาเรื่องยาเสพติด ช่วยกันสอดส่องดูแลให้ทั่วถึง

2. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อายุ อาชีพ การศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงยอมรับสมมติฐานที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 35-50 อาชีพเกษตรกร และการศึกษา ระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นวัยผู้ใหญ่และรุ่นเก่าที่มีแนวคิดและการนับถือพระพุทธศาสนาจากบรรพบุรุษเหนียวแน่น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระเพชรณรงค์และคณะ (2564) การมีส่วนร่วมของกำนันและผู้ใหญ่บ้านกับการส่งเสริมการปกครองคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ พบว่ากำนันและผู้ใหญ่บ้านที่มีเพศอายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนต่างกัน การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปกครองคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน นอกจากนั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของวรเทพ แสงโอภาสและคณะ (2566) พบว่าการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณภัยในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก กล่าวคือ เมื่อมีหลักการบริหารนิยตรมย่อมส่งผลให้เกิดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มากยิ่งขึ้น จึงยอมรับสมมติฐาน

3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์ พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ตามหลักอปริยหานิยตรม 7 เป็นการนำหลักพุทธธรรมที่เหมาะสมกับการทำงานมาปรับปรุงประยุกต์ใช้ให้เกิดความเหมาะสมสำหรับการทำงานหลักอปริยหานิยตรม 7 เป็นการประชุมปรึกษาหารือเรื่องการวางแผนการบริหารจัดการวัดร่วมกับชุมชน วัดและสังคม ในการดำเนินการประชุมคณะกรรมการต่าง ๆ ต้องเข้าร่วมประชุมกัน และเปิดโอกาสให้สมาชิกในที่ประชุมเสนออภิปรายข้อเสนอแนะ และนำมาสรุปเป็นมติในที่ประชุมร่วมกัน จึงจัดได้ว่าเป็นการประชุมและมีส่วนในการตัดสินใจของประชาชนอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกที่เห็นต่าง ๆ และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องอย่างเหมาะสม

กับบริบทของวัดและชุมชน สังคม เป็นการสร้างเสริมความสามัคคีของหมู่คณะ และการให้เกียรติซึ่งกันและกัน เคารพความคิดเห็นของกันและกัน จึงเป็นหลักธรรมที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูพิพิธพัฒน-โสภณ (สุบิน สุเมธ, 2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักอปริหานิยธรรมในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 2 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักอปริหานิยธรรมในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 2 มีการส่งเสริมให้มีความเข้มงวดกวดขันในพระวินัย ตลอดทั้งกฎ ระเบียบและกฎหมายบ้านเมืองที่เกี่ยวข้อง โดยให้ยึดปฏิบัติทั้งต่อตนเองและผู้อื่น หากเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้น ก็ให้มีการผ่อนผันอนุโลม อาศัยหลักพรหมวิหารธรรม และพระวินัยเป็นที่ตั้ง มิให้มีการตัดสินด้วยอำนาจแห่งอคติ แต่ให้คำนึงถึงความถูกต้องและเหมาะสมตามพระพุทธบัญญัติโดยใช้วิธีการ “เข้มงวด กวดขัน ผ่อนผัน และอนุโลม” ตามลำดับสถานการณ์ต่าง ๆ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปกรณ์ มหากันธา (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่าหลักพุทธธรรมในการบริหารองค์กรตามแนวทางพระพุทธศาสนา คือ อธิปไตย 3 อคติ 4 พรหมวิหาร 4 อิทธิบาท 4 สังคหัตถ์ 4 อปริหานิยธรรม 7 สปัจริยธรรม 7 หลักราชธรรม 10 หรือ ทศพิธราชธรรม และหลักจักรวรรดิวัตร หลักการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักธรรมมาภิบาล ที่ปรากฏในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 กำหนดหลักการปฏิบัติไว้ 6 หลัก ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามหลักพุทธธรรมและหลักธรรมาภิบาล และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระธรรมเจดีย์และคณะ (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมเพื่อการปกครองคณะสงฆ์ภาค 11 พบว่าการนำหลักพรหมวิหารธรรมในการปกครองคณะสงฆ์ภาค 11 ได้แก่ 1) ด้านเมตตา ความเมตตาช่วยเหลืออย่างเหมาะสม 2) ด้านกรุณา ช่วยเหลือประชาชนเป็นแบบอย่างที่ดี 3) ด้านมุทิตา แสดงความยินดี 4) ด้านอุเบกขา การเลือกใช้ข้ออุเบกขาตามโอกาสและช่วงเวลาที่เหมาะสมในการบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมในการปกครองคณะสงฆ์ภาค 11 การปกครองคณะสงฆ์และการปฏิบัติของคณะสงฆ์ในทุกระดับทุกสถานที่ก็จะเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยดีงามเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนยังส่งผลไปยังความมั่นคงแก่พระพุทธศาสนาอีกด้วยและการจัดกิจกรรมบูรณาการแก้ปัญหาในหมู่บ้านรักษาศีล 5 มีใจเป็นการช่วยให้เกิดการพัฒนางานปกครองคณะสงฆ์

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัย เรื่องการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จากการสังเคราะห์การวิจัยผู้วิจัยสามารถอธิบายได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์ ถือเป็นหลักการที่สำคัญในการพัฒนาวัดให้เจริญตามหลักอปริหานิยธรรม 7 ซึ่งประกอบด้วย 1) หมั่นประชุมกันเป็นประจำ 2) พร้อมเพรียงกันประชุม 3) ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับ 4) เคารพนับถือผู้ใหญ่ 5) ไม่ลุแก่อำนาจ 6) รักสันติภาพ 7) ตั้งใจสนับสนุนคนดี และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ พบว่า คณะสงฆ์อำเภอปากช่องมีการตั้งคณะกรรมการร่วมกันระหว่าง “บวร” บริหารวัด มีการเสนอความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจต่าง ๆ ของประชาชน วัดมีการเรียกประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นประจำทุกเดือน ในการปรึกษาหารือร่วมกันตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของวัด

2) ด้านการมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา พบว่า คณะสงฆ์อำเภอปากช่องมีการเสียสละส่วนตัวเพื่อส่วนรวม มีการตั้งตัวแทนชุมชนเป็นประธานในการดำเนินการพัฒนา มีการสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ในการดำเนินงาน

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ พบว่า คณะสงฆ์อำเภอปากช่องมีการตั้งกรรมการจัดสรรผลประโยชน์ร่วมกัน มีการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรม มีส่วนร่วมจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดสรรผลประโยชน์

4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ พบว่า คณะสงฆ์อำเภอปากช่องให้ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมประเมินผลโครงการต่าง ๆ ของวัด มีการประชุมและตรวจสอบผลการดำเนินงานของโครงการต่าง ๆ มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ในการประเมินผลโครงการ

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยสภาพทั่วไปของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์ ทั้งด้านการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ มีการร่วมกันตัดสินใจในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องการบริหารจัดการวัด ด้านการมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา มีการวางแผนการดำเนินงาน ติดตามประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ การช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน เมื่อผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการปกครองคณะสงฆ์พบว่า อายุ อาชีพ การศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนเพศ รายได้ต่อเดือนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ สำหรับการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาตามหลักอปริหาญธรรม 7 ได้แก่ มีการประชุมกันเป็นประจำ พร้อมเพรียงกัน ประชุม ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับ เคารพนับถือผู้ใหญ่ ไม่ลู่แก่อำนาจ รักสันติภาพ ตั้งใจสนับสนุนคนดี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยเพื่อต่อยอดในครั้งต่อไปมีดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวัด ร่วมกับคณะกรรมการและเจ้าอาวาสวัด

1.2 การบริหารจัดการวัดจะต้องมีกำหนดแผนการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ โดยมีคณะกรรมการดำเนินการและประชาชนร่วมวางแผน

1.3 เจ้าอาวาสและคณะกรรมการ ประชาชน ร่วมกันบริหารจัดการวัดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 จัดให้มีการแสดงความคิดเห็นและพิจารณาการปกครองวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองในการจัดการดำเนินงานต่าง ๆ

2.2 จัดให้มีการอบรมให้ความรู้พระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาส ในการบริหารปกครองวัดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปกครอง

2.3 ตั้งคณะกรรมการติดตามและตรวจสอบการทำหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารปกครองคณะสงฆ์ โดยมีประชาชนมีส่วนร่วมในการพิจารณา

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ศึกษาศาสนภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์ อื่น ๆ

3.2 ศึกษาลงไปถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์ อย่างไรก็ตามจะทำให้การบริหารปกครองคณะสงฆ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพในการทำงาน

3.3 ศึกษาเปรียบเทียบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองคณะสงฆ์อื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

ธีรโชติ เกิดแก้ว. (2547). พระพุทธศาสนากับปัญหาสังคม. ปทุมธานี: สื่อตะวันออก.

ปกรณ มหากันธา. (2557). รูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ. (ดุสิตนิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครปฐม.

ปรัชญา เวสารัชช. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบทสถาบันไทยคดีศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พระครูพิพิธพัฒนโสภณ (สุบิน สุเมโธ). (2558). รูปแบบการพัฒนาการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักอปินิยธรรมในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 2. (วิธานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครปฐม.

พระครูสุตธรรมเกษม (พิศิษฐ์ ชุตติพัฒน์กุล). (2554). ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาททางสังคมของวัดคลองตะเคียน ตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย. (สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). วิทยาลัยทองสุข, กรุงเทพฯ.

พระธรรมเจดีย์, พระครูปลัดนิเวศ ชินวโร และพรเศรษฐิ วุฒิปัญญาอิสกุล. (2566). การบูรณาการหลักพรหมวิหารธรรมเพื่อการปกครองคณะสงฆ์ภาค 11. วารสารสันติสุขปริทรรศน์. 4(1), 1-14.

- พระธวัชชัย จารุธมฺโม (ศรีสุข). (2553). *ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์: กรณีศึกษาวัดในอำเภอหนองแสง จังหวัดสระบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครปฐม.
- พระเพชรณรงค์ ปณฺญาชีโร (ทองคำ),ชาญชัย ฮวดศรี และสุรพล พรหมกุล. (2564). *การมีส่วนร่วมของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในการส่งเสริมการปกครองคณะสงฆ์จังหวัดชัยภูมิ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครปฐม.
- พระมหาพชร กิตติวรเมธี. (2564). การมีส่วนร่วมในการวางแผนและปฏิบัติการพระพุทธศาสนา. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*. 8(6), 98-108.
- พระมหาเสกสรรค์ อคฺคจารี (แก้วทรัพย์). (2546). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาวัดในอำเภอดงพญา จังหวัดนครสวรรค์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครปฐม.
- พระอธิการชรัตน์ ฐิตคุโณ (มีแก้ว). (2554). *บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของพระสังฆาธิการในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครปฐม.
- วรเทพ แสงโอภาส, ประเสริฐ ปอนถิ่น และอภิรมย์ สีดาคำ. (2566). การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์รวมสมัย*. 4(1), 1-15.
- Yamane, T. (1973). *Statistics an introductory analysis*. New York Harper & Row.

รูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี Model for Strengthening Administration According to the Principles of Good Governance of Local Administrative Organizations in Surat Thani Province

อนุปงศ์ กิ่งทอง¹, ไชยวัฒน์ เผือกคง² และ อมร หวังอัครงกูร³
Anupong Kingtong¹, Chaiwat Phuakkong² and Amorn Wangukkarangkul³

Received: 1 October 2023; Revised: 9 November 2023; Accepted: 10 November 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี 3) เพื่อสร้างรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจงผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 6 คน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความคุ้มค่า นิติธรรม ความโปร่งใส และคุณธรรม ตามลำดับ 2) ปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดองค์การ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การวางแผน การควบคุมและการนำ ตามลำดับ 3) สร้างรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตาม

^{1 2 3} หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี; Master of Political Science, Surat Thani Rajabhat University
Corresponding Author, Email: 64052540006@student.sru.ac.th

หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การจัดองค์การ การวางแผน การควบคุม และการนำ โดยพัฒนาเป็น รูปแบบที่เรียกว่า OPCL Model

คำสำคัญ: การบริหารงาน; รูปแบบการเสริมสร้าง; หลักธรรมาภิบาล; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The research article aims to achieve the following objectives. Firstly, it seeks to examine the administration of local government organizations in Surat Thani Province based on the principles of good governance. Secondly, it aims to analyze the factors that contribute to effective administration in these organizations. Lastly, the article aims to develop a model that can enhance the administration of local government organizations in the province, based on the principles of good governance. This research utilizes a mixed methods approach, combining quantitative and qualitative research methods. The quantitative research involves a sample group of 400 personnel from local government organizations in Surat Thani Province. Data is collected through questionnaires and analyzed using descriptive statistics such as frequency, percentage, mean, and standard deviation. On the other hand, the qualitative research involves in-depth interviews with key informants, specifically 6 executives from local government organizations in Surat Thani Province. The data collected from these interviews is analyzed using content analysis techniques.

The study's findings revealed that the administration of local government organizations in Surat Thani Province adheres to the principles of good governance. Overall, the level of administration is commendable. Upon closer examination, it was observed that participation ranked highest, followed by responsibility, worthiness, rule of law, transparency, and morality, respectively. Furthermore, the study identified factors that contribute to the strengthening of administration following the principles of good governance in Surat Thani Province. Overall, these factors were found to be at a high level. When considering each aspect, the organization itself ranked highest, followed by planning, controlling, and leading, respectively. To further enhance administration following the principles of good governance, a model called the OPCL Model was developed. This model combines the four main elements of organization, planning, control, and leadership, derived from the

research methods employed. The OPCL Model serves as a framework to strengthen administration in local government organizations in Surat Thani Province.

Keywords: Administration; Strengthening Pattern; Principles Good Governance; Local Administrative Organization

บทนำ

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หรือที่เรียกว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นรูปแบบการปกครองของประเทศไทยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นรากฐานของการปกครองแบบประชาธิปไตย เป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด และสามารถสนองตอบความต้องการของชุมชนท้องถิ่นได้ตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ การปกครองท้องถิ่นเกิดจากแนวคิดการกระจายอำนาจการปกครองที่ส่วนกลางมอบอำนาจบางส่วนให้กับท้องถิ่นมาบริหารจัดการตนเอง มีงบประมาณและบุคลากรของตนเอง มีภารกิจหน้าที่เป็นตัวแทนของภาครัฐในการจัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ มีความต้องการ (โกวิทย์ พวงงาม, 2550) โดยมีการให้ความสำคัญเรื่องความเป็นอิสระของท้องถิ่นกระจายอำนาจในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ. 2540 มาตรา 284 ว่าให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองของตนเองและเปิดโอกาสให้มีการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยคำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญ (ยุทธศักดิ์ พบลาก และอดุลยเดช ดันแก้ว, 2552) โดยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และยังมี การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ดังนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นไทยนั้นเป็นรูปแบบการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อให้เกิดการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด อีกทั้งเป็นองค์กรที่สามารถทำหน้าที่แทนรัฐ คือรัฐบาลกลางในการจัดทำบริการสาธารณะให้กับประชาชนได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นจะมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดูแลทุกข์สุขของพี่น้องประชาชนในท้องถิ่นของตนแล้ว แต่เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การขยายตัวของจำนวนประชากร และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีความเปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับจะต้องวางแผนการปฏิบัติราชการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบและทิศทางการดำเนินงาน การวางระบบการติดตาม ตรวจสอบการบริหารราชการอย่างชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องอาศัยเครื่องมือการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลอันเป็นหลักการสำคัญที่องค์กรทุกระดับทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องยึดเป็นหลักในการบริหารงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยหลักธรรมาภิบาล หรือ (Good Governance) ทางธนาคารโลกได้ริเริ่มนำมาใช้ในปี ค.ศ. 1989 เพื่อช่วยฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ

และเป็นแนวทางปฏิบัติในการนำเงินที่ได้มาพัฒนาฟื้นฟูประเทศอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยเพื่อยกระดับการบริการภาครัฐให้ดียิ่งขึ้น (World Bank, 1989) ซึ่งหลังจากปี ค.ศ. 1990 เป็นต้นมา เริ่มได้รับความสำคัญในบริบทการพัฒนาในระดับสากล ต่อมาในช่วงปี ค.ศ. 1995 ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) มีการหยิบยกประเด็นดังกล่าวมาพูดถึงอีกครั้ง โดยระบุว่าหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวความคิดที่สำคัญในการกระตุ้นและส่งเสริมศักยภาพให้ภาคประชาสังคม (Civil Society) และส่งเสริมการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital) อย่างยั่งยืน ต่อมาในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยเกิดวิกฤตเศรษฐกิจต้มยำกุ้ง จึงทำให้ต้องขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เพื่อฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ จึงได้มีการนำเอาแนวคิดเรื่องหลักธรรมาภิบาลปรับใช้ โดยกำหนดอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งมุ่งเน้นนโยบายการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล และได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ขึ้นเพื่อให้องค์กรภาครัฐใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน โดยหลักธรรมาภิบาล มีองค์ประกอบ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า (ชันแก้ว พรหมคำ, 2564) แม้ว่าหลักธรรมาภิบาลจะได้รับการกล่าวถึงในสาระสำคัญของบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแต่ละฉบับก็ดี และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับได้กำหนดให้หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการสำคัญในการบริหารราชการก็ดี แต่จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ยังคงมีปัญหาการร้องเรียนจากประชาชนถึงการทุจริตคอร์รัปชันในหลายรูปแบบ การปฏิบัติงานที่ไม่ได้ยึดโยงกับหลักกฎหมาย ไม่ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น ประชาชนไม่สามารถตรวจสอบการทำงานได้ ไม่มีความรับผิดชอบในการบริหารงานและไม่คำนึงถึงความคุ้มค่าต่อภารกิจของภาครัฐ มีการเอื้อผลประโยชน์ให้กับกลุ่มพรรคพวกของตนเองในการแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากขาดการกำกับติดตามและตรวจสอบอย่างเป็นระบบ ดังนั้น การสร้างจิตสำนึกและกระตุ้นเตือนให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานเพื่อตอบสนองตามความต้องการของประชาชน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น จึงถือเป็นหัวใจหลักสำคัญในการบริหารงานเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารท้องถิ่นกับประชาชนในพื้นที่และร่วมมือร่วมใจกันดูแลชุมชนท้องถิ่นของตนเองได้อย่างสอดประสานกัน (ไชยวัฒน์ เผือกคง, 2561)

จังหวัดสุราษฎร์ธานีอยู่ในภาคใต้ตอนบน มีพื้นที่ขนาดใหญ่ที่สุดในภาคใต้และเป็นอันดับที่ 6 ของประเทศไทย มีจำนวนประชากรหนาแน่นเป็นอันดับ 59 ของประเทศ โดยแบ่งการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 19 อำเภอ 131 ตำบล 1,074 หมู่บ้าน และแบ่งการบริหารองค์กรบริหารส่วน

ท้องถิ่นในออกเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 2 แห่ง เทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 35 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 97 แห่ง ซึ่งถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความหลากหลาย ซึ่งจากพิจารณาผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือ Local Performance Assessment (LPA) ประจำปี พ.ศ. 2565 ในด้านที่ 5 ด้านธรรมาภิบาล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2565) พบว่า มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้รับรางวัลทุกระดับ แต่ในขณะเดียวกันพบว่า หลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค่อนข้างน้อยติดต่อกัน และหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงต่อเนื่องติดต่อกันทุกปี ซึ่งจากผลการประเมินดังกล่าวทำให้เห็นว่า ผลคะแนนของการประเมินประสิทธิภาพของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญ

ดังนั้น จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษารูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อนำเอาผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาเป็นแนวทางเพื่อสร้างรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อสร้างรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ข้าราชการ และพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้ง 138 แห่ง โดยผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane (1973) ซึ่งสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดมาจัดทำเป็นโครงสร้างแบบสอบถาม จากนั้นได้นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบก่อนนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับคนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) ที่ระดับความเชื่อมั่น .929 ซึ่งถือว่ามีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง โดยผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ความเกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายได้ต่อเดือน อาศัยอยู่ในพื้นที่ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนิติธรรม 2) ด้านคุณธรรม 3) ด้านความโปร่งใส 4) ด้านการมีส่วนร่วม 5) ด้านความรับผิดชอบ (6) ด้านความคุ้มค่า โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert Type) โดยแบ่งช่วงการวัดระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ตอนที่ 3 ปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคอร์ท โดยแบ่งช่วงการวัดระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ เช่นเดียวกับตอนที่ 2 ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองและรูปแบบออนไลน์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ข้าราชการและพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 400 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยวิธีการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ ข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี วิเคราะห์โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) โดยการใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) และวิเคราะห์ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบมาเชื่อมโยงเข้าด้วยกันเพื่อแสดงความสำคัญของข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ตามข้อเท็จจริงในเชิงเหตุผลโดยวิธีการพรรณนา

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. **ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ** ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัยโดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยพิจารณาจากผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ Local Performance Assessment (LPA) ประจำปี พ.ศ. 2565 ในด้านที่ 5 ธรรมาภิบาล ที่ได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 80 จำนวน 3 แห่ง และน้อยกว่าร้อยละ 80 จำนวน 3 แห่ง รวมทั้งสิ้น 6 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เทศบาลเมืองนาสาร เทศบาลตำบลช้างซ้าย เทศบาลตำบลทุ่งหลวง องค์การบริหารส่วนตำบลลิเล็ด และองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเตา รวมทั้งสิ้น 6 คน

2. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ** ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถาม และนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

3. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เจาะจงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมทั้งสิ้น 6 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เทศบาลเมืองนาสาร เทศบาลตำบลช้างซ้าย เทศบาลตำบลทุ่งหลวง องค์การบริหารส่วนตำบลลิเล็ด และองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเตา รวมทั้งสิ้น 6 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปประเด็นสำคัญของข้อมูลการสัมภาษณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูล ควรจะขยายว่าลงพื้นที่ ที่ใด เก็บและรวบรวมข้อมูลอย่างไร โดยวิธีใด

4. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำมาสรุปประเด็นสำคัญในการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 48.75 มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 58.25 มีตำแหน่งลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50 มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50 อาศัยอยู่ในพื้นที่ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.25

ส่วนที่ 2 ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$, S.D.=0.35) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.89$, S.D.=0.42) รองลงมา ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X}=3.86$, S.D.= 0.41) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X}=3.85$, S.D.= 0.52) ด้านหลัก นิติธรรม ($\bar{X}=3.70$, S.D.= 1.09) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X}=3.58$, S.D.=0.53) และด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X}=3.55$, S.D.= 0.56) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.70	1.09	มาก
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.55	0.56	มาก
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3.58	0.53	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วม	3.89	0.42	มาก
5. ด้านความรับผิดชอบ	3.86	0.41	มาก
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.85	0.52	มาก
ภาพรวม	3.74	0.35	มาก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$, S.D.=0.47) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการจัดองค์การ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$, S.D.=0.51) รองลงมา ได้แก่ ด้านการวางแผน ($\bar{X}=3.69$,

S.D.=1.18) ด้านการควบคุม ($\bar{X}$ =3.61, S.D.=0.45) และด้านการนำ ($\bar{X}$ =3.40, S.D.=1.14) ตามลำดับ โดยแสดงผลการวิเคราะห์ได้ดังตารางที่ 2

ปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการวางแผน	3.69	1.18	มาก
2. ด้านการจัดองค์การ	3.70	0.51	มาก
3. ด้านการนำ	3.40	1.14	ปานกลาง
4. ด้านการควบคุม	3.61	0.45	มาก
ภาพรวม	3.83	0.47	มาก

ตารางที่ 2 ปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตพื้นที่จังหวัด สุราษฎร์ธานี ทั้ง 4 ด้าน

การวิเคราะห์ปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การสกัดองค์ประกอบ เพื่อหาองค์ประกอบที่มีความสามารถเพียงพอในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ในการวิจัยครั้งนี้เลือกใช้การสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีองค์ประกอบหลัก พบว่า สามารถสกัดองค์ประกอบได้ 4 องค์ประกอบที่มี Eigenvalues >1 รวมร้อยละความแปรปรวนทั้ง 4 โดยองค์ประกอบที่ 1 มีความสำคัญที่สุด เนื่องจากสามารถดึงความแปรปรวนของข้อมูลได้มากที่สุดถึงร้อยละ 30.471 รองลงมา คือ องค์ประกอบที่ 2, 3 และ 4 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3

องค์ประกอบที่	Eigenvalues	% of variance	Cumulative % of variance
1	6.094	30.471	30.471
2	4.593	22.966	53.437
3	2.756	13.781	67.218
4	2.079	10.393	77.611

ตารางที่ 3 ผลการสกัดองค์ประกอบ

การหมุนองค์ประกอบ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกวิธีหมุนแกนขององค์ประกอบด้วยวิธี Orthogonal แบบ Varimax และค่าน้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor Loading) จากนั้นเลือกตัวแปรให้แต่ละองค์ประกอบจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบและตั้งชื่อองค์ประกอบต่อไปดังแสดงในตารางที่ 4

องค์ประกอบ			
1	2	3	4
.962 (Q2)	.912 (Q11)	.970 (Q14)	.813 (Q18)
.959 (Q4)	.910 (Q7)	.969 (Q13)	.775 (Q20)
.955 (Q1)	.773 (Q6)	.952 (Q15)	.703 (Q16)
.944 (Q3)	.771 (Q9)	.930 (Q12)	.685 (Q17)
.908 (Q5)	.755 (Q8)		.684 (Q19)
	.602 (Q10)		

ตารางที่ 4 ผลการเลือกค่าน้ำหนักจากการหมุนองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการจัดองค์การ ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายและแนวทางดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีความชัดเจน สนับสนุนบุคลากรทุกคนให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน การสื่อสารนโยบาย ยุทธศาสตร์และเป้าหมายขององค์กรให้บุคลากรทุกคนทราบอย่างชัดเจนและทั่วถึง การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การนำเทคโนโลยีเทคนิคและกระบวนการทำงานรูปแบบใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการพัฒนาองค์กร การจัดทำแผนการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อความรวดเร็วและประหยัดทรัพยากรของหน่วยงาน

องค์ประกอบที่ 2 ด้านการวางแผน ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ ได้แก่ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ นโยบายและกำหนดทิศทางการทำงานที่ชัดเจน การทบทวนและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับทิศทางขององค์กรสู่การปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ จัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถที่สูงขึ้น การสื่อสารแผนยุทธศาสตร์นโยบายองค์กร แผนการปฏิบัติราชการเพื่อนำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 3 ด้านการควบคุม ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ ได้แก่ มีกลไกการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับอย่างชัดเจน การติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติงานขององค์กรอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง การกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนในกรณีที่บุคลากรไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ติดตาม ตรวจสอบแผนงาน โครงการต่าง ๆ และการใช้งบประมาณได้อย่างเปิดเผยมีการสร้างระบบการทำงานที่ปลูกจิตสำนึกรักองค์กร มีความผูกพัน ความร่วมมือ และความสามัคคี

องค์ประกอบที่ 4 ด้านการนำ ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรส่วนท้องถิ่นมีภาวะผู้นำ มีคุณธรรมจริยธรรมของเป็นที่ยอมรับของประชาชน การกระตุ้นจิตสำนึกและสร้างความรักและผูกพันต่อองค์กร การกำหนดแผนนโยบายที่สอดคล้องกับปัญหาตามภารกิจขององค์กรและความต้องการของชุมชน การรับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ประชาชน

ร่วมให้ความเห็นในการวางแผนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเองอย่างเท่าเทียมกันและไม่เลือกปฏิบัติ

การสร้างรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลจากการสัมภาษณ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า 1) ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล คือ ต้องยึดหลักกฎหมายในการปฏิบัติราชการ จะต้องมีการกำกับติดตามให้ผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายที่กำหนดอย่างเคร่งครัด ต้องปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและยุติธรรม เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นในการออกกฎหมายต่าง ๆ มีการรับฟังเรื่องราวร้องเรียนจากประชาชนแล้วเร่งดำเนินการ ต้องสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม 2) ด้านคุณธรรม คือ จะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม มีความเสมอภาค บริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้องเป็นธรรม เน้นหลักการบริหารประชาชนต้องมาก่อน ไม่มีการเลือกปฏิบัติ ประชาชนเข้าถึงโอกาสต่าง ๆ ในสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน มีมนุษยสัมพันธ์ สุภาพอ่อนโยน และมีไมตรีจิตพร้อมให้บริการประชาชน 3) ด้านความโปร่งใส คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนและบุคลากรสามารถติดตาม ตรวจสอบ แผนงาน โครงการและการใช้งบประมาณได้ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะของทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ บริหารงานโดยไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้โดยทุกขั้นตอน บริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและเป็นธรรมเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเป็นที่ยอมรับของประชาชน 4) ด้านการมีส่วนร่วม คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้ประชาชนในท้องถิ่นร่วมคิดร่วมตัดสินใจเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชน โดยสามารถแสดงความคิดเห็นเพื่อช่วยแก้ปัญหาและสะท้อนความต้องการและตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารได้อย่างแท้จริง ผู้บริหารและพนักงานต้องมีการรับฟัง ข้อเสนอแนะหรือข้อร้องเรียนจากประชาชนและต้องเร่งดำเนินการอย่างเร่งด่วน 5) ด้านความรับผิดชอบ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องทำตามนโยบายที่ได้มีการแถลงไว้ต่อประชาชน การเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ต้องจัดทำบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพและครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดโดยผลประโยชน์จะเกิดกับประชาชนมากที่สุด ผู้บริหารจะต้องมีความรับผิดชอบในตำแหน่งหน้าที่และการกระทำของตนเอง 6) ด้านความคุ้มค่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนโดยส่วนรวม การบริหารจัดการอาคารสถานที่ เครื่องมือและอุปกรณ์ให้มีความเหมาะสม และทันสมัยต่อการใช้งาน จะต้องบริหารจัดการบุคลากรให้มีความเหมาะสมกับภารกิจงาน การใช้งบประมาณที่คุ้มค่ากับภารกิจของรัฐ การสำรวจความพึงพอใจของบุคลากรต่อการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ การปฏิบัติงานมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน

ผลจากการสัมภาษณ์แนวทางการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า 1) ด้านการจัดองค์กร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องกำหนดเป้าหมายและแนวทางดำเนินงานอย่างเป็นระบบและสื่อสารให้บุคลากรทุกคนเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน โดยต้องมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และควรนำระบบเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการพัฒนาองค์กร 2) ด้านการวางแผน จะต้องมีการการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ นโยบายและกำหนดทิศทางการทำงานที่ชัดเจน จัดให้มีการทบทวนและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับทิศทางขององค์กรสู่การปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 3) ด้านการควบคุม จะต้องมีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการบริหารงานและการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากรอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง หากบุคลากรไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานควรมีการกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ติดตาม ตรวจสอบแผนงาน โครงการต่าง ๆ และการใช้งบประมาณได้อย่างเปิดเผย 4) ด้านการนำ ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรส่วนท้องถิ่นจะต้องมีภาวะผู้นำ มีคุณธรรมจริยธรรมปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน มีความรักและผูกพันต่อองค์กร การรับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกำหนดแผนในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเองอย่างเท่าเทียมกันและไม่เลือกปฏิบัติ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งผู้วิจัยได้มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า แต่ละด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$, $S.D.=0.35$) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักคุณธรรม ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะปัจจุบันการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก และหลักธรรมาภิบาลก็เป็นหลักการสำคัญที่ทำให้การบริหารงานประสบผลสำเร็จ อีกทั้งภาครัฐกำหนดให้มีการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีตามเกณฑ์ตัวชี้วัดต่าง ๆ รวมถึงมีหน่วยงานในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการบริหารงานทั้งภายในและภายนอก จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปรับตัวและปรับรูปแบบการบริหารงานให้เป็นไปตามกับหลักธรรมาภิบาลมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดิยานนท์ แสงบุตร (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่า และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิวัฒน์ บุญเกษม (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ หลักความเสมอภาค หลักประสิทธิผล หลักคุณธรรมจริยธรรม หลักประสิทธิภาพ หลักการกระจายอำนาจ หลักความโปร่งใส หลักรับผิดชอบสามารถตรวจสอบได้ หลักการตอบสนอง หลักนิติธรรม และหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระ หาญกัน, สุวัฐฐ์ แลสันกลาง (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่นำมาใช้ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4 อันดับแรก ได้แก่ หลักนิติธรรม รองลงมาได้แก่ด้าน หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า การมีส่วนร่วม ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง มีอยู่ 2 ด้านคือ ด้านการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักคุณธรรม

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการจัดองค์การ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก ด้านการควบคุม อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุดคือ ด้านการนำ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากหลักในการบริหารงานให้บรรลุผลสำเร็จนั้นจะต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ที่จะมาส่งเสริมให้บรรลุผลสำเร็จ โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการภายในองค์กรให้เป็นระบบมีมาตรฐานการทำงานที่ชัดเจน มีการวางแผนงาน กำหนดยุทธศาสตร์ และนโยบายที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและควบคุมการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามนิติธรรม หลักคุณธรรม ความเสมอภาค และจะต้องมีภาวะผู้นำ มีคุณธรรม สามารถบริหารงานให้บุคลากรมีความสามัคคีกัน ร่วมแรงร่วมใจกันทำงานได้อย่างเต็มความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิจิตรา แป้นจันทร์ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ ด้านการปรับปรุงภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก และนอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของ อบท. และด้านการ

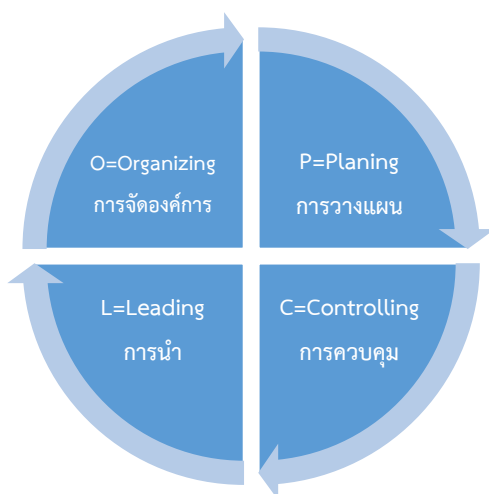
ประเมินผลการปฏิบัติงาน 2) ปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 3) ปัจจัยด้านผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบล งบประมาณ และการวางแผนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกำแพงเพชร และสอดคล้องกับงานวิจัยของแก้วกาญจน์ กิมานุวัฒน์ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และปัจจัยการบริหารจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนได้คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ และปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และแนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารที่มีอำนาจพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน เสนอแนะไว้จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร

3. การสร้างรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาจากการผานวิธี พบว่า รูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ การสร้างรูปแบบ OPCL Model ซึ่งมี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การจัดองค์การ 2) การวางแผน 3) การควบคุม 4) การนำ ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งจะต้องนำรูปแบบทั้ง 4 มาทำงานร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีความชัดเจนเนื่องจากบุคลากรจะได้รับทราบถึงนโยบายการทำงานร่วมกัน และกำกับ ติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติงานขององค์กรอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องเพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรส่วนท้องถิ่นจะต้องมีภาวะความเป็นผู้นำ มีคุณธรรมจริยธรรมของเป็นที่ยอมรับของประชาชน สร้างศรัทธาให้กับประชาชนเพื่อเข้าถึงหัวใจประชาชนมากขึ้น การสร้างจิตสำนึกผูกพันต่อองค์กรให้บุคลากรมีความรัก ความสามัคคีในการอยู่ร่วมกันและผสมผสานพลังในการทำงานเพื่อองค์กรการพัฒนาบุคลากรและนำเทคโนโลยีเทคนิคและกระบวนการทำงานรูปแบบใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการพัฒนาองค์กรเพื่อให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไสว นามโยธา (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านนักบริหาร ด้านนักเผด็จการแบบใช้

พระคุณ ด้านผู้รักษาภาวะเยียบ มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ส่วนด้านนักพัฒนามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ปัจจัยการใช้หลักบริหาร ด้านการจัดการหน่วยงาน ด้านการจัดการตัวบุคคล ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการประสานงาน และด้านการงบประมาณ มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ส่วนด้านการวางแผน และด้านการรายงาน มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ปัจจัยทรัพยากรการบริหาร ด้านเงิน ด้านวัสดุ และด้านเครื่องจักร มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ส่วนด้านคนมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง “รูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ 1 รูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี

องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย ดังปรากฏเป็น OPCL Model” ซึ่งประกอบด้วย 1) O=Organizing คือ การจัดองค์การเป็น กระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรและการจัดระบบการดำเนินงานขององค์กร การจัดทำแผนภูมิ การปฏิบัติงาน การจัดสรรบุคลากรรับผิดชอบงานต่าง ๆ ให้ตรงกับความรู้ความสามารถจัดทำ มาตรฐานและรายละเอียดการปฏิบัติงาน การจัดระบบการบังคับบัญชา และการประสานงาน การกำหนดภารกิจขององค์กร 2) P=Planing คือ การวางแผน เป็นกระบวนการกำหนดเป้าหมาย และแนวทางดำเนินงานให้บรรลุตามแผนยุทธศาสตร์ เช่น การวิเคราะห์สภาพขององค์กรในปัจจุบัน การกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ออกมาตรการและกลยุทธ์การดำเนินงาน กำหนดแผนด้าน

งบประมาณ บุคลากรต้องมีความรู้เข้าใจในระเบียบข้อบังคับและปฏิบัติตามกฎหมาย การแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผลตามหลักนิติธรรม 3) C=Controlling คือ การควบคุม เป็นกระบวนการสำคัญในการกำกับดูแลการบริหารงานทั้งระบบเพื่อติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การนำปัญหาและอุปสรรคมาปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 4) L=Leading คือ การนำ เป็นการอำนวยความสะดวกและการประสานงานทำความเข้าใจกระบวนการทำงานและกระบวนการบริหารทั้งระบบ เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจแผนงานและสามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งต้องอาศัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร เช่น ผู้นำต้องสร้างกระบวนการจูงใจหรือแรงบันดาลใจในการทำงาน ต้องอาศัยการตัดสินใจสั่งการที่ชัดเจน การสื่อสารและการแก้ปัญหาความขัดแย้งของบุคลากรในองค์กรให้สามารถร่วมแรงร่วมใจกันทำงานได้อย่างมีความสุขและบรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งรูปแบบทั้ง 4 ต้องทำงานร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องรูปแบบการเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักคุณธรรม ตามลำดับ ปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ด้านการจัดองค์กร ด้านการวางแผน ด้านการควบคุม ด้านการนำ และรูปแบบทั้ง 4 ต้องทำงานร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายในการรณรงค์และส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจระเบียบ ข้อบังคับและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และต้องปฏิบัติหน้าอยู่บนฐานของหลักนิติธรรมภายใต้หลักธรรมาภิบาล

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องบริหารงานให้ได้รับการยอมรับจากประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน สามารถติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติราชการอย่างเปิดเผยเพื่อเป็นไปตามหลักความโปร่งใส โดยยึดหลักประชาชนเป็นศูนย์กลาง และคำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์กรเป็นที่ตั้ง

1.3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายในการสร้างความรักและความผูกพันในองค์กรภายใต้หลักคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้บุคลากรสามารถมีความสามัคคีและร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนและพนักงานติดตาม ตรวจสอบแผนงาน โครงการต่าง ๆ และการใช้งบประมาณได้ โดยเปิดเผยต่อสาธารณะ

2.2 ควรมีการติดตามประเมินผลตามแผนงาน โครงการและกิจกรรมเป็นระยะ ๆ โดยจัดทำข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณชนให้มีความถูกต้อง ตรงกับความเป็นจริง

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเชิงคุณภาพและเพิ่มจำนวนพื้นที่ให้มากขึ้นเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

3.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้นเนื่องจากอาจจะมีปัจจัยสำคัญอื่น ๆ เพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

- แก้วกาญจน์ กิมานุวัฒน์. (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- ชั้นแก้ว พรหมคำ. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ไชยวัฒน์ เผือกคง. (2561). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 9(6), 194-210.
- தியანந்த் ஸ்ரீசுந்தர். (2563). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ยุทธศักดิ์ พบลาภ และอดุลยเดช ต้นแก้ว. (2552). การศึกษาเรื่องการกระจายอำนาจกับการบูรณาการ การปกครองตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.

- วิจิตรา แป้นจันทร์, ศรัณย์ วงศ์คำจันทร์ และภาคภูมิ อินทวงศ์. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกำแพงเพชร. *สัปดาห์ทอง: วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 16(1), 143-155.
- วิวัฒน์ บุญเกษม. (2565). การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา*, 16(2), 239-252.
- วีระ หาญกัน, สุวัฐฐ แลสันกลาง. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 16(1), 53-67.
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2565). การประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment: LPA). สืบค้นเมื่อ 7 ตุลาคม 2566, จาก <https://www.bangchana.go.th/html/new-report.asp?type=report=14>
- ไสว นามโยธา. (2556). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- World Bank. (1989). *Sub-Saharan Africa: From Crisis to Sustainable Growth*. Washington DC: The World Bank.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rded. New York: Harper and Row.

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของ สถานีตำรวจภูธรช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ Buddhist Principles of Promote Application the Quality of Public Service of Chang Phueak Police Station Muang Chiang Mai District

ชวัลณัฐ ปาลีย์รวิ¹, อภิรมย์ สีตาคำ² และ ประเสริฐ ปอนถิ่น³
Chawannat Paleeravee¹, Apirom Sidakham² and Prasert Pontin³

Received: 8 March 2023; Revised: 18 April 2023; Accepted: 24 April 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจภูธรช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้รับบริการของสถานีตำรวจภูธรช้างเผือก จำนวน 384 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน t-test F-test สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจภูธรช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ หลักสังคหวัตถุ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) หลักสังคหวัตถุ 4 มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก 3) ข้อเสนอแนะแนวทาง พบว่า ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ และเชี่ยวชาญในการบริการแต่ละด้านเป็นอย่างดี ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีทักษะในการให้บริการที่ดี สร้างความประทับใจในการรับบริการ ควรส่งเสริมมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้บริการ เช่น การจัดสถานที่นั่งรอรับบริการ น้ำดื่ม โทรศัพท์ และมีบริการสัญญาณ Wi-Fi Free และควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีการแนะนำและอธิบายขั้นตอน

^{1 2 3} คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่; Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya Chiang Mai Campus
Corresponding Author, E-mail: 6404204024@mcu.ac.th

การให้บริการอย่างชัดเจน เข้าใจง่าย และตอบข้อซักถาม ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการขอรับบริการด้วยความเอาใจใส่

คำสำคัญ: การประยุกต์หลักพุทธธรรม; การส่งเสริมคุณภาพการให้บริการ; หลักสังคหวัตถุ 4

Abstract

The purpose of this research article is threefold: firstly, to examine the extent to which the quality of public service is being promoted at Chang Phueak Provincial Police Station in Mueang Chiang Mai District, Chiang Mai Province; secondly, to investigate the relationship between Buddhist principles and the promotion of public service quality; and thirdly, to provide recommendations for enhancing the quality of public service. This study employs a mixed methods approach, combining quantitative and qualitative research methods. The quantitative component involves a sample group of 384 individuals who have received services from Chang Phueak Police Station, with data collected through a questionnaire and analyzed using statistical techniques such as frequency, percentage, mean, and standard deviation. The qualitative component involves in-depth interviews with 10 key informants, with data analyzed using descriptive content analysis techniques.

The study's findings revealed the following: 1) The level of promoting the quality of public service at Chang Phueak Provincial Police Station in Mueang Chiang Mai District, Chiang Mai Province, including the Sangha Vattthu Principles 4, is consistently at the highest level. Additionally, the overall promotion of the quality of public service in all 5 areas is also at the highest level. 2) There is a significant positive relationship between the Principles of Sangha Vattthu 4 and the promotion of the quality of public service, with a high level of statistical significance at the 0.01 level. 3) The recommendations for guidelines suggest that officials should be encouraged to possess knowledge and expertise in each aspect of service. Staff should also be encouraged to have excellent service skills and create a positive impression of service. Furthermore, it is important to promote the provision of service facilities such as designated seating areas, access to drinking water, television, and free Wi-Fi signal service. Staff should be motivated to provide clear explanations of service procedures, easily understandable answers to questions, and handle service requests with care.

Keywords: Application of Buddhist Principles; Promotion of Service Quality; Principles of Sangkhavattthu 4

บทนำ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์พระราชินีพระราชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ผู้แทนพระองค์และพระราชอาคันตุกะ ปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญารักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักร ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติช่วยเหลือการพัฒนาประเทศตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย ในการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2564 โดยมีวิสัยทัศน์ว่า “เป็นตำรวจมืออาชีพ เพื่อความผาสุกของประชาชน” (ฝ่ายบริหารทรัพยากรบุคคล, 2557) การบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคใหม่จำเป็นต้องมุ่งเน้นการบริหารและพัฒนาบุคลากรให้เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ขององค์กร สามารถใช้ศักยภาพของบุคลากรขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดทรัพยากรบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จการบริหารงานบุคคลในปัจจุบัน มีแนวคิดว่าคุณเป็น “ทุน” ประเภทหนึ่งขององค์กรที่จำเป็นต้องลงทุนในการสรรหาบริหารจัดการและพัฒนาให้มีคุณภาพและสมรรถนะที่เหมาะสมกับการกิจขององค์กร บุคลากรเป็นสินทรัพย์ที่เพิ่มมูลค่าในตัวได้ทั้งด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ หรือความชำนาญ ไม่มีค่าเสื่อมราคา เป็น “ทุนมนุษย์” ที่เน้นความรู้และนำสติปัญญามาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร (ฝ่ายบริหารทรัพยากรบุคคล, 2557)

การให้บริการประชาชนเป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล เป็นภารกิจที่สำคัญทางด้านการตอบสนองต่อสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนที่มาขอรับบริการภายใต้ระเบียบกฎหมายและข้อบังคับที่กำหนดไว้ในปัจจุบัน รัฐบาลได้เร่งรัดให้ส่วนราชการต่าง ๆ ขยายขอบเขตและปรับปรุงการให้บริการประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ การให้บริการประชาชน จึงเป็นหนึ่งในภารกิจ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ของสำนักงานตำรวจโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวกทั่วถึงและเป็นการประสานเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีงามในระหว่างประชาชนกับข้าราชการ (กรมการปกครอง, 2544) สถานีตำรวจภูธรช้างเผือก ต้องรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน โดยรวมแล้วจำนวนไม่ต่ำกว่า 600,000 คนต่อปี ประกอบด้วยประชากรอยู่อาศัย ประชากรแฝง ประชากรที่เข้าออกเพื่อมาทำงานเป็นประจำทุกวันหรือบางช่วงเวลา ประชากรที่เข้าออกเพื่อขอรับบริการสาธารณะในด้านต่าง ๆ ประชากรที่เป็นแรงงานต่างด้าว และนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ ดังนั้น ข้าราชการผู้ปฏิบัติหน้าที่ต้องคำนึงถึงประชาชนและต้องสำรวจตนเองด้วยว่า การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นข้าราชการซึ่งมีภารกิจในการให้บริการประชาชน ปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้ ข้าราชการยังมีบทบาทในเรื่อง

การแก้ไขปัญหาของประเทศชาติที่กำลังประสบอยู่ ได้แก่ ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ ฯลฯ เพราะฉะนั้น เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการกับประชาชนจึงเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญอย่างมากและต้องพยายามกระทำทุกวิธี เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการด้านการบริการของส่วนราชการเป็นการบริการที่เพิ่มประสิทธิภาพเพื่อสนองความต้องการของประชาชนให้ดีและมีคุณภาพมากที่สุด รวมทั้งการพัฒนาพื้นที่ภายใต้นโยบายผู้บังคับบัญชาของสถานีดารวจภูธรข้างเผือก มาปฏิบัติเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน (สถานีดารวจภูธรข้างเผือก, 2564)

ปัจจุบันการให้บริการของสถานีดารวจภูธรข้างเผือกนับว่าอยู่ในระดับดีแต่การให้บริการของเจ้าหน้าที่บางจุดอาจติดขัดและยังมีปัญหาอยู่บ้าง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ผู้ที่ให้บริการอาจมีความตึงเครียดเนื่องจากผู้มาขอรับบริการมีจำนวนมากเกินไป จึงมีมนุษยสัมพันธ์ต่อประชาชนผู้มารับบริการค่อนข้างน้อย ซึ่งในการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ซึ่งเจ้าหน้าที่มีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอต่อการให้บริการประชาชนที่ต้องการรับบริการอย่างเร่งด่วน และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ภายในสถานีดารวจภูธรข้างเผือกทำให้ความพึงพอใจของประชาชนนั้นลดน้อยลง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่สำคัญและเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการบูรณาการเพื่อส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน ซึ่งผู้วิจัยได้นำหลักสังคหัตถุธรรม คือ คุณธรรมที่เป็นคุณเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ผูกใจคน และประสานหมู่ชนให้มีความสามัคคีเป็นหลักพุทธธรรมที่ทำให้ตนเป็นที่รักเป็นที่ชอบใจของคนทั่วไป ซึ่งเป็นการปลูกจิตไมตรีเต็มหัวใจต่อกันและกันทำให้สังคมเกิดความเป็นสุข

ด้วยเหตุดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมประสิทธิผลการให้บริการประชาชน หลักพุทธธรรมกับส่งเสริมส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน และข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีดารวจภูธรข้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาตามกรอบหน้าที่และกฎหมายที่ได้กำหนดไว้ตามนโยบายของสถานีดารวจภูธรข้างเผือกที่ได้ดำเนินการตามกระบวนการดำเนินงานที่ได้ปฏิบัติอยู่โดยนำหลักสังคหัตถุธรรมมาประยุกต์เพื่อแก้ไขปัญหาของการส่งเสริมส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีดารวจภูธรข้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีดารวจภูธรข้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีดารวจภูธรข้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีดารวจภูธรข้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือประชาชนผู้รับบริการของสถานีตำรวจจราจรข้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9,154 คน (เทศบาลตำบลข้างเผือก, 2564)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) จากสูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน โดยหน่วยประชากรในแต่ละหน่วยมีลักษณะเหมือนกันแล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากร โดยมีการคำนวณดังนี้

โดยคำนวณจากสูตรของ Yamane (Taro Yamane, 1973)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยกำหนดให้

n คือ ขนาดตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากรทั้งหมด (9,154 คน)

e คือ ค่าความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{9,154}{1 + 9,154 (0.05)^2}$$

$$n = 383.25$$

$$n = 384$$

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires)

แบบสอบถามโดยการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และงานบริการที่ติดต่อขอรับบริการ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักพุทธธรรม (สังคหวัตถุ 4) เพื่อส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านทาน การให้ 2) ปิยวาจา วาจาที่เป็นที่รัก 3) ด้านอัตถจริยา ประพฤติประโยชน์ 4) ด้านสมานัตตตา การวางตนสม่ำเสมอ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ความน่าเชื่อถือ 2) ความมั่นใจ 3) สิ่งสัมผัสได้ 4) ความเห็นอกเห็นใจ 5) การตอบสนอง มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน โดยลักษณะ

แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับ ประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha C=Coefficient) ได้ค่าความ เชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.871

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐ ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้กำกับสถานีตำรวจภูธร ช้างเผือก เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจก แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บ รวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับการ ส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษามีผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการ วิจัย โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูล สำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) จำนวน 10 รูปหรือคน ประกอบด้วย

- 1) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 1 รูป
- 2) สถานีตำรวจภูธรช้างเผือก จำนวน 2 คน
- 3) กลุ่มเทศบาลตำบลช้างเผือก จำนวน 2 คน
- 4) นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 1 คน
- 5) กลุ่มประชาชนผู้มาใช้บริการของสถานีตำรวจภูธรช้างเผือก จำนวน 4 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิด การวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักพุทธธรรมกับการส่งเสริม คุณภาพการให้บริการประชาชน แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถาม และ นำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐ ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอ ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับผู้ให้ ข้อมูล ซึ่งในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้ 1) วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำหรือ ข้อความที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความ สม่าเสมอ และสามารถตัดสินใจได้ว่า จะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบทและจะทั้ง

คำหรือข้อความได้ออกไป 2) คำนี้ถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้น และนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่น ๆ ได้ 3) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เมื่อได้ทำการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการถอดถอดคำ การสัมภาษณ์จากเครื่องบันทึกเสียง พร้อมทั้งรายละเอียดเพิ่มเติมจากการจดบันทึก โดยการทำการคัดลอกข้อความและบันทึกอย่างละเอียดเพื่อตีความและกำหนดประเด็นที่สำคัญได้อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ซึ่งในการวิเคราะห์นั้นผู้วิจัยใช้การถอดข้อความทั้งหมดในภาพรวมแล้วนำข้อความมาทำการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นและแต่ละกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจภูธรช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งคณะผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ระดับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจภูธรช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$, $S.D.=0.710$) โดยสรุปภาพรวมดังตารางนี้

หลักสังคหวัตถุ 4		ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ทาน การให้	4.60	0.708	มากที่สุด
2.	ปิยวาจา วาจาที่เป็นที่รัก	4.61	0.709	มากที่สุด
3.	อิตถจริยา การประพฤติประโยชน์	4.59	0.710	มากที่สุด
4.	สมานัตตตา การวางตนสม่ำเสมอ	4.62	0.712	มากที่สุด
ภาพรวม		4.61	0.710	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ระดับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจภูธรช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

จากตารางที่ 1 ระดับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจภูธรช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ระดับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจภูธรช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

ได้แก่ 1) สมานัตตตา การวางตนสม่ำเสมอ 2) ปิยวาจา วาจาที่เป็นที่รัก 3) ทาน การให้ 4) อัตถจริยา การประพฤติประโยชน์ และสำหรับค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีดารวจภูธรข้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน ทั้ง 5 ด้าน โดยสรุปภาพรวมดังตารางนี้

การส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน ทั้ง 5 ด้าน		ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านความน่าเชื่อถือ	4.61	0.714	มากที่สุด
2.	ด้านความมั่นใจ	4.62	0.715	มากที่สุด
3.	ด้านสิ่งที่สัมผัสได้	4.60	0.712	มากที่สุด
4.	ด้านความเห็นอกเห็นใจ	4.59	0.712	มากที่สุด
5.	ด้านการตอบสนอง	4.63	0.717	มากที่สุด
ภาพรวม		4.61	0.714	มากที่สุด

ตารางที่ 2 ระดับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีดารวจภูธรข้างเผือก
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีดารวจภูธรข้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ การส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีดารวจภูธรข้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน ทั้ง 5 ด้าน โดยสรุปภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการตอบสนอง 2) ด้านความมั่นใจ 3) ด้านความน่าเชื่อถือ 4) ด้านสิ่งที่สัมผัสได้ และ 5) ด้านความเห็นอกเห็นใจ

2. การเปรียบเทียบระดับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีดารวจภูธรข้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไป สามารถสรุปการทดสอบตามสมมติฐานไว้ดังนี้

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า	ค่า	ผลการศึกษา	
			ทดสอบ	Sig.	ยอมรับ	ปฏิเสธ
1.	เพศ	การส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน	t-test	0.03	✓	-
2.	อายุ	การส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน	F-test	0.03	✓	-

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า	ค่า	ผลการศึกษา	
			ทดสอบ	Sig.	ยอมรับ	ปฏิเสธ
3.	ระดับการศึกษา	การส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน	F-test	0.03	✓	-
4.	อาชีพ	การส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน	F-test	0.02	✓	-

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบระดับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีดารวจอุตรซ้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

สรุปได้ว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีดารวจอุตรซ้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน ส่วนค่าเฉลี่ยหลักสัณคหวัดดู 4 มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก กล่าวคือ เมื่อมีหลักสัณคหวัดดู 4 ย่อมส่งผลให้เกิดการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีดารวจอุตรซ้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่มากยิ่งขึ้น จึงยอมรับสมมติฐาน

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน พบว่าควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ และเชี่ยวชาญในการบริการแต่ละด้านเป็นอย่างดี ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวบุคคลให้บุคคลอื่นหรือผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ ควรส่งเสริมมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้บริการ เช่น การจัดสถานที่นั่งรอรับบริการ น้ำดื่ม โทรศัพท์ และมีบริการสัญญาณ Wi-Fi Free ควรส่งเสริมการใช้เครื่องมืออุปกรณ์หรือเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยให้บริการมีความเหมาะสม และควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้มารับบริการด้วยความเต็มใจ ในการบริการอย่างเป็นกันเองและทั่วถึง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่องการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีดารวจอุตรซ้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผลตามกรอบงานวิจัยประกอบด้วยดังนี้

1. ผลการวิจัยระดับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีดารวจอุตรซ้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ หลักสัณคหวัดดู 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$, $S.D.=0.710$) เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายข้อ ทาน การให้ ปิยวาจา วาจาที่เป็นที่รัก อตถจริยา การประพฤติประโยชน์ และสมานัตตตา การวางตนสม่ำเสมอ และการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$, $S.D.=0.714$) เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายข้อ ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านความมั่นใจ ด้านสิ่งที่

สัมผัสได้ ด้านความเห็นอกเห็นใจ และด้านการตอบสนอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยพร มีทวี (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชน ในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่าการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน ได้เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการให้บริการอย่างเท่าเทียมตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของอาคม สุขมา (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพในการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธร จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่าประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความพึงพอใจคุณภาพในการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุธรรม ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริรักษ์ ภูทธิธัญ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้บริการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทรายอำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้บริการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทรายอำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี พบว่า มีทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ ด้านการเข้าใจและรู้จักผู้รับบริการ ด้านการตอบสนองผู้รับบริการ และด้านความน่าเชื่อถือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิรมย์ สีดาคำและคณะ (2565) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลเมืองแม่เหิยะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนที่มาใช้บริการมีความคิดเห็นต่อการให้บริการ โดยภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือด้านพนักงานผู้ให้บริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านความรวดเร็วที่ให้บริการ ด้านอาคาร/สถานที่และด้านประชาสัมพันธ์

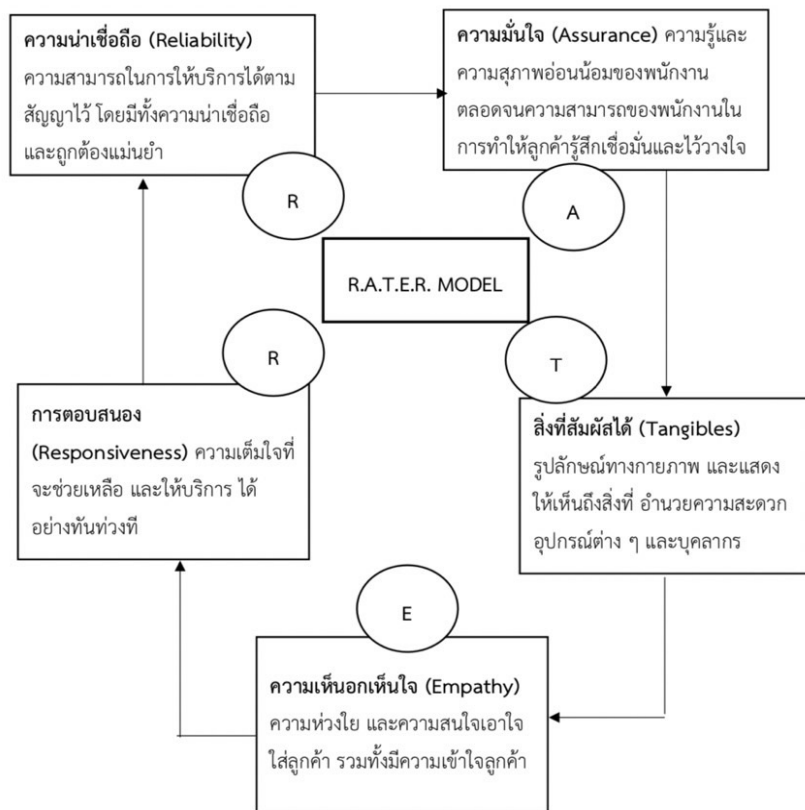
2. ผลการวิจัยหลักสังคหวัตถุ 4 มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก กล่าวคือ เมื่อมีหลักสังคหวัตถุ 4 ย่อมส่งผลให้เกิดการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจภูธรช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่มากยิ่งขึ้น จึงยอมรับสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งทิพย์ นิลพัท (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพการให้บริการและความพึงพอใจที่มีความสัมพันธ์กับการกลับมาใช้บริการซ้ำของผู้รับบริการโรงพยาบาลเปาโลรังสิต ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพการให้บริการด้านการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้รับบริการมีความสัมพันธ์มากที่สุดกับการกลับมาใช้บริการซ้ำของผู้รับบริการ (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $R=0.692$) รองลงมาคือ คุณภาพการให้บริการด้านความเป็นรูปธรรมของการให้บริการมีความสัมพันธ์กับการกลับมาใช้บริการซ้ำของผู้รับบริการ ($R=0.689$) ซึ่งผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ความพึงพอใจด้านการเข้าถึงแหล่งบริการมีความสัมพันธ์กับการกลับมาใช้บริการซ้ำของผู้รับบริการมากที่สุด ($R=0.682$) รองลงมาคือ

ความพึงพอใจด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งบริการมีความสัมพันธ์กับการกลับมาใช้บริการซ้ำ ($R=0.676$) ซึ่งผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า ความพึงพอใจทุกด้านมีระดับความสัมพันธ์กับการกลับมาใช้บริการซ้ำอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิจัยข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน พบว่า ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ และเชี่ยวชาญในการบริการแต่ละด้านเป็นอย่างดี ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวบุคคลให้บุคคลอื่นหรือผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ ควรส่งเสริมมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้บริการ เช่น การจัดสถานที่นั่งรอรับบริการ น้ำดื่ม โทรศัพท์ และมีบริการสัญญาณ Wi-Fi Free ควรส่งเสริมการใช้เครื่องมืออุปกรณ์หรือเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยให้บริการมีความเหมาะสม และควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้มารับบริการด้วยความเต็มใจในการบริการอย่างเป็นกันเองและทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาโชวี ทสสนิโย (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะจึงควรมีแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำ และเพิ่มขีดความสามารถในการประยุกต์หลักการบริหารเพื่อใช้ในการบริหารองค์กร และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินและเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของสัญญา เคนาภูมิ และคณะ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ได้แก่ อบต. ทุ่มเทการจัดกิจกรรมส่งเสริมท่องเที่ยวหรือเพิ่มรายได้อย่างจริงจัง ปรับปรุงถนนบางเส้นทางให้ดีขึ้น ประชาชนต้องการบ่อบาดาลเพื่อใช้ในการเกษตร ปรับปรุงในเรื่องการเก็บขยะ เพิ่มไฟฟ้าตามท้องถนน ปรับปรุงน้ำเนื่องจากเป็นตกตะกอน การหาเสียงไม่ปฏิบัติตามนโยบายที่ตัวเองพูดไว้ก่อนเลือกตั้ง การให้บริการแก้ไขเรื่องน้ำขัง น้ำเน่าเสีย เพิ่มกล้องวงจรปิดในจุดเปลี่ยวและเสี่ยงอันตราย เพิ่มราคาสินค้าเกษตร และ หาวิธีการเอาน้ำจากแหล่งน้ำมาใช้เพื่อการเกษตรช่วยเหลือชาวบ้านในยามภัยแล้ง

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัย เรื่องการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจภูธรช้างเผือก อำเภอมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยดังปรากฏเป็น R.A.T.E.R. โมเดล สามารถสรุปได้ดังนี้

R=Reliability ความน่าเชื่อถือ ความสามารถในการให้บริการได้ตามสัญญาไว้ โดยมีทั้งความน่าเชื่อถือและถูกต้องแม่นยำ

A=Assurance ความมั่นใจ ความรู้และความสุภาพอ่อนน้อมของพนักงาน ตลอดจนความสามารถของพนักงานในการทำให้ลูกค้ารู้สึกเชื่อมั่นและไว้วางใจ

T=Tangibles สิ่งสัมผัสได้ รูปลักษณ์ทางกายภาพ และแสดงให้เห็นถึงสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ต่าง ๆ และบุคลากร

E=Empathy ความเห็นอกเห็นใจ ความห่วงใย และความสนใจเอาใจใส่ลูกค้า รวมทั้งมีความเข้าใจลูกค้า

R=Responsiveness การตอบสนอง ความเต็มใจที่จะช่วยเหลือ และให้บริการได้อย่างทันท่วงที

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจภูธรช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ระดับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจภูธรช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ 1) ทาน การให้ 2) ปิยวาจา วาจาที่เป็นที่รัก 3) อตถจริยา การประพฤติประโยชน์ 4) สมานัตตตา การวางตนสม่ำเสมอ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ส่วนด้านการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการตอบสนอง 2) ด้านความมั่นใจ 3) ด้านความน่าเชื่อถือ 4) ด้านสิ่งที่สัมผัสได้ และ 5) ด้านความเห็นอกเห็นใจ โดยสรุปภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อสำหรับการทดสอบสมมติฐานประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจภูธรช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน ส่วนค่าเฉลี่ยหลักสังคหวัตถุ 4 มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์สูงมาก

ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชน พบว่าควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ และเชี่ยวชาญในการบริการแต่ละด้าน ควรส่งเสริมมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้บริการ เช่น การจัดสถานที่นั่งรอรับบริการ น้ำดื่ม โทรศัพท์ และมีบริการสัญญาณ Wi-Fi Free ควรส่งเสริมการใช้เครื่องมืออุปกรณ์หรือเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยให้บริการมีความเหมาะสม นอกจากนั้นผู้วิจัยค้นพบจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ที่เป็นข้อเสนอแนะบางประการสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อจะเป็นประโยชน์ในการเสริมสร้างความรู้ และส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจภูธรช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาทั้งเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรมีนโยบายการส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนควรปฏิบัติหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมาย ไม่นิ่งดูดายกับงานของส่วนรวม ร่วมกิจกรรมขององค์กรอย่างเต็มใจ ศรัทธาต่อหน่วยงาน ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ

1.2 ควรมีนโยบายปลูกฝังให้เจ้าหน้าที่ทุกคนปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบด้วยความเต็มใจ ไม่ทำดีต่อหน้า ไม่หวังผลตอบแทน รักษาระเบียบของทางราชการ ให้บริการประชาชนด้วยความเต็มใจ ยิ้มแย้ม แจ่มใส ให้คำแนะนำ ปรีกษา หาแนวทางที่ถูกต้อง แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น มีน้ำใจ สามัคคี

1.3 ควรมีนโยบายการให้บริการประชาชนควรปลูกจิตสำนึก และตระหนัก ในการประพฤติปฏิบัติของตนเอง ด้วยวาจาที่สุภาพไพเราะ อ่อนหวาน มีกิริยาที่นอบน้อมต่อทุกคน ไม่พูดในสิ่งที่ทำให้บุคคลอื่นเสียหาย คิดก่อนพูด แยกแยะ เรื่องงานกับเรื่องส่วนตัว

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 การปลูกฝังทัศนคติทำงานร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ต่องค์กร ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ไม่ก้าวร้าวหน้าที่กัน ควรไว้วางใจผู้อื่น ไม่ใส่ร้ายผู้อื่น จริ่งใจกับทุกคน

2.2 จัดอบรม สัมมนา เพื่อการละลายพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ให้เกียติกัน ไม่เลือกปฏิบัติ และการบริการควรปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา เท่าเทียมกัน สุจริต เน้นความถูกต้อง ต้องเป็นคนเสมอต้นเสมอปลาย

2.3 แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย สะอาดและเหมาะสมตามระเบียบ และสามารถสนองความต้องการของประชาชนที่มาติดต่อราชการด้วยความพึงพอใจ และมีความยุติธรรมและความเสมอภาคให้แก่ ประชาชนที่มาติดต่อราชการเป็นอย่างดี

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานitäรรวจูธรช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้หลักพุทธธรรมอื่นๆ นอกจากหลักพุทธธรรม (สังคหวัตถุ 4)

3.2 ควรขยายของบเขตการวิจัยการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพการให้บริการประชาชนของสถานitäรรวจูธรช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. (2544). *ประชาชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง*. กรุงเทพฯ: ส่วนท้องถิ่น.
- ชัยพร มีทวิ. (2565). การให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานช่างรังวัดเอกชนในกำกับกระทรวงมหาดไทย เขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารรัฐศาสตรสาสนมหาวิทยาลัยมหาภูมิราชวิทยาลัย*, 1(1), 59-61.
- เทศบาลตำบลช้างเผือก. (2564). ข้อมูลบุคคล. สืบค้นเมื่อ 23 ธันวาคม 2564, จาก <http://www.changpeuk.go.th/>
- ฝ่ายบริหารทรัพยากรบุคคล. (2557). *ยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2557 -2566*. กรุงเทพฯ: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- พระมหาโชวี ทสสนิโย. (2560). คุณภาพการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(2), 591-592.
- รุ่งทิพย์ นิลพัท. (2561). *คุณภาพการให้บริการและความพึงพอใจที่มีความสัมพันธ์กับการกลับมาใช้บริการซ้ำของผู้รับบริการโรงพยาบาลเปาโลรังสิต*. (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.

- ศิริรักษ์ ภูหิรัญ. (2563). ปัจจัยคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้บริการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทรายอำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยรังสิต, ปทุมธานี.
- สัญญา เคนาภูมิ และคณะ. (2562). การสำรวจความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- อภิรมย์ สีดำคำ, นพดณ ปัญญาวิรัตน์ และวินิจ ฝาเจริญ. (2565). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลเมืองแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารสันติสุขปริทรรศน์*, 3(2), 23-32.
- อาคม สุขมา. (2557). คุณภาพในการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper & Row.

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา:
กรณีศึกษาโรงเรียนหนองกืพิทยาคม อำเภอหนองกื จังหวัดบุรีรัมย์
Political Participation in Democracy of High School Students:
Case Study of Nong Ki Pittayachom School,
Nong Ki District, Buriram Province

จิตรีวรรณ วุฒิปัญญาอิสกุล¹, พิชิต ปริมาตร² และ อภิวัฒน์ จำตา³
Jittriwan Wutthipanyaisakun¹, Pichit Purimart² and Apiwat Jata³

Received: 30 March 2023; Revised: 29 June 2023; Accepted: 4 July 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) แนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 321 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจทางการเมือง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้ง 2) แนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการประยุกต์หลักอภิปรายธรรม 7 ได้แก่ หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ พร้อมเพรียงกัน ไม่บัญญัติหรือลัทธิเล็ก ข้อบัญญัติต่าง ๆ เคารพผู้อาวุโส ไม่ข่มเหงผู้มีความคิดต่าง การเคารพบูชาสักการะศาสนสถาน อารักขาและห่วงหาอาทรความเป็นไทย

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมือง; ระบอบประชาธิปไตย; นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

¹ โรงเรียนหนองกืพิทยาคม อำเภอหนองกื จังหวัดบุรีรัมย์; Nong Ki Pittayachom School, Nong Ki District, Buriram Province

^{2 3} คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา; Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya Nakhon Ratchasima Campus

Corresponding Author, E-mail: jittriwan999@gmail.com

Abstract

The objective of this study is twofold: 1) to examine the level of political engagement among high school students in a democratic setting, and 2) to provide recommendations for enhancing their political participation. This research employs a mixed methods approach, combining both quantitative and qualitative research methods. The quantitative research component involved a sample of 321 high school students who completed a questionnaire, with data analyzed using statistical measures such as frequency, percentage, mean, and standard deviation. The qualitative research component consisted of in-depth interviews with a group of 9 key informants, with data analyzed using content analysis techniques.

The research findings indicate that secondary school students exhibit a commendable level of participation in politics within a democratic system. Among the various aspects of political engagement, the highest average score was observed in the aspect of following political news, closely followed by the aspect of making political decisions. On the other hand, the aspect of participation in the election campaign received the lowest average score. In order to guide high school students in their political participation within a democratic framework, it is recommended to adhere to the seven principles of Aparihaniyadhamma. These principles include regularly convening meetings, acting in unison, refraining from enacting or abolishing regulations arbitrarily, showing respect towards elders, avoiding persecution of individuals with differing ideas, fostering reverence towards religious places, and safeguarding and nurturing Thainess, the unique cultural identity of Thailand. By embracing these principles, high school students can effectively contribute to the democratic process and promote a harmonious and inclusive society.

Keywords: Political Involvement; Democracy; High School Students

บทนำ

นับแต่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 แห่งราชวงศ์จักรี ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม ฉบับชั่วคราว ในวันที่ 24 มิถุนายน พุทธศักราช 2475 และพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับจริงในวันที่ 10 ธันวาคม พุทธศักราช 2475 ในปีเดียวกัน เป็นต้นมา การปกครองของประเทศไทยได้ดำรงเจตนารมณ์ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขต่อเนื่องมาโดยตลอด (สถาบันพระปกเกล้า, 2560) นับเป็นเวลากว่า 8 ทศวรรษ ที่รัฐให้ความสำคัญกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีการให้ความรู้ความเข้าใจและการปลูกฝังหลักการปกครองแบบประชาธิปไตยแก่

ประชาชน ดังเห็นได้จากรัฐธรรมนูญหลายฉบับได้บัญญัติแนวนโยบายด้านการศึกษแก่ประชาชน เกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งตัวแทนโดยสุจริตและเที่ยงธรรม (เสกสรรค์ ประเสริฐกุล, 2547) มาตรา 7 แห่งรัฐธรรมนูญฉบับ 2560 บัญญัติไว้ว่าในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ ความเคารพ กฎหมาย ความเสมอภาค ภารดรภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สถาบันพระปกเกล้า, 2560)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การมีส่วนร่วมในรูปแบบของกลุ่มผลประโยชน์ การรวมตัวกันของบุคคลเป็นกลุ่มบุคคลหรือองค์กรในสังคม มีเป้าหมายหลักอยู่ที่การรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มตนเท่านั้น โดยไม่มีเป้าหมายที่จะเข้าไปเป็นรัฐบาลเพื่อบริหารประเทศแต่อย่างใด สำหรับเป้าหมายของแต่ละกลุ่มจะแตกต่างกันไป บางกลุ่มอาจเรียกร้องให้รัฐบาลทำตามสิ่งที่กลุ่มตนต้องการ การมีส่วนร่วมในรูปแบบของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ถือเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมที่สำคัญของการบริหารประเทศ ภายใต้ระบอบประชาธิปไตย แต่สิ่งที่ควรตระหนักคือ จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวนมากไม่ได้หมายความว่าถึงความเป็นประชาธิปไตยของประเทศ หากแต่การใช้สิทธิเลือกตั้งในรูปแบบประชาธิปไตยที่แท้จริง ต้องมีลักษณะการใช้สิทธิโดยอิสระ ได้แก่ 1) การใช้สิทธิเลือกตั้งจะต้องเกิดจากความสมัครใจ ไม่ได้เกิดมาจากการบังคับหรือข่มขู่หรือสัญญาว่าจะให้ผลตอบแทนในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 2) การเลือกตั้งโดยลับ การออกเสียงต้องกระทำแต่เพียงลำพัง โดยไม่มีผู้อื่นอยู่ร่วมด้วย หรือสามารถล่วงรู้ได้ว่าผู้มีสิทธิเลือกผู้สมัครคนใดหรือออกเสียงอย่างไร การออกเสียงเลือกตั้งของบุคคล ไม่สามารถประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไปได้ 3) ความเสมอภาคในการเลือกตั้ง บุคคลแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงได้คนหนึ่งเสียงเท่านั้น และ 4) ความเป็นกลาง บุคคลที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวกับการเลือกตั้งทุกคนต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเที่ยงธรรม ไม่ลำเอียงเข้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2554) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบาย ในด้านการพัฒนาตนเองของนักเรียนให้เกิดการรักชาติ โดยกำหนดให้แต่ละโรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในเรื่องของความเป็นประชาธิปไตย โดยผ่านการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบ เช่น ผ่านการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผ่านการทำกิจกรรมสถานักเรียน ซึ่งทำให้ในปัจจุบันโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและระดับชั้นมัธยมศึกษา มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยเพื่อปลูกฝังจิตสำนึก ทักษะคิดและเจตคติที่ดีของนักเรียนให้ยึดมั่นใน

วิถีประชาธิปไตยและระบอบการปกครองประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นมาโดยตลอด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542)

ดังนั้นการสร้างความเป็นประชาธิปไตยที่ดี ผู้บริหาร ครูผู้สอนต้องนำหลักการมีส่วนร่วมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพราะการบริหารงานโดยมีส่วนร่วมหรือการทำงานแบบมีส่วนร่วมเป็นวิธีการทำงานที่ให้ความสำคัญกับคนทุกคนในองค์กรให้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและร่วมตัดสินใจ เป็นการทำให้ทุกคนในองค์กรมีความตระหนักถึงความเป็นเจ้าของร่วมกันในองค์กร องค์กรที่ดีต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้แสดงความรู้ ความสามารถอย่างเท่าเทียมกันบนพื้นฐานของความไว้วางใจและความเชื่อมั่นในตัวสมาชิก เน้นการควบคุมตนเอง บรรยายภาพแห่งมิตรภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน ไม่ใช่การควบคุมงานโดยองค์การเป็นหลัก การพัฒนาสังคมประชาธิปไตยให้เดินทางไปสู่ทิศทางที่ความถูกต้องและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดสังคมวิถีประชาธิปไตย คือ การมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตยที่ดี คือ ต้องยึดหลักการมีส่วนร่วมตั้งแต่ การร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมคิด ร่วมรับรู้ ร่วมวางแผนร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ร่วมกำกับติดตามและร่วมประเมินผล การสั่งการและการควบคุมการมีส่วนร่วมจึงเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้วิถีประชาธิปไตย คือความมีอิสระทางความคิด เคารพสิทธิและหน้าที่ผู้อื่น ภายใต้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นหลักใจและเป็นตัวอย่างทางศีลธรรมของประชาชน เต็มใจต้อนรับและหวังให้ท่านอยู่โดยผาสุก การจัดการศึกษาในปัจจุบันต่างมุ่งหวังให้ความสำคัญกับผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความรู้ มีคุณภาพ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกยึดมั่นในระบบการปกครองอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กรมวิชาการ, 2554) จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นจังหวัดหนึ่งที่เยาวชนให้ความสนใจ การเมืองการปกครองของไทย พร้อมเปิดโอกาสให้เยาวชนและนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในสถาบันศึกษากันอย่างสร้างสรรค์และหลากหลาย ซึ่งทางโรงเรียนหนองกืฬาศรีนคร อำเภอหนองกืฬ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นสถานศึกษาแห่งหนึ่ง ที่ให้โอกาสคนในท้องถิ่นกับชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียงได้รับการเรียนรู้ พร้อมทั้งให้การยอมรับในการจัดระบอบการศึกษาของโรงเรียนหนองกืฬาศรีนครที่เปิดโอกาสให้กับนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเลือกตั้งประธานนักเรียนภายในโรงเรียนและร่วมรณรงค์หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการเมืองการปกครองของไทยทั้งในท้องถิ่นและระดับชาติมาโดยตลอด แต่ยังคงขาดการนำหลักธรรมเข้ามาประยุกต์ใช้ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านต่าง ๆ เช่น หลักการบริหารนิยธรรม 7

ดังนั้นเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีความคิด มีความรับผิดชอบ รู้สิทธิ หน้าที่พึงปฏิบัติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของไทย ในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ผลสำเร็จจากศึกษาหรือการค้นพบจากงานวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารทางด้านการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ในอำเภอหนองกืฬ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตอำเภอหนองกืฬ

จังหวัดบุรีรัมย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนหนองกี่พิทยาคม จะได้รับประโยชน์จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา และพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เกิดประโยชน์ต่อทุกคน มีความถูกต้องเหมาะสม สามารถนำไปเป็นแบบอย่าง ปรับปรุง แก้ไข ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ของประชาชน หรือคนในท้องถิ่น ชุมชน สังคมและประเทศชาติสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรณีศึกษาโรงเรียนหนองกี่พิทยาคม อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรณีศึกษาโรงเรียนหนองกี่พิทยาคม อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยมีกระบวนการและขั้นตอนการวิจัยดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนหนองกี่พิทยาคม อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 321 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) จากสูตรของ Taro ซึ่งได้ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยแยกประชากรออกเป็นกลุ่ม หรือแบ่งเป็นชั้นภูมิก่อน โดยหน่วยประชากรในแต่ละหน่วยมีลักษณะเหมือนกันแล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสอบถามโดยการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา เป็นแบบเลือกตอบ ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายเปิด ที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน แล้วนำมา

คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha C = Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.93

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนหนองกี่พิทยาคม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัย โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) จำนวน 9 รูป/คน ประกอบด้วย 1) นักวิชาการด้านศาสนา จำนวน 2 รูป 2) นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน 3) ผู้บริหารโรงเรียน 2 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 คน รวมจำนวน 9 รูป/คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักการบริหารนิยธรรม 7 ส่วนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ลักษณะปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถาม และนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูล ซึ่งในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้ 1) วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำหรือข้อความที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ และสามารถตัดสินใจได้ว่า จะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบทและจะทั้งคำหรือข้อความใดออกไป 2) คำนึงถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้นและนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่น ๆ ได้ 3) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

(Key Informants) เมื่อได้ทำการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการถอดถอดคำ การสัมภาษณ์จากเครื่องบันทึกเสียง พร้อมทั้งรายละเอียดเพิ่มเติมจากการจดบันทึก โดยการทำการ คัดลอกข้อความและบันทึกอย่างละเอียดเพื่อตีความและกำหนดประเด็นที่สำคัญได้อย่างถูกต้องและ เชื่อถือได้ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ซึ่งในการวิเคราะห์นั้นผู้วิจัยใช้การถอดข้อความทั้งหมดในภาพรวมแล้วนำข้อความมาทำการ วิเคราะห์ในแต่ละประเด็นและแต่ละกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์ ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม อำเภอหนองก๊ก จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยสามารถ สรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน ปลาย กรณีศึกษาโรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม อำเภอหนองก๊ก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=3.42$, $S.D.=1.07$) และในแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วน ร่วมทางการเมืองในระดับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย: กรณีศึกษา โรงเรียนหนองก๊กพิทยาคม อำเภอหนองก๊ก จังหวัดบุรีรัมย์ดังสรุปตามตารางดังต่อไปนี้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับประชาธิปไตยของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรณีศึกษาโรงเรียน หนองก๊กพิทยาคม อำเภอหนองก๊ก จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง	3.42	1.07	มาก
2. ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง	3.56	0.99	มาก
3. ด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้ง	3.33	1.12	ปานกลาง
4. ด้านการชุมนุมทางการเมือง	3.37	1.11	ปานกลาง
ภาพรวม	3.42	1.07	มาก

ตารางที่ 1 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการติดตาม ข่าวสารทางการเมือง ($\bar{X}=3.56$, $S.D.=0.99$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง ($\bar{X}=3.42$ $S.D.=1.07$) อยู่ในระดับมาก ด้านการชุมนุมทางการเมือง ($\bar{X}=3.37$, $S.D.=1.11$) อยู่ใน

ระดับปานกลาง และ ด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้ง ($\bar{X}=3.33$, S.D.= 1.12) อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

2. แนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรณีศึกษาโรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม อำเภอหนองกิ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยประยุกต์หลักอภิปรายธรรม 7 มาเป็นแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านนั้นประชุมกันเนืองนิตย์ การประชุมวางแผนร่วมกัน อย่างสร้างสรรค์ มีคุณธรรมจริยธรรม ก่อให้เกิดความรักความสามัคคีในหมู่คณะ ด้านพร้อมเพรียงกัน มีการวางแผนงานอย่างเป็นระบบ มีกำหนดการ เพื่อความเข้าใจตรงกัน เกิดการภาคภูมิใจในตนเองและองค์กร เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ด้านไม่บัญญัติหรือลัทธิลัทธิลัทธิต่าง ๆ เคารพกฎกติกาของสังคม มีข้อตกลงร่วมกัน อนุรักษ์ประเพณีที่ดีงามและเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญของไทย ด้านเคารพผู้อาวุโส ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความรู้คู่คุณธรรม มีวิสัยทัศน์ เคารพสิทธิเสรีภาพและให้เกียรติผู้อื่นตามหลักของประชาธิปไตย ด้านไม่ขัดแย้งผู้มีความคิดต่าง โดยการปรารภนาดีต่อกัน สร้างขวัญและกำลังใจให้กัน มีจิตใจโอบอ้อมอารี ด้านการเคารพบูชาสักการะศาสนสถาน โบราณสถาน โบราณวัตถุ เราเรียกรวมกันว่าโบราณคดี โดยการอนุรักษ์ทำนุบำรุง สืบสานสืบทอดศิลปวัฒนธรรมไทย ประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้านอารักขาและห่วงแหนความเป็นไทย เป็นพลเมืองดีของชาติไทย มีค่านิยมที่ดีงามและจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ไทย รักความเป็นไทยตามวิถีประชาธิปไตย ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม อำเภอหนองกิ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลประกอบด้วยดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรณีศึกษาโรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม อำเภอหนองกิ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการตัดสินใจทางการเมือง ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านการชุมนุมทางการเมือง ด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะปัจจุบันการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเด็กและเยาวชนมีแสดงออกอย่างกว้างขวาง การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเยาวชน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุกฤตา จอนดาพรหม และโชติมา แก้วกรอง (2556) ได้ทำงานวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทยในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภูมิภาคตะวันตก ผลการวิจัยพบว่า สตรีไทยในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภูมิภาคตะวันตกมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับพรสวรรค์ สุตะคานพร (2558) ได้ทำงานวิจัยเรื่องการกล่อมเกลางานการเมืองและวัฒนธรรมทาง

การเมืองแบบประชาธิปไตยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางโดยการประยุกต์หลักธรรมอภิธานิธรรม 7 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรณีศึกษาโรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม อำเภอหนองกิ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ด้านหมั่นประชุมกันเนื่องนิത്യ การประชุมวางแผนร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ มีคุณธรรมจริยธรรม ก่อให้เกิดความรักความสามัคคีในหมู่คณะ ด้านพร้อมเพรียงกัน ทั้งนี้เพราะ การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีการวางแผนงานอย่างเป็นระบบ มีกำหนดการเพื่อความเข้าใจตรงกัน เกิดการภาคภูมิใจในตนเองและองค์กร เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ด้านไม่บัญญัติหรือลัทธิเล็ก ข้อบัญญัติต่าง ๆ เคารพกฎกติกาของสังคม มีข้อตกลงร่วมกัน อนุรักษ์ประเพณีที่ดีงามและเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญของไทย ด้านเคารพผู้อาวุโส ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความรู้คู่คุณธรรม มีวิสัยทัศน์ เคารพสิทธิเสรีภาพและให้เกียรติผู้อื่นตามหลักของประชาธิปไตย ด้านไม่ข่มเหงผู้มีความคิดต่าง โดยการปรารถนาดีต่อกัน สร้างขวัญและกำลังใจให้กัน มีจิตใจโอบอ้อมอารี ด้านการเคารพบูชาสักการะศาสนสถาน โบราณสถาน โบราณวัตถุ เราเรียกรวมกันว่าโบราณคดี โดยการอนุรักษ์ทำนุบำรุง สืบสาน สืบทอด ศิลปวัฒนธรรมไทย ประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้านอารักขาและห่วงแหนความเป็นไทย เป็นพลเมืองดีของชาติไทย มีค่านิยมที่ดีงามและจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ไทย รักความเป็นไทยตามวิถีประชาธิปไตย ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของดาวรุ่ง โสฬสและคณะ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าในพื้นที่ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าในพื้นที่ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ตามหลักอภิธานิธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การประชุมเป็นนิത്യ การพร้อมเพรียงกันประชุม การไม่บัญญัติ หรือไม่ลัทธิเล็กข้อบัญญัติตามอำเภอใจ การเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา การให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี การส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม การอารักขา คุ้มครอง ปกป้อง อันชอบธรรม โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมากสูงมาก ($R=.928^{**}$) หลักอภิธานิธรรมย่อมส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่ามากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม อำเภอหนองกิ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากภาพ 1 องค์ความรู้ใหม่ การประยุกต์หลักอภิธานิธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อกำกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยสันติสุข มีความคิดมีสติสัมปชัญญะ ในการไตร่ตรองอย่างรอบคอบและมีการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์และเฉียบแหลม ปราศจากอคติที่เกิดจากทัศนคติ อุดมคติ อุดมการณ์ทางการเมือง หรือเหตุการณ์ทางการเมือง เพื่อการมุ่งเน้นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความเสียสละและจิตอาสาในการพัฒนาประเทศทางด้านการเมือง เกิดความรักความสามัคคี มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยคำนึงถึงหลักธรรมและมีคุณธรรมประจำใจ ทำให้การเมืองการปกครองของไทยมีความมั่นคงสืบไปภายใต้การปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและเป็นอัครศาสนูปถัมภกพระพุทธศาสนา ประชาชนมีความศรัทธา เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา เกิดศีลธรรมอันดี มีความรัก ความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรณีศึกษาโรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม อำเภอหนองกิ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการตัดสินใจทางการเมือง ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านการชุมนุมทางการเมือง ด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการประยุกต์หลักการบริหารนิยธรรม 7 ได้แก่ หมั่นประชุมกันเนื่องนิิตย์ การประชุมวางแผนร่วมกัน อย่างสร้างสรรค์ มีคุณธรรมจริยธรรม ก่อให้เกิดความรักความสามัคคีในหมู่คณะ ด้านพร้อมเพรียงกัน

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม อำเภอหนองกิ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้เกิดการปรับปรุง แก้ไข และเป็นการส่งเสริมให้เกิดการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะจากค้นพบจากงานวิจัยทั้งในเชิงนโยบาย การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรมีนโยบายในการออกกฎระเบียบ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนในการมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในฐานะเยาวชนของชาติและไม่ถูกดำเนินคดีทางกฎหมาย แต่อยู่ภายใต้กฎ กติกาของกฎหมายรัฐธรรมนูญ ตามวิถีประชาธิปไตยของไทย

1.2 ควรเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงออกทางการเมืองได้อย่างเสรีภาพ ตามสิทธิและบทบาทหน้าที่ ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.3 ควรมีนโยบายในการสร้างสรรค์การเรียนรู้ให้นักเรียนตระหนักในบทบาทหน้าที่พึงตระหนักในเรื่องประชาธิปไตยภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 จัดทำโครงการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ในด้านสิทธิ หน้าที่ของเยาวชน

2.2 ส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชนให้เยาวชน ปลุกจิตสำนึกและตระหนักในบทบาทหน้าที่ การแสดงออกทางการเมืองอย่างเหมาะสม

2.3 ร่วมกันสร้างสรรค์สังคมไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม เกิดความรักความสามัคคี

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรทำการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับอบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนอื่นในจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดอื่น ๆ

3.2 ควรทำการศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดอื่น ๆ

3.3 ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรณีศึกษาโรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม อำเภอหนองกิ้ง จังหวัดบุรีรัมย์

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2554). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2554*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ดาวรุ่ง โสฬส, ประเสริฐ ปอนถิ่น และอภิรมย์ สีตาคำ. (2566). การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าในพื้นที่ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์ร่วมสมัย*. 4(1), 65-78.
- พรสวรรค์ สุตะคาน. (2558). การกล่อมเกลางานทางการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*. 12(2), 1-18.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2554). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สุกฤตา จอนดาพรหม และโชติมา แก้วกรอง. (2556). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทยในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภูมิภาคตะวันตก. *วารสารการเมืองการปกครองการจัดการชุมชนเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน*, 3(2), 17-32.
- เสกสรรค์ ประเสริฐกุล. (2547). *การเมืองภาคประชาชนในระบอบประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ ปรินทร์.

การเปรียบเทียบนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการเลือกตั้งกับ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการมอบอำนาจระหว่างปี พ.ศ. 2552-2565 Policy Comparison between Elected and Appointed Governors of Bangkok Between 2009-2022

อภิสิทธิ์ เก่งรุ่งเรืองชัย¹ และ ลดาวัลย์ ไขคำ²

Apisit Kengrungruengchai¹ and Ladawan Khaikham²

Received: 3 August 2023; Revised: 31 October 2023; Accepted: 1 November 2023

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการเลือกตั้งกับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการมอบอำนาจระหว่างปี พ.ศ. 2552-2565 เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีการรวบรวมข้อมูลเอกสาร สัมภาษณ์ การสำรวจพื้นที่ และความคิดเห็นของประชาชน รวมถึงการให้คำแถลงการณ์ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ หม่อมราชวงศ์ สุขุมพันธุ์ บริพัตร, พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง และ รองศาสตราจารย์ ดร. ชัชชาติ สิทธิพันธุ์ เครื่องมือวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า ผลการดำเนินการของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการเลือกตั้งกับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการมอบอำนาจ ทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ 1) รองศาสตราจารย์หม่อมราชวงศ์ สุขุมพันธุ์ บริพัตร มีความพึงพอใจจากประชาชนต่อการดำเนินงานคิดร้อยละ พึงพอใจ 61.26% และไม่พึงพอใจ 38.74% 2) พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง มีความพึงพอใจจากประชาชนต่อการดำเนินงาน คิดร้อยละพึงพอใจ 52.2% และไม่พึงพอใจ 28.1% 3) รองศาสตราจารย์ ดร.ชัชชาติ สิทธิพันธุ์ มีความพึงพอใจจากประชาชนต่อการดำเนินงานคิดร้อยละพึงพอใจ 47.5% และไม่พึงพอใจ 10% และข้อเสนอแนะการดำเนินงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีดังนี้ 1) วิธีการถ่ายทอดและสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนถึงนโยบายของภาครัฐ 2) สร้างวัฒนธรรมที่ดีงามและเป็นที่ยอมรับของประชาชน และ 3) รู้หลักจิตวิทยา เพื่อเป็นตัวกลางสื่อ ระหว่างรัฐและประชาชน ทั้งนี้ ในทางปฏิบัติด้านกฎหมาย ระเบียบแบบแผน และกฎข้อบังคับ

¹ นิสิตปริญญาโท ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; Apisit Kengrungruengchai Master Degree Student Department of Political Science and Public Administration, Faculty of Social Sciences kasetsart university

² อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; Assistant Professor Department of Political Science and Public Administration, Faculty of Social Sciences kasetsart university
Corresponding Author, E-mail: apisit.ke@ku.th

คำสำคัญ: การเลือกตั้งและแต่งตั้งผู้ว่า; นโยบายสาธารณะ; ผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ

Abstract

The objective of this research is to conduct a comparative analysis of the policies implemented by the governors of Bangkok, who were elected from 2009 to 2022. This study is exploratory and involves the collection of data from various sources such as documents, news agencies, and surveys of the local population. The opinions of the three governors, namely M.R. Sukhumphan Boriphath, Pol. Gen. Asawin Kwanmuang, and Associate Professor Dr. Chatchart Sitthiphan, have also been taken into consideration. The research methodology involved the use of a structured interview form as the primary instrument for data collection, which was then analyzed descriptively.

According to the study, the performance of the three elected Governors of Bangkok and the three appointed Governors of Bangkok were evaluated based on the satisfaction of the people. Associate Professor M.R. Sukhumphan Paribatra received a satisfaction rate of 61.26% and a dissatisfaction rate of 38.74%. Police General Asawin Kwanmuang received a satisfaction rate of 52.2% and a dissatisfaction rate of 28.1%. Associate Professor Dr. Chatchart Sitthiphan received a satisfaction rate of 47.5% and a dissatisfaction rate of 10%. The recommendations for the Governor of Bangkok include 1) improving methods of conveying government policies to the public, 2) creating a culture that is acceptable to the people, and 3) understanding the principles of psychology to better serve as a mediator between the state and the people while adhering to legal formalities and regulations.

Keywords: Election and Appointment of Governors; Public Policy; Governor of Bangkok

บทนำ

กรุงเทพฯ หรือ กทม. (Bangkok Metropolitan Administration) เป็นชื่อองค์กรการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 335 วันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 โดยรวมหน่วยการปกครองออกเป็น 4 หน่วย เข้าด้วยกัน คือนครหลวงกรุงเทพธนบุรี องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครหลวงกรุงเทพธนบุรี โดยมีผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ เป็นข้าราชการเมือง โดยแต่งตั้งและถอดถอนการแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีโดยต่อมาวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2518 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการกรุงเทพฯ พ.ศ. 2518 ซึ่งกำหนดให้ กรุงเทพฯเป็นทบวง มีฐานะเป็นราชการ ถือเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นนคร

หลวงรูปแบบพิเศษ ต่อมาในวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ.2528 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528 ให้กรุงเทพฯ มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มาจากการเลือกตั้งโดยมีวาระในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันที่เลือกตั้ง และมีอำนาจในการแต่งตั้งและถอดถอนรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการแต่งตั้งและเลือกตั้งเหล่านี้มีอำนาจและบทบาทตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 355 แผนกระทรวงมหาดไทย ประจำปี 2517 – 2519 ตามพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2518 และพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528 ตามลำดับเพื่อรักษา บริการ ควบคุม บริหาร จัดการ ส่งเสริม และพัฒนากรุงเทพฯ ในด้านต่าง ๆ เพราะกรุงเทพฯ เป็นเมืองหลวงที่เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของประเทศ เป็นเมืองหลักที่เป็นจุดเชื่อมต่อทั้งด้าน การคมนาคม การท่องเที่ยว ที่เป็นยอดนิยมของประชนคมโลก กรุงเทพฯ นั้นมีประชากรที่หนาแน่นที่สุดในประเทศไทย เพราะเป็นเมืองหลวงเศรษฐกิจ ที่เป็นแหล่งกระจุกในการทำงาน ผู้คนต่างจังหวัด ต่างภูมิภาคต่างหลั่งไหลเข้ามาในตัวเมืองกรุงเทพฯ หรืออาจจะมาเป็นประชากรแอบแฝงที่มาอาศัยในกรุงเทพโดยไม่ได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในกรุงเทพฯ ต่างมาใช้ประโยชน์จากพื้นที่กรุงเทพฯ ทั้งหมด ทั้งด้านการคมนาคม เศรษฐกิจ สังคม และประโยชน์สาธารณะ ฯลฯ (พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์, 2565)

ผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพฯ ขึ้นตรงกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ นั้นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในกรุงเทพฯหรือบางครั้งหรือบางช่วงมาจากคำสั่งจองค์คณะรัฐประหาร หรือรัฐบาลชุดใดชุดหนึ่งที่ขึ้นมามีอำนาจ และได้มอบหมายให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ หรือหน่วยงานอื่น ตามความเหมาะสม ผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ จึงมีความสำคัญต่อการบริหารเมืองหลวงทำให้ประชากรที่มีสิทธิในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพและสมาชิกสภาเขตท้องถิ่น ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนากรุงเทพฯและเขต เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชากรในกรุงเทพฯและประชากรแอบแฝงที่เข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ (พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์, 2565) ทั้งนี้ในความสำคัญของการเลือกผู้ว่าราชการกรุงเทพฯคือนโยบายที่สอดคล้องต่อการพัฒนาจังหวัดกรุงเทพฯ ที่สามารถตอบโจทย์ของประชาชนในกรุงเทพฯและประชากรแอบแฝง ว่าสามารถทำได้จริง และเป็นจริงเพื่อตอบสนองความต้องการของคนในกรุงเทพฯ ปัญหาของกรุงเทพฯ ที่ทุกคนประสบปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ 1) ด้านการคมนาคมการขนส่งที่มีราคาที่สูงมากกว่าค่าครองชีพในประเทศ จะเป็นปัญหาใหญ่ในส่วนหลักของผู้ว่ากรุงเทพฯ นั่นก็คือ การแก้ปัญหาน้ำท่วมในกรุงเทพฯ 2) ด้านการดูแลพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อันเป็นหนึ่งในนโยบายพื้นฐานของผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ ที่ต้องคืนพื้นที่สีเขียวให้กับคนเมือง เหตุเพราะในเมืองหลวงของประเทศไทย ได้รับปัญหาทางมลภาวะอากาศอย่างที่ผ่านมา 3) ด้านการบำรุงบ้านเมืองในกรุงเทพฯให้สอดคล้องกับการปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยที่ได้เป็นสิ่งสำคัญต่อประชากรและประชากรแอบแฝงให้พื้นที่ ที่เข้ามาเพื่อทำงานในกรุงเทพฯ เป็นหนึ่งในงานสำคัญของผู้ว่าราชการกรุงเทพฯที่จะนำสายสื่อสารหรือสายไฟฟ้าลงใต้ดิน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุอย่างที่เกิดขึ้น

และ 4) ด้านการจราจรที่ส่งผลทำให้รถโดยสาร หรือรถยนต์ส่วนตัวติดบนท้องถนนเป็นเวลานาน หรือปัญหาด้านสัญญาณไฟจราจร (พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์, 2565)

การบริหารจัดการของนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นหนึ่งสิ่งสำคัญที่ได้มีการศึกษาวิจัยและพัฒนาในหลายรูปแบบการวิเคราะห์ เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการระหว่างผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการมอบอำนาจ และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการเลือกตั้ง จากปัญหาที่กล่าวมานโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครจึงมีความสำคัญต่อการบริหารเขตปกครองพิเศษต่อประชากรในกรุงเทพและประชากรแอ่งแฝงที่เข้ามาทำงานในเมืองหลวงของประเทศไทย ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการเลือกตั้งกับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการมอบอำนาจ ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2565 ว่าในแต่ละยุคสมัยมีนโยบายที่แตกต่างกันและสามารถใช้ได้จริงหรือก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนแท้จริงหรือไม่ โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยอาจสามารถต่อยอดและเป็นประโยชน์ในด้านการศึกษาของประเทศไทยด้านการปกครองในเขตปกครองพิเศษต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการเลือกตั้งกับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการมอบอำนาจระหว่างปี พ.ศ. 2552-2565

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการสำรวจเป็นการศึกษาใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีการรวบรวมข้อมูลเอกสาร สัมภาษณ์ การสำรวจพื้นที่ และความคิดเห็นของประชาชน รวมถึงการให้คำแถลงการณ์ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ 1) หม่อมราชวงศ์ สุขุมพันธ์ บริพัตร 2) พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง และ 3) รองศาสตราจารย์ ดร.ชัชชาติ สิทธิพันธุ์ เป็นสำคัญการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและรอบด้านจึงมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือประชาชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ โดยแบ่งทั้งหมด 3 ช่วงเวลา ช่วงเวลาที่ 1) จำนวนที่ใช้ในการศึกษาวิจัยจากข้อมูลนิด้าโพล ในปี พ.ศ.2557 จำนวน 1,253 คน ช่วงเวลาที่ 2) ในปี พ.ศ.2564 ใช้เป็นความคิดเห็นของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) และศูนย์ออกแบบและพัฒนาเมือง ศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านยุทธศาสตร์เมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (UddC-CEUS) ที่ทำการเก็บข้อมูลความคิดเห็นของประชาชน และ ช่วงเวลาที่ 3) จำนวนที่ใช้ในการศึกษาวิจัยจากข้อมูลนิด้าโพลในปี พ.ศ.2566 จำนวน 2,000 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Instruments) ซึ่งนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์แล้วสรุปออกมาเป็นผลของการศึกษาข้อมูล เครื่องมือที่ผู้ศึกษาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ทำการกำหนดหัวข้อหรือประเด็นไว้เพียงกว้าง ๆ โดยเป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด ในการสัมภาษณ์สามารถปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมได้เพื่อให้เกิดความชัดเจนของคำตอบ ครอบคลุมประเด็นการดำเนินการแก้ไขปัญหา ทั้ง 4 นโยบาย นโยบายการแก้ปัญหาทั่วมนโยบายการพัฒนาสิ่งแวดล้อมสาธารณะ นโยบายการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบของบ้านเมือง การแก้ปัญหาด้านสุขภาพ การจราจรและการขนส่งทางบก โดยอ้างอิงจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในสมัยดำรงตำแหน่งในแต่ละวาระ หนึ่งให้สัมภาษณ์กับสำนักข่าว สำหรับความคืบหน้าโครงการต่าง ๆ และ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ หรือ นิต้าโพล รวมถึงสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) และศูนย์ออกแบบและพัฒนาเมือง ศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านยุทธศาสตร์เมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (UddC-CEUS) ที่ทำการเก็บข้อมูลความคิดเห็นของประชาชน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เมื่อได้ทำการสัมภาษณ์ที่กำหนดโดยสรุปจากข้อมูล นิต้าโพล รวมถึงสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) และศูนย์ออกแบบและพัฒนาเมือง ศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านยุทธศาสตร์เมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (UddC-CEUS) ที่ทำการเก็บข้อมูลความคิดเห็นของประชาชน ในการกำหนดประเด็นที่สำคัญได้อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ซึ่งในการวิเคราะห์นั้นผู้วิจัยใช้การถอดข้อความทั้งหมดในภาพรวมแล้วนำข้อความมาทำการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นและแต่ละกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากกรเลือกตั้งกับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากกรมอบอำนาจระหว่างปี พ.ศ. 2552-2565 ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์โดยการสำรวจและเปรียบเทียบผลการดำเนินการของผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ ทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ 1) รองศาสตราจารย์หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร 2) พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง 3) รองศาสตราจารย์ ดร.ชัชชาติ สิทธิพันธุ์ สามารถสรุปการเปรียบเทียบ 4 นโยบาย ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการดำเนินการของผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ ทั้ง 4 นโยบายของรองศาสตราจารย์หม่อมราชวงศ์ สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผลการศึกษาพบดังนี้

นโยบาย		ระดับความคิดเห็นของประชาชน		
รองศาสตราจารย์หม่อมราชวงศ์ สุขุมพันธุ์ บริพัตร		พึงพอใจ	ไม่พอใจ	อันดับ
1.	นโยบายการแก้ปัญหาน้ำท่วม	17.46	2.13	2
2.	นโยบายการพัฒนาสิ่งแวดล้อมสาธารณะ	30.05	5.72	1
3.	นโยบายการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบของบ้านเมือง	10.35	2.28	3
4.	การแก้ปัญหาทางเท้าการจราจรและการขนส่งทางบก	3.40	28.60	4
ภาพรวม		61.26	38.74	พึงพอใจ

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการดำเนินการของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
ทั้ง 4 นโยบายของรองศาสตราจารย์หม่อมราชวงศ์ สุขุมพันธุ์ บริพัตร

2. ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการดำเนินการของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 นโยบายของพลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง ผลการศึกษาพบดังนี้

นโยบาย		ระดับความคิดเห็นของประชาชน		
พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง		พึงพอใจ	ไม่พอใจ	อันดับ
1.	นโยบายการแก้ปัญหาน้ำท่วม	36.15	15.7	4
2.	นโยบายการพัฒนาสิ่งแวดล้อมสาธารณะ	42.20	4.75	3
3.	นโยบายการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบของบ้านเมือง	44.35	18.45	1
4.	การแก้ปัญหาทางเท้าการจราจรและการขนส่งทางบก	44.05	18.4	2
ภาพรวม		52.2	28.1	พึงพอใจ

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการดำเนินการของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
ทั้ง 4 นโยบายของรองศาสตราจารย์หม่อมราชวงศ์ สุขุมพันธุ์ บริพัตร

3. ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการดำเนินการของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 นโยบายของรองศาสตราจารย์ ดร.ชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ผลการศึกษาพบดังนี้

นโยบาย		ระดับความคิดเห็นของประชาชน		
รองศาสตราจารย์ ดร.ชัชชาติ สิทธิพันธุ์		พึงพอใจ	ไม่พอใจ	อันดับ
1.	นโยบายการแก้ปัญหาน้ำท่วม	36.15	15.70	4
2.	นโยบายการพัฒนาสิ่งแวดล้อมสาธารณะ	42.20	10.95	3

นโยบาย รองศาสตราจารย์ ดร.ชัชชาติ สิทธิพันธุ์	ระดับความคิดเห็นของประชาชน		
	พึงพอใจ	ไม่พอใจ	อันดับ
3. นโยบายการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบของบ้านเมือง	44.35	12.35	1
4. การแก้ปัญหาทางเท้าการจราจรและการขนส่งทางบก	44.05	14.30	2
ภาพรวม	47.45	10	พึงพอใจ

ตารางที่ 3 ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการดำเนินการของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
ทั้ง 4 นโยบายของรองศาสตราจารย์ ดร.ชัชชาติ สิทธิพันธุ์

จากการวิเคราะห์สังเคราะห์จากสัมภาษณ์ประชาชนในความคิดเห็นนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการเลือกตั้งกับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการมอบอำนาจระหว่างปี พ.ศ. 2552-2565 โดยสรุปภาพรวมตามตารางดังนี้

นโยบายที่ใช้ในการเปรียบเทียบ	รองศาสตราจารย์ หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร	พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง	รองศาสตราจารย์ ดร. ชัชชาติ สิทธิพันธุ์
การแก้ปัญหาน้ำท่วม และทางระบายน้ำ	นโยบายที่สำคัญ: การก่อสร้างอุโมงค์ยักษ์บางซื่อ ผลที่เกิดขึ้น: การใช้งานตอนดาร์งตำแหน่ง ผู้ว่าไม่ได้เปิดใช้งาน หมายเหตุ : เปิดใช้งานหลังไม่ได้ดำรงตำแหน่งพบว่าโม่งค์แห่งนี้สามารถรองรับปริมาณน้ำฝนได้ไม่น้อยกว่า 60 มิลลิเมตรต่อชั่วโมง ช่วยแก้ปัญหาน้ำท่วมขังใน 6 พื้นที่ครอบคลุม 56 ตารางกิโลเมตร ได้แก่ ถนนพหลโยธิน ถนนวิภาวดีรังสิต ถนนรัชดาภิเษก ถนนลาดพร้าว ถนนกำแพงเพชร และถนนสามเสน อย่างไรก็ตามเมื่อปริมาณฝนที่ตกเกิน 60 มม. จึงก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วมขังในถนนสายหลัก เช่น ถนนรัชดาภิเษก	นโยบายที่สำคัญ: ธนาคน้ำใต้ดินสร้างเสร็จ 2 แห่ง ทำให้งวงเวียนบางเขน และปากซอยสุทธิพร ดินแดง 2 ผลที่เกิดขึ้น: น้ำไม่ท่วมขังเลยในปี พ.ศ.2563 จากเดิมที่เคยท่วมมากกว่า 10 ครั้ง ในปี พ.ศ.2560 และท่อเร่งระบายน้ำ (Pipe Jacking) สร้างเสร็จแล้ว 4 แห่ง ทำให้ ถ.เอวราช ถ.เจริญกรุง และแยกโศภ – ถ.สุขุมวิท 71 น้ำผลที่ได้คือน้ำไม่ท่วมขังเลยในปี พ.ศ.2563	นโยบายที่สำคัญ: ดำเนินการแก้ไขจุดเสี่ยงน้ำท่วม 9 จุด และจุดเผื่อระบายน้ำท่วมในถนนสายหลักกว่า 48 จุด (ข้อมูลปี พ.ศ. 2565) ผลที่เกิดขึ้น: ระยะสั้นลดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน ทั้งการขุดลอกท่อระบายน้ำ ขุดลอกคูคลอง และติดตั้งเครื่องสูบน้ำเสริมระบบระบายน้ำชั่วคราว ผลที่เกิดขึ้นคือน้ำท่วมขังที่ขอยพัฒนาการยังมีน้ำท่วมขัง ที่ขอยพัฒนาการ 54 น้ำท่วมถึงครึ่งเช้า เกิดจากเศษขยะไปตันเครื่องสูบน้ำ
การพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	นโยบายที่สำคัญ: เพิ่มพื้นที่สีเขียวสร้างเสร็จแล้ว 3 แห่ง คือ สวนวัชรภิรมย์ สวนปิยะภิรมย์ สวนวารีภิรมย์ ผลที่เกิดขึ้น: การใช้งานสวนวัชรภิรมย์ เปิดเวลา 5.00 -21.00 น มีเลน เดิน-วิ่ง แยกออกจากเลน	นโยบายที่สำคัญ: ผู้ว่ากทม. ได้ปรับปรุงคลองโอ่งอ่าง ผลที่เกิดขึ้น: กทม. ได้ปรับทัศนียภาพใหม่ ดูร่มรื่น และน้ำก็สะอาดขึ้นเยอะ ไม่มีกลิ่น ไม่มีขยะ รวมถึงสวนลอยฟ้าเจ้าพระยา และ คีนพื้นที่สี	นโยบายที่สำคัญ: ประสิทธิภาพของผลงานผู้ว่ากทม. นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ งบประมาณที่มีอยู่ในระดับที่น้อยกว่าผู้ว่ากทม.ท่านอื่น ผลที่เกิดขึ้น: สามารถคืนพื้นที่สีเขียวปลูกป่าได้ 1 ล้านต้น ในเวลาแค่ไม่กี่เดือน ปลูกที่สวนเบญจกิติ

นโยบายที่ใช้ในการเปรียบเทียบ	รองศาสตราจารย์ หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร	พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง	รองศาสตราจารย์ ดร. ชัชชาติ สิทธิพันธุ์
	จักรยานขีดเงิน เลนวิ่งรอบละ 550 เมตร การใช้งานสวนปิยะภิรมย์ ลู่วิ่งยาว 400 เมตร มีลานแอโรบิค ศาลาสำหรับพักผ่อน การใช้งานของสวนวารีภิรมย์เนื้อที่ใหญ่ที่สุด 121 ไร่ ใช้เป็นพื้นที่แถมลิ่งรับน้ำของกทม.ฝั่งตะวันตก	เขียว คือ ป้อมมหากาฬ ให้คนเมือง	สวนลุมพินี และพื้นที่ขนาดเล็ก เช่นเขตพระนคร เขตดุสิต เขตสัมพันธวงศ์ โดยทั้งหมด 50 เขตของกทม. และชวนเอกชนรวมปลูกเข้าโครงการ เช่น ปตท. SCG CP Double A Central Group แสตนลิริ Thai PBS THE STARNDARD รวมปลูก 581,400 ต้น
การรักษาความสะอาดและความ เป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง	นโยบายที่สำคัญ: ติดตั้งกล้อง CCTV เพิ่มเติมทั่วกรุงเทพฯ พร้อมเชื่อมโยงเครือข่ายเอกชน 20,000 ตัว กล้องจริง 2,046 ตัว กล้องดัมมี่ 1,325 ตัว ขณะนี้ถอดออกแล้วเหลือ 500 ตัว ผลที่เกิดขึ้น: เป็นการติดตั้งเพื่อป้องปรามอาชญากรรมและก่อการร้าย แต่ส่อแววทุจริต แต่ปัจจุบันตอนตำรวจตำแหน่งได้แก้ไขเรียบร้อยแล้ว เมื่อปี พ.ศ.2550-2552 ผลการใช้งานได้จริงสามารถขอการบรรเทาโทษกล้องวงจรปิดของ กทม. ได้ที่ CCTV BANGKOK	นโยบายที่สำคัญ: ส่งเสริมภาคเอกชนและภาครัฐร่วมรวมพลังชาวกรุงเทพฯ ร่วม Big Cleaning Day เมืองกรุงเทพฯ ปรับเป็นนิสัยตามนโยบายผู้ว่ากทม. ติดตั้งกล้อง CCTV เพิ่มอีก 62,217 กล้องเพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 50 เขต และตรวจเช็คความสมบูรณ์ของกล้องให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ ผลที่เกิดขึ้น: ประชาชนสามารถขอรับบริการเพื่อดูกล้องวงจรปิดได้ เพื่อเป็นหลักฐานในการดำเนินคดีได้ โดยติดต่อแจ้งความประสงค์ที่ศูนย์บริหารจัดการกล้อง CCTV	นโยบายที่สำคัญ: จัดทำแผนงานและประชาสัมพันธ์การเก็บขยะขึ้นใหญ่เช่น ตู้ เตียง เพอร์นิเจอร์ และเครื่องใช้ไฟฟ้าเก่า โดยให้เสนอผ่านภาคออนไลน์ สามารถจอง เรียกรถ กทม. เข้ามาเก็บขยะขึ้นใหญ่ที่ไม่ใช่แล้ว ไม่มีคิดค่าบริการ ผลที่เกิดขึ้น: สามารถใช้งานได้จริง โดยการติดต่อผ่านได้ 2 ช่องทาง 1.แจ้งสำนักงานเขตในกทม 50 เขต ขึ้นอยู่กับพื้นที่ 2.ติดต่อผ่านไลน์กลุ่มทราฟฟี่ฟองดูว์
การแก้ปัญหาทางเท้า การจราจร และการขนส่งทางบก	นโยบายที่สำคัญ: ผู้ว่ากทม. เปลี่ยนฝาท่อระบายน้ำจากตะแกรงเหล็กเป็นฝาท่อแบบเรียบเพื่อป้องกันผู้ขับขี่จักรยานประสบอุบัติเหตุ ผลที่เกิดขึ้น: สามารถใช้งานได้จริงรวมทั้งหมด 57 ถนน รวมจำนวนฝาท่อระบายน้ำ 1,203 แผ่น เพื่อความปลอดภัยของประชาชนในกรุงเทพฯ ขณะนี้ได้ดำเนินการแก้ไขแล้ว 50 ถนน จำนวนฝาท่อ 999 แผ่น เพื่อความปลอดภัยของผู้ขับขี่รถจักรยานสำหรับเส้นทางจักรยานที่สำนึกการจราจรและขนส่ง กทม.ได้กำหนดไว้มีจำนวน 31 สาย ความยาวรวมประมาณ 232 กิโลเมตร	นโยบายที่สำคัญ: จัดโครงการจัดระเบียบหาบเร่-แผงลอย รวมถึงการกวาดขึ้นบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับทางเท้าที่ใช้ในทางที่ผิดกฎหมายเพื่อให้ทางเท้าใช้ได้ถูกต้องตาม ผลที่เกิดขึ้น: ถือว่ายังมีข้อบกพร่องทั้งปัญหาผู้ค้าแผงลอยให้กับเจ้าหน้าที่เทศกิจจากผลประโยชน์ไม่ลงตัว	นโยบายที่สำคัญ: ผู้ว่ากทม.มีหน่วยงานรับเรื่องร้องเรียนโดยการติดต่อผ่านไลน์กลุ่มทราฟฟี่ฟองดูว์ (Trafy Fondue) โดยสามารถแจ้งเรื่อง เช่นไฟจราจรถนน ท่อระบายน้ำ ที่เกี่ยวกับปัญหาความเดือดร้อนใน กทม. หรือสามารถติดต่อทาง สก.ในพื้นที่เขตที่ดูแล เพื่ออำนวยความสะดวกเพิ่มเติมความปลอดภัย ผลที่เกิดขึ้น: โดยมีประชาชนเข้ามาใช้บริการร้องเรียนผ่านช่องทางนี้เป็นจำนวนมากโดยสามารถตรวจสอบรายละเอียดการฟ้องร้องและประมวลผลสำเร็จเป็นกระบวนการ ทั้งด้าน ถนน พุฒบาท หรือ ไฟฟ้า และอื่น ๆ

นโยบายที่ใช้ในการเปรียบเทียบ	รองศาสตราจารย์ หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร	พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง	รองศาสตราจารย์ ดร. ชัชชาติ สิทธิพันธุ์
	อาทิ ถนนลาดพร้าว ถนนราชดำเนินกลาง ถนนสุขุมวิท ถนนเจริญนคร ถนนเพชรเกษม ถนนดินสอ		

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการเลือกตั้งกับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการมอบอำนาจระหว่างปี พ.ศ.2552-2565 จากการศึกษาที่ใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างหลัก (Master Sample) ของศูนย์สำรวจความคิดเห็นนิด้าโพล สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในเดือนเมษายน พ.ศ.2557 จำนวน 1,253 คน เป็นการสำรวจความคิดเห็นแก่รองศาสตราจารย์หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร และศูนย์สำรวจความคิดเห็นบ้านสมเด็จโพล สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2561 จำนวน 1173 คน ได้สำรวจความคิดเห็นแก่ พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง สำหรับในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2566 จำนวน 2,000 คน ในการสำรวจความคิดเห็นแก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ชัชชาติ สิทธิพันธุ์ รวมถึงสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) และศูนย์ออกแบบและพัฒนาเมือง ศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านยุทธศาสตร์เมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (UddC-CEUS) ผลสำรวจในภาพรวม พบว่าสามารถสะท้อนข้อมูลให้เห็นว่าผลของการเปรียบเทียบนโยบายสำหรับผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ 3 ท่าน สามารถสรุปเป็นรายบุคคลได้และสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

จากผลการสำรวจความพึงพอใจของคนกรุงเทพฯ ต่อการทำงานของ ผู้ว่าฯ กทม. ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ บริพัตร ในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เหตุผลที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในกรุงเทพฯ ขาดการรับรู้ข่าวสารของการทำงานของผู้ว่าฯ ทั้งในเรื่องของการเพิ่มพื้นที่สีเขียว สวนสาธารณะ การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ขยะ มลพิษ น้ำ อากาศ เสียงและน้ำท่วม ตลอดจนเรื่องระบบคมนาคม การขนส่งสาธารณะ (รถไฟฟ้า รถเมล์ เรือ) ระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ถนน น้ำประปา โทรศัพท์ และการจัดระเบียบสังคม คนเร่ร่อน คนจรจัด หาบเร่แผงลอย ฯลฯ สำหรับผลสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินการของผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ 4 นโยบายของพลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง เช่นกัน โดยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินการของผู้ว่าฯ นั้นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่าการดำเนินงานที่ยกมาไม่มีความชัดเจนและปัญหาใน กทม. ไม่ได้ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง และยังไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างไปจากเดิม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนรงค์ดี หนูอุดม (2559) ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อนโยบายโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลสินปุน อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดทำ

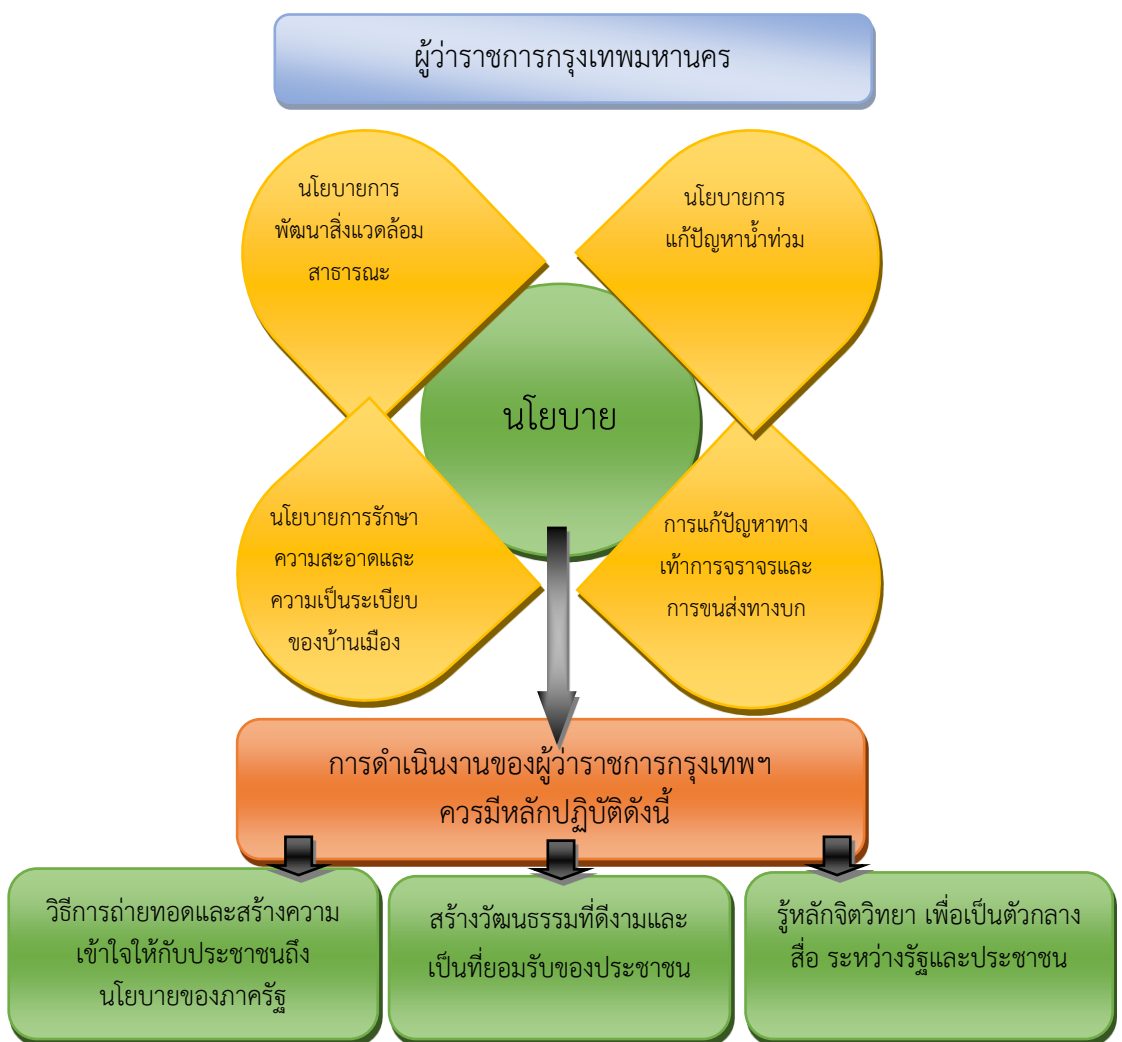
นโยบายโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล 2) ด้านการนำนโยบายโครงสร้างพื้นฐานไปปฏิบัติ และ 3) ด้านผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงานตามนโยบาย ทั้งนี้เนื่องจากความต้องการของประชาชนต่อระบบสาธารณสุขปโค สาธารณูปการ ที่จำเป็นพื้นฐานในการแก้ไขปัญหาของประชาชนโดยตรง ด้วยนโยบายในการดำเนินการเหล่านั้นทำให้เกิดความพึงพอใจของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง เพราะเนื่องขาดการสนับสนุนการก่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่จำเป็นพื้นฐานไม่ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน การส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดหรือจัดทำโครงสร้างพื้นฐานยังมีน้อยและไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

สำหรับผลสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินการของผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ 4 นโยบายของ ดร.ชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ได้แก่ 1) นโยบายการพัฒนาสิ่งแวดล้อมสาธารณะ 2) นโยบายการแก้ปัญหาน้ำท่วม 3) นโยบายการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบของบ้านเมือง 4) การแก้ปัญหาทางเท้าการจราจรและการขนส่งทางบก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เหตุผลที่เป็นเช่นนี้เพราะเป็นคนขยันตั้งใจทำงาน ปัญหาในพื้นที่ได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็ว และทบทวน มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น และลงพื้นที่รับฟังเสียงของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ปัญหาที่ร้องเรียนได้รับการแก้ไข ขณะที่บางส่วนระบุว่าทำตามนโยบายที่หาเสียงไว้กับประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปวีณา ศรีชัย (2559) ความพึงพอใจของประชาชนในการดำเนินนโยบายของเทศบาลเมืองดอกคำใต้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.69$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในด้านความมั่นคงและการรักษาความสงบภายในมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.09$) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดีขององค์การให้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=3.85$) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ($\bar{X}=3.55$) ด้านการพัฒนาสังคม การศึกษาและวัฒนธรรม ($\bar{X}=3.55$) ส่วนด้านบริหารจัดการทางทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}=3.47$) ซึ่งสอดคล้องกับจรรุวรรณ เขตชั้นหล้า (2559) ความพึงพอใจของประชาชนต่อความสำเร็จในการดำเนินนโยบายขององค์การบริหารท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ณาเรือ อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ในภาพรวมความพึงพอใจของประชาชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า ด้านความมั่นคงและการรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นด้านที่ได้รับความพึงพอใจสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$) รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดีขององค์การให้มีประสิทธิภาพ ได้รับความพึงพอใจในระดับมาก และมีเฉลี่ยต่ำลงมา ($\bar{X}=3.56$) ส่วนด้านบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และด้านการพัฒนาสังคม การศึกษาและวัฒนธรรม ได้รับความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.45$) และ ($\bar{X}=3.43$) ตามลำดับ และด้านที่ได้รับความพึงพอใจที่ต่ำที่สุด คือ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ($\bar{X}=3.30$) และสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามณี ประสานตรี และคณะ (2556) ความคาดหวังและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาของเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม พบว่ามีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ที่ประชาชนมีความคิดไปในทิศทางเดียวกัน คือ ประชาชนมีความคาดหวังสูงความพึงพอใจก็จะสูงขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายการพัฒนาของเทศบาลนครพนมทั้ง 5 ด้าน คือ 1. ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 2. ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ 3. ด้านการพัฒนา

เศรษฐกิจ 4. ด้านการพัฒนาสังคม และ 5. ด้านการพัฒนาการเมืองการบริหาร ประชาชนทุกอายุ และทุกกลุ่มอาชีพมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ความพึงพอใจจึงเป็นไปในทางเชิงบวก

องค์ความรู้ใหม่

จากสรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัยมาทั้งหมดนั้นในด้านการเปรียบเทียบนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ หม่อมราชวงศ์ สุขุมพันธุ์ บริพัตร, พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง และ รองศาสตราจารย์ ดร.ชัชชาติ สิทธิพันธุ์ สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้จากการวิจัยดังแผนภาพนี้

ภาพ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัยซึ่งทำให้ผู้วิจัยมีมุมมองการดำเนินการตามนโยบายในการบริหารกรุงเทพมหานครทั้ง 4 นโยบาย ได้แก่ 1) นโยบายการพัฒนาสิ่งแวดล้อมสาธารณะ 2) นโยบายการแก้ปัญหาน้ำท่วม 3) นโยบายการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบของบ้านเมือง 4) การแก้ปัญหาทางเท้าการจราจรและการขนส่งทางบก เพื่อให้ประชาชนได้เล็งเห็นถึงการดำเนินงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ ควรมีหลักปฏิบัติดังนี้ 1) วิธีการถ่ายทอดและสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนถึงนโยบายของภาครัฐ 2) สร้างวัฒนธรรมที่ดีงามและเป็นที่ยอมรับของประชาชน และ 3) รู้หลักจิตวิทยา เพื่อเป็นตัวกลางสื่อ ระหว่างรัฐและประชาชน ทั้งนี้ในทางปฏิบัติ ด้านกฎหมาย ระเบียบแบบแผน และกฎข้อบังคับ

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยสรุปภาพรวมในการศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ ที่มาจากการเลือกตั้งกับผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ ที่มาจากการมอบอำนาจระหว่างปี พ.ศ. 2552-2565 พบว่า ผลการดำเนินการของผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ ทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ 1) รองศาสตราจารย์หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร มีความพึงพอใจจากประชาชนต่อการดำเนินงาน คิดร้อยละพึงพอใจ 61.26% และไม่พึงพอใจ 38.74% 2) พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง มีความพึงพอใจจากประชาชนต่อการดำเนินงาน คิดร้อยละพึงพอใจ 52.2% และไม่พึงพอใจ 28.1% 3) รองศาสตราจารย์ ดร.ชัชชาติ สิทธิพันธุ์ มีความพึงพอใจจากประชาชนต่อการดำเนินงาน คิดร้อยละพึงพอใจ 47.5% และไม่พึงพอใจ 10% ดังนั้นด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปมีดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและปฏิบัติการ

1.1 จากการศึกษานโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ ที่มาจากการเลือกตั้งกับผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ ที่มาจากการมอบอำนาจ ควรมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนเป็นระยะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขขั้นตอน โดยยึดหลักประชาชนให้เป็นศูนย์กลาง และดำเนินการรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้ประชาชนรับทราบทุกระยะ รวมถึงดำเนินกิจกรรมนโยบายจนประสบความสำเร็จให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ ในการบริหารพัฒนา โดยใช้วิธีปฏิบัติดังนี้ 1) วิธีการถ่ายทอดและสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนถึงนโยบายของภาครัฐ 2) สร้างวัฒนธรรมที่ดีงามและเป็นที่ยอมรับของประชาชน และ 3) รู้หลักจิตวิทยา เพื่อเป็นตัวกลางสื่อ ระหว่างรัฐและประชาชน ทั้งนี้ในทางปฏิบัติทั้งด้านกฎหมาย ระเบียบแบบแผน กฎข้อบังคับ

1.2 หน่วยงานตรวจสอบภายในหรือภายนอกควรให้ความสำคัญในการดำเนินกิจกรรมของกรุงเทพฯ ที่จะดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตามที่กำหนดไว้ โดยเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนและมีความต่อเนื่อง ทั้งยังส่งผลกระทบต่อประชาชน ฉะนั้น นโยบายสาธารณะจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายต้องศึกษาทำความเข้าใจข้อมูลอย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับ นโยบายระดับประเทศ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการกระจายอำนาจรัฐสู่ท้องถิ่น

ซึ่งการกระจายอำนาจดังกล่าวทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องตระหนักถึงความสำคัญต่อประเด็นนโยบายสาธารณะมากขึ้น เนื่องจากแต่ละชุมชนท้องถิ่นย่อมมีบริบทและเงื่อนไขที่แตกต่างกันไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีอื่น ๆ มาใช้เพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและเฉพาะเจาะจงมากขึ้น เช่น การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ผลการวิจัยที่มีข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่นำไปใช้

2.2 ควรศึกษานโยบายสาธารณะเฉพาะด้านเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและสามารถปฏิบัติได้ตามแบบแผนของนโยบายที่วางไว้ให้เกิดประสิทธิภาพและความสำเร็จในนโยบายนั้น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- จารุวรรณ เขตชั้นหล้า. (2559). การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของประชาชนต่อความสำเร็จในการดำเนินนโยบายขององค์การบริหารท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่่นาเรื่อ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- จุฑามณี ประสานตรี, ทศนา ประสานตรี และมนตรี อนันต์รักษ์. (2556). ความคาดหวังและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อนโยบายการพัฒนาของเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 3(2), 93-100.
- ไทยรัฐ. (2562, มกราคม 4). คนพอใจ ผลงานผู้ว่าฯ กทม.ระดับปานกลาง อยากให้เร่งแก้ปัญหาความปลอดภัย. สืบค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2566, จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/bangkok/1461846>
- นรงค์ดี หนูอุดม, พระธีรวัฒน์ อนาวีโล, พระณัฐพงษ์ สิริสุวณโณ และพระณัฐพงษ์ ญาณเมธี. (2559). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อนโยบายโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลสินปุน อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*, 1(2), 1-20.
- ปวีณา ศรีชัย. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการดำเนินนโยบายของเทศบาลเมืองดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์. (2565). ก่อนจะถึงการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ และสมาชิกสภากรุงเทพฯ พ.ศ. 2565 การเมืองและประเด็นปัญหาท้าทายของการพัฒนากรุงเทพฯ จากอดีตถึงปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- พีระพงษ์ วรภัทร์ธระกุล และ สืบพงศ์ สุขสม. (2564). การบริหารจัดการการค้าข้างทางที่เหมาะสมของกรุงเทพฯ สู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อมในเมืองที่ยั่งยืน. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(2), 394-409.

ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (2553). ประเมินผลงาน 1 ปี 6 เดือน ผู้ว่า ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ กรุงเทพฯ โพลล์. สืบค้นเมื่อ 17 กรกฎาคม 2566, จาก <https://bangkokpoll.bu.ac.th/poll/result/poll485.php?pollID=340&Topic>

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (2566). 1 ปีกับผลงานผู้ว่าฯ กทม. สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2566, จาก https://nidapoll.nida.ac.th/survey_detail?survey_id=456

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (2566). 1 ปีผู้ว่าฯ ชัชชาติ. สืบค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2566, จาก <https://nidapoll.nida.ac.th/data/survey/uploads/FILE-1685707245630.pdf>

tdri. (2565). การประเมินผลงานผู้ว่าฯ อัศวิน และข้อเสนอแนะสำหรับผู้ว่าฯ กทม. คนใหม่. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2566, จาก <https://tdri.or.th/2022/04/bangkok-governor-monitoring-policy-report/>

รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน
บนฐานคำสอนผญาล้านนาจังหวัดเชียงใหม่
Model for Enhancing Youth's Morals and Ethics Based on
Lanna Proverbs Chaing Mai Province

ณัฐกร ไชยบุตร¹, กิตติคุณ ภูลายยาว², พระครูปริยัติกิตติวิมล³ และ ชัยนันท์ สีแก้ว⁴
Nathakorn Chaibutra¹, Kittikoon Poolaiyoa², Phrakhrupariyat Kittiwimol³ and
Chainan Seekaew⁴

Received: 3 August 2023; Revised: 7 November 2023; Accepted: 9 November 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์เนื้อหาคำสอนผญาล้านนาที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน 2) ศึกษาและวิเคราะห์คุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน และ 3) พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐานคำสอนผญาล้านนาเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ (1) เยาวชนจากมหาวิทยาลัยสงฆ์ 2 แห่ง 300 คน และ (2) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) เนื้อหาคำสอนผญาล้านนามีลักษณะเป็นสุภาษิตล้านนาเป็นภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าและเป็นแหล่งภูมิปัญญาด้านคำสอนที่ช่วยขัดเกลาสั่งสอนเยาวชนให้มีคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ สามารถนำไปพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิตได้ 4 ด้าน คือ (1) ด้านทัศนคติและการเข้าใจสิ่งต่าง ๆ (2) ด้านสภาพชีวิตความเป็นอยู่ (3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และ (4) ด้านภาวะจิตใจและความรู้สึก 2) คุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.47$) เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านมากที่สุด คือ ความเสียสละ ($\bar{X}=3.66$) รองลงมาคือ ความรับผิดชอบ ($\bar{X}=3.49$ และน้อยที่สุด คือ ความมีระเบียบวินัย ($\bar{X}=3.37$) 3) รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐานคำสอนผญาล้านนา มีหลักการคือการบูรณาการและผสมผสานวิธีการจัดการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรม ผู้เรียนได้วิเคราะห์ตนเองและเรียนรู้จากคำสอนผญาล้านนา นำไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีรูปแบบ 3 Hs คือ

^{1 2 3 4} มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา; Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus

Corresponding Author, E-mail: d_na2549@hotmail.com

กิจกรรม Head พุทธิพิสัย กิจกรรม Heart จิตพิสัย และกิจกรรม Hand ทักษะพิสัย ผลการทดลองใช้รูปแบบเป็นไปตามแผนปฏิบัติการ และผลประเมินการใช้รูปแบบก่อนและหลัง พบว่า หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการประเมินความพึงพอใจของเยาวชนผู้เข้าอบรมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: คุณธรรมและจริยธรรม; คำสอนผญาล้านนา; รูปแบบการเสริมสร้าง

Abstract

This article has three goals: to analyze Lanna's teachings on youth morality, study youth behavior, and create a model for enhancing morality. The study used questionnaires, interviews, and group discussions with 300 youths and 10 experts. Quantitative data was analyzed with computer programs, while qualitative data was analyzed with content analysis. Statistical techniques included percentages, means, standard deviations, and t-tests.

The study shows that Lanna teachings are mainly conveyed through proverbs, considered a valuable source of wisdom for young people. These teachings aim to promote positive principles and enhance the well-being of the youth in various areas. These aspects include their attitudes and understanding of things, living conditions, social relationships, and mental state and emotions. In terms of the morality and ethics of the youth, the overall level was found to be moderate, with a mean score of ($\bar{X}=3.47$), when considering each aspect individually. Among the different aspects, Sacrifice received the highest mean score of ($\bar{X}=3.66$), followed by Responsibility with a mean score of ($\bar{X}=3.49$), and Discipline with the lowest mean score of ($\bar{X}=3.37$). The model incorporates three formats known as the 3 Hs: Head activities, which involve cognitive activities, Buddhist range; Heart activities, which focus on emotional and psychological aspects, mental range; and Hand activities, which emphasize practical skills. The results of the experiment conducted using this model were found to be in line with the action plan. Additionally, the pre- and post-trial assessment revealed significantly higher ratings post-trial, with a statistical significance level of .01. Moreover, the adolescent participants expressed high satisfaction with the initiative.

Keywords: Morals and Ethics; Lanna Proverbs; Enhancement Model

บทนำ

ปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การสื่อสารในโลกยุคไร้พรมแดน สังคมยุคดิจิทัล

ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากอินเทอร์เน็ต การไหลบ่าของวัฒนธรรมของต่างชาติที่เข้ามาสู่ประเทศไทย สภาพสังคมและวิถีชีวิตเปลี่ยนไปจากเดิม พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนมีการเปลี่ยนแปลงไป สภาพของสังคมสู่ภาวะเสื่อมถอย ส่งผลให้เยาวชนของชาติได้รับรู้และนำไปปฏิบัติ โดยไม่สามารถแยกแยะว่าสิ่งไหนถูกสิ่งไหนผิด มีพฤติกรรมการเล่นแบบ จนขาดคุณธรรมจริยธรรม ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมามากมาย เช่น ปัญหาอาชญากรรม การแต่งกายล่อแหลม การใช้สินค้าฟุ่มเฟือย เป็นต้น จากการสำรวจพฤติกรรมการใช้สารเสพติด พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ และเครือข่ายทางสังคมของเยาวชนอายุ 15-24 ปี ในสี่จังหวัดของประเทศไทย ได้แก่ นครปฐม เชียงใหม่ ขอนแก่น และสงขลา พบว่า พฤติกรรมเสี่ยงของเยาวชนนอกสถานศึกษามีความรุนแรงมากกว่าเยาวชนในสถานศึกษา และมีรูปแบบแตกต่างกัน (กนิษฐา ไทยกล้า และคณะ, 2559) ปัจจุบันเด็กและเยาวชนกำลังเผชิญกับความเสี่ยงมากมาย อันเกิดจากสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมที่อันตราย เด็กและเยาวชนจำนวนมากซึมซับพฤติกรรมความรุนแรง สื่อลามกอนาจาร สารเสพติด มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร อยู่ในแหล่งมั่วสุม และอื่น ๆ จนพฤติกรรมเหล่านี้กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตร่วมสมัยของเด็ก ปัญหาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนนับวันจะรุนแรงขึ้น ดังที่เป็นข่าวปรากฏในหน้าสื่อ ดังเช่น กรณีเด็กหญิงอายุ 12 ปี ถูกกลุ่มวัยรุ่น 5 คน พาไปรุมโทรมข่มขืน และกลุ่มนักเรียนชายรุมข่มขืนเด็กนักเรียนหญิงในห้องน้ำโรงเรียน (ผดุง จิตเจื้อจุน, 2562)

นอกจากนั้น จากการศึกษาวิจัยสภาพท้องถิ่นในการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่า ปัญหาสำคัญที่จำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วนได้แก่ ปัญหาด้านยาเสพติด ปัญหาด้านพฤติกรรม ปัญหาทางเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และปัญหาคูณธรรมจริยธรรม ซึ่งพบว่า เด็กและเยาวชนมีนิสัย กิริยามารยาทก้าวร้าว ขาดความเคารพเชื่อฟัง ไม่ปฏิบัติตามวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551) มีความจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีการส่งเสริมให้เยาวชนมีคุณธรรมและจริยธรรม เพราะคุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญในการกำหนดความสงบสุขของสังคม คุณธรรมจริยธรรมช่วยสร้างคามมีระเบียบวินัยให้แก่บุคคล ช่วยควบคุมไม่ให้คนชั่วมีจำนวนมากขึ้น และช่วยควบคุมความเจริญทางด้านวัตถุและจิตใจให้เจริญไปพร้อม ๆ กัน สอดคล้องกับสภาพ วิชัยรัมย์ (2559) ได้กล่าวว่า คุณธรรมเป็นเครื่องส่งเสริมความสงบสุขและความเจริญ ผู้ที่ต้องการความสงบสุขและความเจริญจึงต้องฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มีคุณธรรม ทั้งนี้ มิใช่เพียงเพื่อให้ตนเองสงบสุขและมีความเจริญเป็นการส่วนตัวเพียงผู้เดียวเท่านั้น แต่ยังส่งผลให้ประเทศชาติบ้านเมืองโดยรวมมีความสงบสุขและเจริญรุ่งเรือง เมื่อคนในสังคมมีคุณธรรมจริยธรรม จะทำให้สังคมมีความสงบสุข การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคม ต้องดำเนินการและพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในเด็กและเยาวชน เพราะถือว่าเป็นกำลังที่สำคัญของประเทศในอนาคต ฉะนั้น ภาชิตจัดเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะประเภทหนึ่งที่มีการถ่ายทอดกันมานานมีจุดมุ่งหมายเพื่อการสั่งสอน และอุดม รุ่งเรืองศรี (2554) กล่าวว่าภาชิตไว้ว่า เป็นคำกล่าวที่มักใช้เพื่อการสอน หรือการเตือนใจ เป็นคำพูดที่สืบเนื่องกันมานาน สุภาชิตล้านนา คือ คำภาชิตที่ถูกแต่งโดยคนล้านนา โดยใช้ภาษาล้านนาในการแต่ง เพื่อใช้ในการสั่งสอนคนในท้องถิ่นล้านนา โดยแต่งจากมูลเหตุต่าง ๆ

ในอดีต เช่น เกิดจากธรรมชาติ เกิดจากการละเล่น เกิดจากการกระทำ เกิดจากสิ่งแวดล้อม เกิดจากแบบแผนประเพณี เกิดจากศาสนา เป็นต้น กำบ่าเก่า คำสุภาษิตพื้นบ้านล้านนา เป็นคติสอนใจที่คนในท้องถิ่นได้ยึดถือ เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เป็นแนวทางสั่งสอนตักเตือนให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ ดังนั้น การศึกษาวิเคราะห์สุภาษิตล้านนาที่เกี่ยวข้องกับคำสอนด้านคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม ช่วยให้เยาวชนสามารถบริหารจัดการกับเครียดและซึมเศร้าที่เกิดขึ้นกับตนเองได้

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่องรูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐานคำสอนผญาล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการบูรณาการศาสตร์สมัยใหม่กับสุภาษิตล้านนา ภูมิปัญญาล้านนา โดยการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาคำสอนผญาล้านนาที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน นำไปสู่การพัฒนาและส่งเสริมให้เยาวชนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง และการเสริมพลังทางจิตภาวะเพื่อสร้างความมั่นคงทางสังคมไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาคำสอนผญาล้านนาที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์คุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐานคำสอนผญาล้านนา จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยมีกระบวนการและขั้นตอนการวิจัยดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) กลุ่มตัวอย่างสำหรับศึกษาวิเคราะห์คุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน คณะผู้วิจัยได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ จำนวน 150 คน และจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จำนวน 150 คน รวม 300 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง 2) กลุ่มตัวอย่างสำหรับทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐานคำสอนผญาล้านนา เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงจากนักศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปี ที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 50 คน 3) กลุ่มตัวอย่างสำหรับประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐานคำสอนผญา

ล้านนา เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง จากนักศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 50 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถาม สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชน

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอด้วยตาราง และอธิบายเพิ่มเติม

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอด้วยตาราง และอธิบายเพิ่มเติม ดังนี้ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นรายชื่อ ใช้วิเคราะห์คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์คุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ จากนั้นนำไปบันทึกและวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาแปลความหมายรายชื่อ รายการ และความหมายในภาพรวม 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม ระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง วิเคราะห์โดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบทีแบบจับคู่ (Paired Samples t-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างตามสมมุติฐานของการปฏิบัติทดลองระหว่างก่อนและหลัง โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับเนื้อหา คำสอนพญาล้านนาที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน จำนวน 10 รูป/คน 2) กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับรูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐานคำสอนพญาล้านนา 10 ท่าน ได้แก่ พระสงฆ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพระพุทธศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตร ปรากฏชาวบ้าน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านพญาล้านนา ผู้บริหารมหาวิทยาลัยสงฆ์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ฝ่ายกิจการนักศึกษา และคณะกรรมการนักศึกษา 3) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพระพุทธศาสนา ผู้บริหารมหาวิทยาลัยสงฆ์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านพญาล้านนา ปรากฏชาวบ้าน และหัวหน้าฝ่ายกิจการนักศึกษา จำนวน 5 รูป/คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์สำหรับกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อมูลสำคัญ และการสนทนากลุ่ม

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม นำมาวิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิดด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา หลังจากนั้นทำการสังเคราะห์ สรุปจากแบบสำรวจ และการสัมภาษณ์ แล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร สำนวน การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม นำมาวิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิดด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) หลังจากนั้นทำการสังเคราะห์ สรุปจากแบบสำรวจ และการสัมภาษณ์ แล้วเขียน บรรยายเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องรูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐานคำ สอนผญาล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) วิเคราะห์เนื้อหาคำสอนผญาล้านนาที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน พบว่า เนื้อหาของผญาล้านนามีลักษณะเป็นสุภาษิตล้านนา คติคำสอน กำเมือง กำป่าเก่า รวมทั้งภาษิตกำ เมือง เป็นแหล่งภูมิปัญญาด้านคำสอนที่ช่วยขัดเกลาสั่งสอนเยาวชนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม อยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข แหล่งที่มาของผญาล้านนามาจากคตินิยมคำสั่งสอนในพระพุทธศาสนาและ ความเชื่อในกฎความจริงของธรรมชาติ ทั้งนี้เนื้อหาผญาล้านนาสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน ให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ มีความซื่อสัตย์สุจริต นอกจากนี้คำสอนผญาล้านนายังสามารถนำไปพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเยาวชนในสังคมได้ ดังนี้ (1) การพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านทัศนคติและการเข้าใจสิ่งต่าง ๆ (2) การพัฒนาส่งเสริมคุณภาพ ด้านสภาพความเป็นอยู่ ซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะภูมิปัญญา การประกอบอาชีพ และศิลปะ (3) การ พัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เกี่ยวกับการยาเสพติด จิตสาธารณะ ความ เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเสียสละ ความเชื่อและศาสนา และ (4) การพัฒนาส่งเสริมคุณภาพ ชีวิตด้านภาวะจิตใจและความรู้สึก ได้แก่ ความรู้สึกมีอิสรภาพ อัตลักษณ์ ความภาคภูมิใจ เกียรติยศ และศักดิ์ศรี ความสามัคคี และความรักชาติ รวมไปถึงการถ่ายทอดและปลูกฝังค่านิยมของชนชาติ

2) ศึกษาวิเคราะห์คุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน พบว่า คุณธรรมและจริยธรรม ของเยาวชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านโดย เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านความเสียสละ ($\bar{X} = 3.66$) รองลงมาคือ ด้านความ รับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.49$) ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 3.44$) ด้านความอดทน ($\bar{X} = 3.42$) และมีค่าเฉลี่ยน้อย สุดคือ ด้านความมีระเบียบวินัย ($\bar{X} = 3.37$) ตามลำดับ

3) รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐานคำสอนผญาล้านนา พบว่า รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐานคำสอนผญาล้านนา ประกอบด้วยหลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนรู้ และการประเมินผลรูปแบบ ดังนี้

3.1 หลักการของรูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐาน คำสอนผญาล้านนา คือ การบูรณาการและผสมผสานวิธีการจัดการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรม โดยให้ ผู้เรียนได้วิเคราะห์ตนเอง และการเรียนรู้จากคำสอนผญาล้านนาไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของเยาวชน ประกอบไปด้วยกระบวนการการเรียนรู้ 3 Hs คือ กิจกรรม Head ด้านพุทธิพิสัย กิจกรรม Heart ด้านจิตพิสัย และกิจกรรม Hand ทักษะพิสัย ส่วนการประเมินผล

รูปแบบประกอบไปด้วยการประเมินผลด้านความรู้ความเข้าใจ การประเมินผลด้านเจตคติความรู้สึก และค่านิยมที่ถูกต้อง และการประเมินด้านความประพฤติและการลงมือปฏิบัติร่วมกัน

3.2 ความคิดเห็นในการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมบนฐานคำสอนพญาล้านนาด้านความรักสามัคคีและด้านอาสาช่วยเหลือ มีค่าเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า หลังจากที่ได้ทดลองใช้ เยาวชนผู้เข้าอบรมมีคุณธรรมและจริยธรรมบนฐานคำสอนพญาล้านนาเพิ่มขึ้น ส่วนผลการเปรียบเทียบผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมบนฐานคำสอนพญาล้านนาในภาพรวม พบว่า หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น เยาวชนที่ได้เรียนรู้ด้วยรูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมบนฐานคำสอนพญาล้านนาจะมีคุณธรรมจริยธรรมที่สูงขึ้น

3.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของเยาวชนต่อรูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมบนฐานคำสอนพญาล้านนา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.68$) เมื่อพิจารณารายข้อค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจสูงสุด คือ รูปแบบเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้านรักสามัคคีและอาสาช่วยเหลือทำให้มีความรับผิดชอบตนเองและต่อส่วนรวม มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91$) รองลงมา คือ รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้านรักสามัคคีและอาสาช่วยเหลือโดยเน้นกระบวนการกลุ่มมีความสุขสนุกสนาน มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องรูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐานคำสอนพญาล้านนาจังหวัดเชียงใหม่ มีประเด็นที่สำคัญควรแก่การนำมาอภิปรายผลและจะแยกตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหาคำสอนพญาล้านนาที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน

จากการวิเคราะห์ พบว่า พญาล้านนามีลักษณะเป็นสุภาพชนล้านนา คติคำสอนกำเมือง กำป่าเก่า รวมทั้งภาษิตกำเมือง กำเมืองสอนใจ โดยแหล่งที่มาของพญาล้านนามาจากคตินิธรรมคำสั่งสอนในพระพุทธศาสนา และความเชื่อในกฎความจริงของธรรมชาติเกี่ยวกับกิเลสราคะตัณหา ที่มนุษย์ต้องกำจัดให้หมดสิ้นไปจากชั้นธันดาน เพื่อหยุดการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสารเข้าถึงความหลุดพ้น ดังปรากฏเป็นภาษิต เช่น “กามตัณหา พาซื้อลวงล้ำ บังเกิดใหม่สันดาน” เกิดขึ้นจากประสบการณ์ของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าของสังคมที่ผ่านโลกและชีวิตมานาน จนมองเห็นหลักธรรมดาที่เป็นความจริงของชีวิต โดยมากจะเป็นไปตามหลักจริยธรรมที่พึงประสงค์ของสังคม เพื่อให้อนุชนได้รับแบบอย่างและนำไปปรับประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับ เบญจศักดิ์ เจริญมหาวิทย์ (2565) ได้ศึกษาเรื่องคติชนประเพณีภาษิตของชาวล้านนาที่นำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า คติชนประเพณีภาษิตของชาวล้านนานั้น

ได้รับอิทธิพลมาจากความเชื่อ ความศรัทธาและความผูกพันที่ชาวล้านนามีต่อพระพุทธศาสนา โดยคำสอนทางพระพุทธศาสนาได้ฝังรากลึกลงสู่จิตใจของชาวล้านนาอย่างแนบแน่น ภาษิตของชาวล้านนาที่นำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ (1) ภาษิตที่ใช้พัฒนาด้านทัศนคติ การเข้าใจโลก และการคิดเหตุผล ความเป็นจริง (2) ภาษิตที่ใช้พัฒนาด้านสภาพความเป็นอยู่ ทักษะ และภูมิปัญญา (3) ภาษิตที่พัฒนาด้านความสัมพันธ์ทางสังคม บุคลิกภาพ การปรับตัว จิตสาธารณะ ความเชื่อ ลัทธิ และศาสนา และ (4) ภาษิตที่ใช้พัฒนา ด้านอัตลักษณ์ การรักษาขนบประเพณี วัฒนธรรม ภาษา การอนุรักษ์ของโบราณ และความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของตน

ทั้งนี้ ญาล้านนาจะเป็นคำสำนวนโวหารที่มีความหมายลึกซึ้ง ด้วยเวลาที่กล่าวบางครั้งไม่จำเป็นต้องกล่าวด้วยการร่ายยาว กล่าวเพียงบทสั้น ๆ แต่กินเนื้อหาหรือแปลความหมายได้ลึกซึ้ง หมายความว่าไม่ได้กล่าวตรง ๆ ให้เข้าใจในขณะนั้น เพียงแต่กล่าวด้วยสำนวนที่เปรียบเปรย ทำให้ผู้ฟังนั้นต้องพิจารณาด้วยการใคร่ครวญอย่างลึกซึ้ง ในบางครั้งก็กล่าวให้เข้าใจตรง ๆ ในเนื้อหานั้นก็มีปรากฏบ้างในบางบท นอกจากนี้ ญาล้านนายังมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับคำสอนของพระพุทธศาสนาที่เป็นปริศนาธรรมคำสอน โดยผ่านการถ่ายทอดเนื้อความของธรรมะผ่านเนื้อความที่เป็นญาล้านที่มีเนื้อหาลึกซึ้งที่ยากต่อการเข้าใจของคนทั่วไป สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาวัฒน์ วฑฺฒนสุธิ (อุปคำ) (2545) ได้ศึกษาเรื่องคำสอนเรื่องคุณธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในภาษิตล้านนาพบว่า พระพุทธศาสนาได้เข้ามามีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวล้านนาทุกระดับชั้น ซึ่งชาวล้านนามีภูมิปัญญาได้นำมโนคติธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาและความเชื่อดั้งเดิมเรื่องจริง วิญญูญาณ ที่ยังคงหลงเหลืออยู่ มาสอดแทรกผสมผสานโดยใช้ภาษาพื้นเมืองมาเป็นหลักคำสอนในการดำเนินชีวิต รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระวัลลภ หมื่นยอง (2547) ที่ศึกษาเรื่องความคิดทางปรัชญาในภาษิตล้านนา พบว่า ชาวล้านนาใช้วิถีชีวิตที่มีความหลากหลายและเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกันในการดำเนินชีวิตแล้วผลิตออกมาเป็นภาษิต โดยที่ภาษิตล้านนาเหล่านี้มีฐานคิดสำคัญอยู่ที่หลักคำสอนทางพุทธศาสนาและประสบการณ์ที่ได้จากการดำเนินชีวิตประจำวัน ที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์ด้วยกัน และกับสิ่งแวดล้อมทั้งกับสิ่งธรรมชาติและสิ่งเหนือธรรมชาติ จะเห็นได้ว่าภาษิตล้านนา หรือเรียกว่า “คำบ่าเก่า” นี้เป็นภาษิตที่รวบรวมความคิด ภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของมนุษย์จากการมองโลกและวิถีชีวิตผ่านการสั่งสมประสบการณ์ ถ่ายทอดมาตั้งแต่อดีต โดยภาษิตล้านนาเหล่านี้ได้รับอิทธิพลมาจากหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาที่ถูกถ่ายทอดผ่านคำพูด ซึ่งอยู่ในลักษณะของคำพูดเปรียบเทียบกับภาษาท้องถิ่นหรือภาษาพื้นเมืองที่มีถ้อยคำเปรียบเทียบกับคล้องจอง สอดคล้องกัน เพื่อทำให้เกิดการจดจำและนำไปใช้ได้โดยง่าย สะท้อนให้เห็นถึงสภาพการดำรงชีวิตของชาวล้านนาที่มีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกับบริบททางภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อวิถีการดำรงชีวิตของชาวล้านนา ในการประพฤติปฏิบัติตามกรอบจารีตประเพณีที่ดีงามและถูกต้องตามหลักคุณธรรมจริยธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เคยปฏิบัติสืบต่อกันมา

ดังนั้น ญาล้านนาจึงได้รับการสืบทอดมาในรูปแบบของวัฒนธรรมและได้กลายมาเป็นคำสอนที่พ่อแม่นำมาสอนลูก ปู่ย่ามาสอนหลาน ผู้นำทางพิธีกรรมประเพณีนำมาสอนชาวบ้าน พระสงฆ์ก็

นำมาสั่งสอนพุทธศาสนิกชน ฆราวาสผู้นานี้เมื่ออ่านหรือฟังแล้วต้องนำมาคิดพิจารณา ไตร่ตรองตีความ เพราะบางคำสำนวนได้ซ่อนแฝงคำความหมายแฝงคิด ผู้สนใจจำเป็นจะต้องใช้วิจารณ์ญาณและวิสัยทัศน์อย่างลึกซึ้งและกว้างไกลในอันที่จะนำเอาประโยชน์ของผญามาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้ เนื้อหาคำสอนของฆราวาสผู้นานสามารถนำมาประยุกต์ใช้พัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง มีระเบียบวินัย มีความตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ส่งผลให้เยาวชนมีพฤติกรรมที่ดีที่เพิ่มมากขึ้น

2. การศึกษาและวิเคราะห์คุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน

จากการศึกษาและวิเคราะห์คุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความอดทน ด้านความมีระเบียบวินัย และด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า เยาวชนมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดคุณธรรมและจริยธรรม โดยเกิดจากสาเหตุภายในและสาเหตุภายนอก สาเหตุภายในคือเกิดจากตัวนักศึกษา ได้แก่ ขาดความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม ขาดจิตสำนึกที่ดี มีความเห็นที่ผิด ขาดสติพิจารณาเหตุผล ขาดหลักธรรมในการดำเนินชีวิต มีค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง ขาดความตระหนักในหน้าที่ ขาดความรู้เรื่องกฎระเบียบวินัยของสังคม ขาดการวางแผนชีวิตที่ดี ไม่เห็นความสำคัญของการให้ สภาพจิตใจอ่อนแอ ขาดความอ่อนน้อมถ่อมตน สาเหตุภายนอก คือ สาเหตุจากภายนอกตัวนักศึกษา ได้แก่ ขาดการอบรมแนะนำที่ถูกต้อง ขาดแบบอย่างที่ดี ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว การเปลี่ยนแปลงทางระบบเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ภาวะเศรษฐกิจบีบคั้น เลียนแบบพฤติกรรมทางสื่อมวลชน และสังคมที่ไม่ดี สภาพแวดล้อมยั่วเย้าและชักนำ ผู้ใหญ่ไม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ขาดการปลูกฝังในสิ่งที่ดีงาม สอดคล้องกับงานวิจัยของศิณาภรณ์ หุ้เต็ม (2552) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา ในระดับปริญญาตรีวิทยาลัยราชพฤกษ์ พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมรายด้านจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความอดทน และความซื่อสัตย์สำหรับความเสียสละอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาคุณธรรมและจริยธรรมเป็นรายด้าน พบว่า คุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนด้านความเสียสละ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ความเสียสละจัดเป็นคุณธรรมและจริยธรรมขั้นพื้นฐานสำหรับการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นเครื่องยึดโยงคนในสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีน้ำใจไมตรีต่อกัน และเป็นเครื่องมือที่สร้างนิสัยของคนในสังคมให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน การเสียสละแต่ละครั้งมิได้หมายถึงความสูญเสียของผู้ให้ แต่นำมาซึ่งความสุขของผู้ให้ ผู้รับ และสังคม ทุกคนจึงควรปฏิบัติตนเป็นผู้ให้มากกว่าคอยรับแต่เพียงอย่างเดียว เพราะการให้หรือการเสียสละนั้นจะทำให้สังคมพัฒนาอย่างมั่นคง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุกรี บุญเทพ (2563) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมด้านความเสียสละสูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความรับผิดชอบต่อความอดทน แต่กลับพบว่านักศึกษามีพฤติกรรม

คุณธรรม จริยธรรมน้อยที่สุด คือด้านความซื่อสัตย์ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่านักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ส่วนใหญ่มีความเสียสละ

3. รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐานคำสอนผญาล้านนาประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

3.1 องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐานคำสอนผญาล้านนา คือ การบูรณาการและผสมผสานวิธีการจัดการเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรม โดยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ตนเอง การใช้ตัวแบบและกรณีศึกษาใช้คำสอนผญาล้านนาเป็นฐาน และการเรียนรู้จากคำสอนผญาล้านนาไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษา โดยมีหลักการสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ (1) การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมดำเนินการเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญาจิตใจและพฤติกรรมไปพร้อมกันบนฐานคำสอนผญาล้านนา (2) การเสริมสร้างใช้หลักการเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ บูรณาการหลักของการพัฒนาด้านสติปัญญา จิตใจ และพฤติกรรมเข้ากับเนื้อหาแนวคิดหลักของคุณธรรมจริยธรรม ด้านรัก สามัคคีและอาสาช่วยเหลือที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ (3) ใช้หลักการเรียนรู้โดยอาศัยตัวแบบที่ก่อให้เกิดผลดีมากกว่าพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลเสียและเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและความถูกต้องเป็นหลัก ซึ่งเป็นไปตามสิทธิของตนและของผู้อื่น

3.2 องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐานคำสอนผญาล้านนา มีรายละเอียดดังนี้ (1) เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในคุณธรรมจริยธรรมด้านรักสามัคคีและอาสาช่วยเหลือบนฐานคำสอนผญาล้านนา (2) เพื่อสร้างเจตคติความรู้สึกรักและค่านิยมที่ถูกต้องในคุณธรรมจริยธรรมด้านรักสามัคคีและอาสาช่วยเหลือบนฐานคำสอนผญาล้านนา (2) เพื่อวางแนวทางความประพฤติและการลงมือปฏิบัติร่วมกันในคุณธรรมจริยธรรมด้านรักสามัคคีและอาสาช่วยเหลือบนฐานคำสอนผญาล้านนา

3.3 องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ ประกอบไปด้วยกระบวนการการเรียนรู้ 3 Hs เพื่อตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) กิจกรรม Head ด้านพุทธิพิสัย คือ การให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในคุณธรรมจริยธรรมด้านรักสามัคคีและอาสาช่วยเหลือบนฐานคำสอนผญาล้านนา (2) กิจกรรม Heart ด้านจิตพิสัย คือ การสร้างเจตคติ ความรู้สึกค่านิยมที่ถูกต้องในคุณธรรมจริยธรรมด้านรักสามัคคีและอาสาช่วยเหลือบนฐานคำสอนผญาล้านนา (3) กิจกรรม Hand ทักษะพิสัย คือ การวางแนวทางความประพฤติการลงมือปฏิบัติร่วมกันในคุณธรรมจริยธรรมด้านรัก สามัคคี อาสา ช่วยเหลือในคุณธรรมจริยธรรมด้านรักสามัคคีและอาสาช่วยเหลือบนฐานคำสอนผญาล้านนา

3.4 องค์ประกอบที่ 4 การประเมินผลรูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐานคำสอนผญาล้านนา ประกอบไปด้วย (1) การประเมินผลด้านความรู้ความเข้าใจ คุณธรรมจริยธรรมด้านรักสามัคคีและอาสาช่วยเหลือบนฐานคำสอนผญาล้านนา (2) การประเมินผลด้านเจตคติความรู้สึกรักและค่านิยมที่ถูกต้องในคุณธรรมจริยธรรมด้านรักสามัคคีและอาสาช่วยเหลือบนฐานคำสอนผญาล้านนา (3) การประเมินด้านความประพฤติและการลงมือปฏิบัติร่วมกัน

จากการศึกษาเนื้อหาคำสอนพญาล้านนาที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน และศึกษาวิเคราะห์คุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน คณะผู้วิจัยนำมาใช้ในการออกแบบและพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐานคำสอนพญาล้านนา โดยมุ่งเน้นให้ เยาวชนผู้เข้าอบรมต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านคุณธรรมจริยธรรม มีเจตคติที่ดี เพื่อนำไปสู่การ แสดงออกผ่านการปฏิบัติ เป็นการพัฒนาทัศนคติ พัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่พัฒนา ความสัมพันธ์ทางสังคม และการเสริมพลังทางจิตภาวะเพื่อสร้างความมั่นคงทางสังคม ซึ่งรูปแบบที่ กำหนดขึ้นนั้นมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพรนิภา จันทร์น้อย (2560) ศึกษาเรื่อง รูปแบบ กิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตาม คุณลักษณะบัณฑิตอุดมคติไทย พบว่า รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของ นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ ที่พัฒนาขึ้นมีชื่อเรียกว่า “CAPPAE MODEL” แบ่งเป็น 6 ขั้นตอน คือ 1) สร้างความตระหนัก (A) 2) ให้ความรู้และฝึกปฏิบัติ (P) 3) สร้างความคิด รวบรวม (C) 4) ดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (P) 5) ประเมินความก้าวหน้า (A) 6) ประเมินผล (E) และสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญญา รัตนพันธ์ และคณะ (2561) ศึกษาเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H เพื่อให้ได้คุณลักษณะบัณฑิตที่พึง ประสงค์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ พบว่า การจัดรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานตาม หลักทักษะชีวิต 4H ประกอบไปด้วย 6 กิจกรรม ได้แก่ (1) Think-Pair-Share (2) Mind Map (3) Field Trip (4) Project-based Learning (5) Agree & Disagree Statement และ (6) Students' Reflection

1. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมบนฐานคำสอนพญาล้านนา ของเยาวชนระหว่างก่อนและหลังการทดลอง พบว่า หลังการทดลองใช้สูงกว่าก่อนการทดลองใช้ รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมบนฐานคำสอนพญาล้านนาของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยก่อนการทดลองอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยหลังการทดลองอยู่ใน ระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า หลังจากที่ได้ทดลองใช้ เยาวชนผู้เข้าอบรมมีคุณธรรมและจริยธรรมบน ฐานคำสอนพญาล้านนาเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากเยาวชนผ่านกระบวนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตาม รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมบนฐานคำสอนพญาล้านนา ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจมีเจต คติที่ดีขึ้น โดยผ่านการปฏิบัติกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม ส่งผลทำให้ผลการ ทดลองใช้รูปแบบหลังการทดลองใช้สูงกว่าก่อนการทดลองใช้สอดคล้องกับงานวิจัยของพรนิภา จันทร์ น้อย (2560) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามคุณลักษณะบัณฑิตอุดมคติไทย พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนเพื่อ พัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นองค์รวมทั้ง 3 ด้านคือ พฤติกรรม จิตใจ และปัญญา รวมทั้งได้รับ การฝึกทำโครงการมีพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ทั้งด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม เจตคติที่มีต่อ พฤติกรรมทางจริยธรรม รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมมีความเหมาะสมในระดับมาก

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของเยาวชนต่อรูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมบนฐานคำสอนพญาล้านนา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านรักสามัคคีและอาสาช่วยเหลือทำให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อส่วนรวม รองลงมา คือ ด้านรักสามัคคีและอาสาช่วยเหลือโดยเน้นกระบวนการกลุ่มมีความสุขสนุกสนาน ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากในรูปแบบ 3 Hs มีการสอนให้ความรู้เกี่ยวกับความรักสามัคคี มีกิจกรรมการสร้างเจตคติที่ดีด้านรักสามัคคีโดยบุคคลต้นแบบและเปิดโอกาสให้เข้ารับการอบรมร่วมกันวิพากษ์และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ สอดคล้องกับการศึกษาของพัฒนา พรหมณี และคณะ (2563) ตามแนวคิดของเชลลี (Shelly, Maynard W., 1975) พบว่า ความพึงพอใจคือความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ประกอบด้วย ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกบวก คือความรู้สึกที่เกิดขึ้นแล้วจะทำให้มีความสุข ส่วนความรู้สึกลบ คือ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความไม่สบายใจ ความรู้สึกสองแบบนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน ระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสองเรียกว่า ระบบความพึงพอใจ ซึ่งความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรนิภา จันทร์น้อย (2560) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามคุณลักษณะบัณฑิตยุคสมัยไทย พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาจริยธรรม ทำให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ส่งเสริมให้นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์คิดแก้ปัญหา ในการช่วยเหลือสังคม มีความกล้าในการแสดงออกมากขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาวิจัยผู้วิจัยได้ค้นพบและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในการรับรองรูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐานคำสอนพญาล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดังภาพ ดังนี้

ภาพ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยพบว่าเนื้อหาคำสอนผญาล้านนามีลักษณะเป็นสุภาจิตล้านนา เป็นภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าและเป็นแหล่งภูมิปัญญาด้านคำสอนที่ช่วยขัดเกลาสั่งสอนเยาวชนให้มีคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ 4 ด้าน (1) ด้านทัศนคติและการเข้าใจสิ่งต่าง ๆ (2) ด้านสภาพชีวิตความเป็นอยู่ (3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และ (4) ด้านภาวะจิตใจและความรู้สึก 2) คุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.47$) 3) รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนบนฐานคำสอนผญาล้านนา มีหลักการ คือ การบูรณาการและผสมผสานวิธีการจัดการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรม ผู้เรียนได้วิเคราะห์ตนเอง และเรียนรู้จากคำสอนผญาล้านนา นำไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีรูปแบบ 3 Hs คือ กิจกรรม Head พุทธิพิสัย กิจกรรม Heart จิตพิสัย

และกิจกรรม Hand ทักชะพิสัย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานทั้งเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สถาบันการศึกษาควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมวิชาการโดยสอดแทรกด้านคุณธรรมคุณธรรมเพิ่มมากขึ้น ผู้สอนสามารถนำรูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมบนฐานคำสอนพญาล้านนาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1.2 สถานศึกษาควรดำเนินกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้ปกครองตระหนักและช่วยเหลือส่งเสริมให้ลูกหลานของตนมีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม

1.3 สถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมหรือจัดกิจกรรมอันเป็นเวทีเปิดในลักษณะต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาที่มีคุณลักษณะที่ดี ประพฤติตนดี มีความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละมาเป็นบุคคลต้นแบบที่จะทำให้นักศึกษาโดยทั่วไปสามารถยึดเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนตามได้

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรนำรูปแบบการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมบนฐานคำสอนพญาล้านนาไปใช้ส่งเสริมหรือแก้ปัญหาคุณธรรมและจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวพุทธวิธีเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชน

2.2 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมบนฐานคำสอนพญาล้านนาโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับเยาวชน

2.3 ควรศึกษาปัจจัยภายนอกด้านสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

สำหรับงานวิจัยนี้คณะผู้วิจัยได้ขอขอบคุณทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ทุนสนับสนุนงานพื้นฐาน (Fundamental Fund) สัญญาเลขที่ วจ.004/2565 งบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

เอกสารอ้างอิง

กนิษฐา ไทยกล้า และคณะ. (2559). พฤติกรรมการใช้สารเสพติดพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและเครือข่ายทาง สังคมของเยาวชนนอกสถานศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2551). *สิทธิเด็กและการวางแผนท้องถิ่นเพื่อเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญา รัตนพันธ์ และคณะ. (2561). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H เพื่อให้ได้คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*. 5(3), 15-25.
- เบญจศักดิ์ เจริญมหาวิทยาลัย. (2565). คติชนประเภทภาษิตของชาวล้านนาที่นำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต. *วารสารบริหารธุรกิจและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, 5(2), 27-40.
- ผดุง จิตเจื้อจุน. (2562). สถานการณ์ปัจจุบันของเด็กและเยาวชนไทย นำวิกฤตในอนาคตยิ่งน่าเป็นห่วง. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2564, จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_1313057
- พรนิภา จันทน์น้อย. (2560). รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามคุณลักษณะบัณฑิตอุดมคติไทย. (ดุชนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- พระมหาวัฒน์ วุฒนสุธี (อุปคำ). (2545). *คำสอนเรื่องคุณธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในภาษิตล้านนา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- พระวัลลภ หมั่นยอง. (2547). *ความคิดทางปรัชญาในภาษิตล้านนา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- พัฒนา พรหมณี และคณะ. (2563). แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจและการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในงาน. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษา เอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.)*, 26(1), 59-66.
- ศิณารณ์ หุ่นเต็ม. (2552). *พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีวิทยาลัยราชพฤกษ์*. (รายงานการวิจัย). นนทบุรี: วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- สถาพร วิชัยรัมย์. (2559). *จริยธรรมสำหรับนักบริหาร*. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุกรี บุญเทพ. (2563). *พฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่*. การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 13. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อุดม รุ่งเรืองศรี. (2554). *โวหารล้านนา (เพลงละอ้อน, ปริศนา-คำทาย, คำอุ้ว-อุ๊สาว, สุภาษิต)*. เชียงใหม่: โรงพิมพ์มิ่งเมือง.
- Shelly, Maynard W. (1975). *Responding to Social Change*. Pennsylvania: Dowden Hutchison.

**การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่**
**Management According to the Principles of Good Governance of the
Pa Daet Subdistrict Municipality Mueng Chiang Mai District
Chiang Mai Province**

สุพรรณ จินะมุล¹, ประเสริฐ ปอนถิ่น² และ อภิรมย์ สีดาคำ³
Supan Jinamoon¹, Prasert Pontin² and Apirom Sidakham³

Received: 11 March 2023; Revised: 1 July 2023; Accepted: 9 July 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 2) ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด 3) ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าแดด จำนวน 391 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน t-test F-test และการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ หลักทุติยปาปนิคสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 หลัก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน 3) ข้อเสนอแนะ พบว่าการบริหารงานของเทศบาลควรมีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับทราบเกี่ยวกับ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน และบุคลากรของเทศบาล ควรปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักคุณธรรม มีภาวะความเป็นผู้นำ ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม

^{1 2 3} คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่; Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya Chiang Mai Campus
Corresponding Author, E-mail: 6404204032@mcu.ac.th

คำสำคัญ: การบริหารงาน; หลักธรรมาภิบาล; หลักทุติยปาปนิกสูตร

Abstract

This study aims to assess the administrative conditions in Pa Daet Subdistrict Municipality, based on the principles of good governance. It also seeks to compare the administration in Pa Daet Subdistrict Municipality, again based on the principles of good governance. Lastly, the study intends to offer recommendations for management practices that align with the principles of good governance. A combined method research approach was utilized, incorporating both quantitative and qualitative research methods. The quantitative research involved a sample group of 391 individuals residing in the Pa Daet Subdistrict Municipality area. Data collection was done through a questionnaire, and statistical analysis techniques were used to analyze the collected data. The qualitative research component involved conducting in-depth interviews with a group of 10 key informants. The data obtained from these interviews were analyzed using content analysis techniques. Overall, this research provides valuable insights and recommendations for enhancing management practices following the principles of good governance in Pa Daet Subdistrict Municipality.

The study's findings revealed several key points. Firstly, the administrative conditions of Pa Daet Subdistrict Municipality in Mueang Chiang Mai District, Chiang Mai Province were evaluated based on the principles of good governance, specifically the Dutiyapapani Sutta Principles. Overall, the municipality scored the highest level in terms of administrative conditions and adherence to good governance principles. Secondly, a comparison was made between the administration of Pa Daet Subdistrict Municipality and other factors related to personal characteristics. The results showed significant differences in overall performance, confirming the acceptance of the hypothesis at a 0.05 level of statistical significance. Lastly, recommendations were made for government and public networks to enhance their participation guidelines. It was suggested that municipal administration should prioritize clarity in following government rules and regulations, while also providing opportunities for the public to stay informed about these regulations. Additionally, it was emphasized that effective community and municipal personnel require adherence to moral principles, leadership qualities, and setting a positive example in society.

Keywords: Administration; Good Governance; Tuthiyapaphanikha Sutta

บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์ของสังคมไทย ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยของโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะนี้ ซึ่งเป็นยุคของกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้เศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไปตามอิทธิพลของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นผลรวมไปถึงการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วสู่ประชาชน แต่ระบบการบริหารงาน ทั้งภาครัฐ และเอกชน เกิดความไม่สอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจึงทำให้สังคมโลกหันกลับมาทบทวนสาเหตุปัญหาที่แท้จริงในการบริหารของแต่ละประเทศที่มีผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมซึ่งส่งผลกระทบต่อวงการต่าง ๆ อย่างมากมายประเทศไทยจึงได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารประเทศภายหลังประเทศเกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจใน พ.ศ. 2540 โดยมุ่งเน้นการพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน รวมถึงเรื่องการตรวจสอบติดตามอำนาจรัฐโดยภาคประชาชนและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องธรรมาภิบาลจึงมีความสำคัญมากขึ้น และถูกหยิบยกมาเป็นประเด็นในการบริหารราชการแผ่นดิน และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต, 2554) จะเห็นได้ว่าทั้งองค์กรทั้งของภาครัฐและเอกชนมากมายที่คิดเพียงแค่แสวงหากำไรให้ได้มากที่สุดแต่ขาดการดูแลความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate social responsibility) ส่งผลให้ภาพลักษณ์ขององค์กรพลอยเสียหายไปด้วย องค์กรถูกตั้งคำถามจากประชาชนถูกทำร้ายจากภัยธรรมชาติ ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนที่จะยอมให้องค์กรอยู่ร่วมกับชุมชนนั้นหรือสังคมนั้น ๆ ต่อไป เพราะฉะนั้นการสร้างสมดุลในการบริหารเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารองค์กรจึงมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปัญหการบริหารที่มีแนวทางหลักธรรมาภิบาลเพียงแนวทางเดียวโดยการนำเอาแนวทางการบริหารตามหลักธรรมทางของพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการบริหาร และแนวทางการบริหารที่เป็นทางเลือกอื่น ๆ ใช้เป็นตัวแบบสำหรับการบริหารเราจะเห็นว่าแม้มีหลักฐานว่ามีการบริหารงานขนาดใหญ่มาแต่ครั้งโบราณ แต่ก็ไม่ปรากฏข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีและพัฒนาทฤษฎีการบริหารมาเป็นลำดับ แต่ทางพุทธศาสนากลับมีหลักธรรมที่นำมาใช้ในการบริหารได้เป็นอย่างดีก่อนหน้านี้เป็นอันมาก (กมล ฉายาวัณณะ, 2554)

จากสถานการณ์ที่ผ่านมาเทศบาลตำบล พบสภาพปัญหาและข้อจำกัดในการบริหารงาน เช่น ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและแนวทางปฏิบัติของข้าราชการประจำ และฝ่ายการเมือง รวมถึงความไม่ยุติธรรมในการบริหารจัดการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อันเป็นการบริหารจัดการที่ขาดคุณธรรมจริยธรรมมีความซับซ้อน ทั้งในเรื่องโครงสร้างอำนาจหน้าที่ และการบริหารงานของท้องถิ่นยังเกิดข้อบกพร่องขาดประสิทธิภาพในการบริหารงาน สิ่งที่ต้องคำนึง คือการยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมบริหารตรวจสอบและมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาคมท้องถิ่นทุกระดับ ในการกำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และสนับสนุนการบริ

หารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดความโปร่งใส และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมส่วนรวม (กรมการปกครอง, 2543) ในส่วนของเทศบาลตำบลป่าแดด (เทศบาลตำบลป่าแดด, 2564) เป็นอีกหน่วยงานที่พบสภาพปัญหา และข้อจำกัดในการบริหารงาน ถึงแม้ว่าประชาชนเริ่มมีความสนใจตื่นตัวเกี่ยวกับธรรมาภิบาลยิ่งขึ้น และเป็นที่เชื่อกันว่าหากประเทศไทยมีการนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้กับการปฏิบัติงานในภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาคประชาชนแล้วจะทำให้ประเทศมีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีและเกิดความเป็นธรรมในสังคม เศรษฐกิจและการเมืองธรรมาภิบาลจึงเป็นมิติของกระบวนการทัศน์ใหม่ในการบริหารงานภาครัฐ โดยเน้นบทบาทของผู้บริหารงานภาครัฐจัดบริการให้มีคุณภาพสูงตามที่ประชาชนต้องการสนับสนุนให้เกิดความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่ละระดับมากขึ้น มีการบริหารงานอย่างโปร่งใส คือการตรวจสอบได้และอธิบายได้ทุกขั้นตอนต้องมีผู้รับผิดชอบ (ไชยวัฒน์ คำชูและคณะ, 2548)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งเป็นบุคลากรของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยวิธีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ใช้หลักพุทธธรรมหลักทศพิธราชธรรมซึ่งปรากฏอยู่ในคัมภีร์พระไตรปิฎก มาใช้ในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงาน ตลอดจนศึกษาวิธีการแก้ไขปัญหามานำมาใช้ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อนำผลการศึกษาเสนอต่อผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ และเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเพื่อให้ผู้บริหารนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จหรือผ่านพ้นวิกฤติต่าง ๆ อย่างเป็นไปด้วยดีประสบความสำเร็จทั้งงานและคนหรือพูดอีกอย่างหนึ่งว่างานก็ได้ผลคนก็เป็นสุข ซึ่งจะทำให้องค์กรนั้นเป็นองค์กรที่เติบโตและพัฒนาอย่างยั่งยืนท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่ดีได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีกระบวนการและขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 17,376 คน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) จากสูตรของ Taro Yamane (Yamane, Taro. 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 391 คน โดยหน่วยประชากรในแต่ละหน่วยมีลักษณะเหมือนกันแล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสอบถามโดยการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักพุทธธรรม (ทศิยปาปนิคสูตร) เพื่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ดังนี้ 1) จักขุม่า มีวิสัยทัศน์กว้างไกล 2) วิรุโระ มีการจัดการที่ดี 3) นิสสยสัมปันโน การมีมนุษยสัมพันธ์ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามแนวคิดทฤษฎีของ TDRI ประกอบด้วย 6 หลัก ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha C = Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.877

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงนายกเทศมนตรีของเทศบาลตำบลป่าแดด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัย โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูล

สำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) จำนวน 10 รูป/คน ประกอบด้วย 1) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 1 รูป 2) กลุ่มผู้บริหารและบุคลากรเทศบาล (นายกหรือรองนายก, ปลัด, บุคลากรเทศบาล) จำนวน 3 คน 3) กลุ่มผู้นำชุมชนและตัวแทนประชาชน (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ประธานกลุ่มต่าง ๆ เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน) จำนวน 5 คน 4) นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 2 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักพุทธธรรมกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถาม และนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูล ซึ่งในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้ 1) วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำหรือข้อความที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ และสามารถตัดสินใจได้ว่า จะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบทและจะทั้งคำหรือข้อความใดออกไป 2) คำนี้ถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้นและนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่น ๆ ได้ 3) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เมื่อได้ทำการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการถอดถ้อยคำการสัมภาษณ์จากเครื่องบันทึกเสียง พร้อมทั้งรายละเอียดเพิ่มเติมจากการจดบันทึก โดยการทำการคัดลอกข้อความและบันทึกอย่างละเอียดเพื่อตีความและกำหนดประเด็นที่สำคัญได้อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ซึ่งในการวิเคราะห์นั้นผู้วิจัยใช้การถอดข้อความทั้งหมดในภาพรวมแล้วนำข้อความมาทำการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นและแต่ละกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ และสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถจำแนกได้ดังนี้ เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 54.22 และเป็นเพศชาย มีจำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 45.78 อายุ จากการศึกษพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41–50 ปี มีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.55 อายุระหว่าง 31–40 ปี มีจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.76 อายุระหว่าง 51–60 ปี มีจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.83 อายุระหว่าง 20–30 ปี มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 14.07 อายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.56 และอายุต่ำกว่า 20 ปี มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.23 ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับปริญญาตรี มีจำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 30.18 ระดับมัธยมต้น มีจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 25.06 ระดับมัธยมปลายหรือเทียบเท่า มีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.55 และระดับประถม มีจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 20.21 ระยะเวลาการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระยะเวลาระหว่าง 6–10 ปี มีจำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.67 ระยะเวลาตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 26.09 ระยะเวลาระหว่าง 1–5 ปี มีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.55 ระยะเวลาต่ำกว่า 1 ปี มีจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 17.14 และระยะเวลาอื่น ๆ (โปรดระบุ) มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.55

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับสภาพการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ หลักทศตียปาปณิกสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.62$, $S.D=0.711$) สามารถสรุปตารางค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวมดังนี้

(n = 391)

ทศตียปาปณิกสูตร	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. จักขุมา (Conceptual Skill) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล	4.58	0.703	มากที่สุด
2. วิธูโร (Technical Skill) มีการจัดการที่ดี	4.65	0.720	มากที่สุด
3. นิสสยสัมปันโน (Human Relation Skill) การมีมนุษยสัมพันธ์	4.62	0.710	มากที่สุด
ภาพรวม	4.62	0.711	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ระดับสภาพการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

สำหรับค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 หลัก สามารถสรุปตารางค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวมดังนี้

(n = 391)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 หลัก	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หลักนิติธรรม	4.58	0.720	มากที่สุด
2. หลักคุณธรรม	4.61	0.740	มากที่สุด
3. หลักความโปร่งใส	4.59	0.721	มากที่สุด
4. หลักการมีส่วนร่วม	4.60	0.735	มากที่สุด
5. หลักความรับผิดชอบ	4.57	0.715	มากที่สุด
6. หลักความคุ้มค่า	4.59	0.721	มากที่สุด
ภาพรวม	4.59	0.725	มากที่สุด

ตารางที่ 2 ระดับสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 หลัก

ส่วนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สามารถสรุปทดสอบตามตัวแปร ดังนี้

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่าทดสอบ	ค่า Sig.	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
1.	เพศ	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	t-test	0.03	✓	-
2.	อายุ	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	F-test	0.03	✓	-
3.	ระดับการศึกษา	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	F-test	0.03	✓	-
4.	ระยะเวลาการปฏิบัติงาน	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	F-test	0.04	✓	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การบริหารงานของเทศบาล ควรมีความชัดเจนในการ ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม รับทราบเกี่ยวกับ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน ควรเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ารับฟังการประชุมสภา เพื่อกำหนดนโยบาย, การออกระเบียบ, ข้อบังคับของเทศบาล บุคลากร ของเทศบาล ควรปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักคุณธรรมมีภาวะความเป็นผู้นำปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ในสังคม และควรการบริหารจัดการของเทศบาล มีความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ และคำนึงถึง สิ่งแวดล้อมของชุมชนเป็นหลัก

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจอันจะเป็นข้อมูลให้กับเทศบาลตำบลป่าแดด นำไปปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งสามารถหียบยกมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิจัยระดับสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ หลักทศตยาปณิกสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.62, S.D.=0.711) เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า จักขุมหา วิจิโรนิสสยสัมปันโนและการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 หลัก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.59, S.D.=0.725) เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมหลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ สายศรี (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปกครองขององค์การบริหารส่วน จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่าองค์การบริหารส่วน จังหวัดสมุทรสาคร ในฐานะที่เป็นหน่วยงานของรัฐรูปแบบหนึ่ง ที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนได้นำหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 หลัก มาใช้ในการปกครองเพื่อให้การบริหารงานสามารถตอบสนองต่อความต้องการ และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างทันทั่วทั้งที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของกมลพรรณ พิงด่าง (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ หลักคุณธรรมและจริยธรรมกับหลักความเสมอภาคตามลำดับ ส่วนที่เหลืออยู่ในระดับมาก คือ หลักความเปิดเผยและโปร่งใส หลักการกระจายอำนาจหลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วมและการมุ่งเน้นฉันทามติ หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักการรับผิชอบและสามารถตรวจสอบได้หลักการตอบสนอง ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระปณณ สุภสีโล (นิธิกาญจน์จินดา) (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลรั้วใหญ่อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอ

เมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

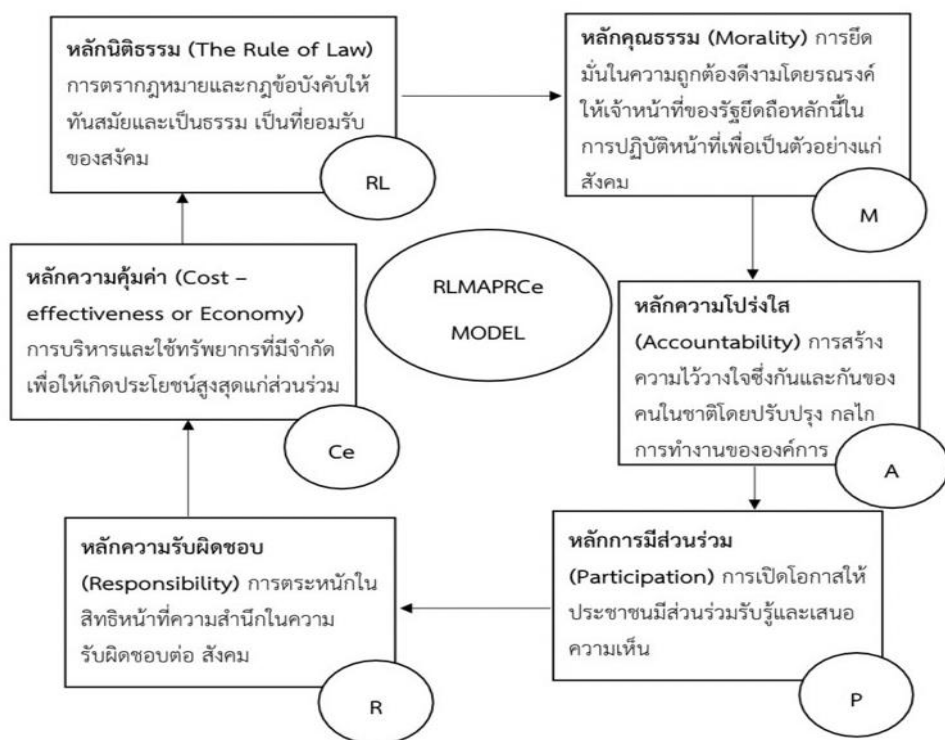
2. ผลการวิจัยหลักทฤษฎีป้าปณิกสูตรมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก กล่าวคือ เมื่อมีหลักทฤษฎีป้าปณิกสูตรย่อมส่งผลให้เกิดการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากยิ่งขึ้น จึงยอมรับสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชาญยุทธ พวงกำหยาด (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง 1 ผลการวิจัยพบว่าระดับธรรมาภิบาลของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติทั้ง 10 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิจัยข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการบริหารงานของเทศบาล ควรมีความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับทราบเกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ารับฟังการประชุมสภา เพื่อกำหนดนโยบาย การออกระเบียบ ข้อบังคับของเทศบาล บุคลากรของเทศบาล ควรปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักคุณธรรมมีภาวะความเป็นผู้นำปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม และควรการบริหารจัดการของเทศบาล มีความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมของชุมชนเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรพล ไทยทอง (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องธรรมาภิบาลกับการบริหารงานภาครัฐยุคใหม่ไทยแลนด์ 4.0 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการสร้างธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ธรรมาภิบาลเป็นหลักการบริหารการปกครองที่มุ่งประโยชน์สูงสุดของประชาชนและ ประเทศชาติโดยยึดหลักเหตุผลและความเป็นธรรม ธรรมาภิบาลเป็นทั้งหลักการ (principles) สมศักดิ์ สายศรี (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปกครองขององค์การบริหารส่วน จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า แนวทางที่จะทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปกครอง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสูงสุด คือ การส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม ปลุกฝังค่านิยมอันดี และเสริมสร้าง ความรัก ความสามัคคี กระตุ้นให้บุคลากรตระหนักเห็นถึงความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณรุจี ยันทะแยม (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการปฏิบัติตามกฎหมายการบริหารงานบุคคลในสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามกฎหมายการบริหารงานบุคคลในสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยเห็นว่าควรขจัดความขัดแย้งในหน้าที่และประโยชน์ทับซ้อน ควรให้ความสำคัญกับที่มาและสัดส่วนของกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ควรแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

พ.ศ. 2547 ให้ครอบคลุมการบริหารงานบุคคลในสถาบันอุดมศึกษาทุกประเภท และควรส่งเสริมให้มีการศึกษาปัญหาข้อขัดแย้งอันเกิดจากการบริหารงานบุคคลภายใน เพื่อนำไปสู่การสร้างกฎเกณฑ์มาตรฐานธรรมาภิบาลให้เป็นกลไกในการควบคุมการบริหารให้อยู่ในหลักนิติธรรมและหลักธรรมาภิบาลอย่างเป็นรูปธรรม

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัยทำให้ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย ดังปรากฏเป็น RLMAPRCE โมเดล สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) RL = The Rule of Law หลักนิติธรรม เป็นการตรากฎหมายและกฎข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมอันจะทำให้ สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมายและกฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครอง ภายใต้กฎหมายมิใช่อำเภอใจหรืออำนาจของบุคคล 2) M = Morality หลักคุณธรรม เป็นการยึดมั่น ในความถูกต้องดีงามโดยยรรยงค้ำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นตัวอย่าง แก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์

จริงใจ ยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต จนเป็นนิสัยประจำชาติ 3) A = Accountability หลักความโปร่งใส เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุง กลไกการทำงานขององค์การทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการ ให้ประชาชนตรวจสอบความชัดเจน 4) P = Participation หลักการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็น ในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าจะด้วยการแสดงความคิดเห็นการไต่สวนสาธารณะประชาพิจารณ์และการแสดงประชามติ 5) R = Responsibility หลักความรับผิดชอบ เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจในปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน 6) Ce = Cost – effectiveness or Economy หลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนร่วม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีนานาชาติและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า 1) ระดับสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ หลักทุติยปาปนิกฎ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย 3) ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าบุคลากรของเทศบาลควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรม ควรปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักคุณธรรม มีภาวะความเป็นผู้นำ ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม การบริหารงานของเทศบาลควรมีการสรุป/เปิดเผยต่อ สาธารณะ เช่น ประชาสัมพันธ์/ปิดประกาศให้ประชาชนรับทราบอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ควรส่งเสริมข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณชนมีความถูกต้องตรงกับ

ความเป็นจริง และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อประชาชน

จากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะบางประการสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อจะเป็นประโยชน์ในการเสริมสร้างความรู้ ส่งเสริม และปรับปรุง โดยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรมีนโยบายเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับทราบเกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน

1.2 ควรมีนโยบายให้บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักคุณธรรม มีภาวะความเป็นผู้นำ ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม

1.3 ควรมีนโยบายเพิ่มทักษะด้านเทคโนโลยีระบบดิจิทัล ออนไลน์ โซเชียลมีเดีย ในการให้บริการแก่บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 มีการประกาศให้ประชาชนรับทราบเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการได้รับสวัสดิการต่าง ๆ

2.2 เปิดโอกาสให้ประชาชนมีอิสระที่จะเสนอความคิด และสามารถแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาร่วมกัน

2.3 เทศบาลมีการจัดเวทีประชาคมในการรับฟังปัญหา และความต้องการของประชาชน

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้หลักพุทธธรรมอื่น ๆ นอกจากหลักพุทธธรรม (ทศิยปาปนิกลสูตร)

3.2 ควรขยายขอบเขตการวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งจังหวัดเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

กมล ฉายาวัดนะ. (2554). *บริหารคนและงานด้วยวิธีการของพระพุทธเจ้า*. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีดการพิมพ์ จำกัด.

กมลพรรณ พึ่งด้วง. (2560). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร.

กรมการปกครอง. (2543). *การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล*. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย.

- ชาญยุทธ พวงกำหยาด. (2560). *การนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีปทุม, กรุงเทพมหานคร.
- ไชยวัฒน์ คำชูและคณะ. (2548). *การบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: น้ำฝนการพิมพ์.
- เทศบาลตำบลป่าแดด. (2564). ข้อมูลทั่วไป. สืบค้นเมื่อ 11 เมษายน 2565, จาก <http://www.padad.go.th>
- พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต. (2553). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*. 6(2), 105-116.
- พระปณณ สุภสีโล (นิธิกานจนจินดา). (2565). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลรั้วใหญ่อำเภอมะนัง จังหวัดสุพรรณบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครปฐม.
- พีรพล ไทยทอง. (2560). *ธรรมาภิบาลกับการบริหารงานภาครัฐยุคใหม่ไทยแลนด์ 4.0*. (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- วรรณรุจี ยันทะแย้ม. (2564). ปัญหาการปฏิบัติตามกฎหมายการบริหารงานบุคคลในสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล. *วารสารปัญญาภิธาน*. 6(2), 197-198.
- สมศักดิ์ สายศรี. (2564). การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปกครองขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 7(7), 245-255.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper & Row.

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

รูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับ

ผู้นิพนธ์ที่ส่งบทความมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารสันติสุขปริทรรศน์ จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้นิพนธ์บทความจะต้องยินยอมและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ รูปแบบ ขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการเสนอ บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ บทความวิจารณ์หนังสือ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารสันติสุขปริทรรศน์ อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงในเนื้อหาและอ้างอิงในท้ายบทความ (References) ต้องเป็นตามหลักเกณฑ์ของวารสารในรูปแบบของการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา ตาม APA Style 6th edition ทักษะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสารสันติสุขปริทรรศน์ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้นิพนธ์บทความนั้น และไม่ถือเป็นทักษะและความคิดเห็นของกองบรรณาธิการวารสารสันติสุขปริทรรศน์ รวมทั้งผู้นิพนธ์จะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัยไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ซึ่งทางวารสารได้กำหนดความซ้ำซ้อนของผลงานด้วยโปรแกรม Copy Catch ในระบบของ ThaiJo ไม่เกิน 25% ผู้นิพนธ์ประสงค์จะตีพิมพ์บทความต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของวารสารดังนี้

1. ผู้เขียนต้องศึกษารูปแบบและตรวจสอบการเขียนบทความให้ตรงตามรูปแบบของวารสาร
2. ต้นฉบับบทความต้องเป็นไฟล์เวิร์ด (Microsoft word) เท่านั้น
3. กระดาษ A4 มีความยาวระหว่าง 10-15 หน้า (รวมหน้าเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว โดยใช้ตัวอักษรแบบ TH Sarabun PSK ขนาดอักษร 16 pt. ตั้งค่าน้ำกระดาษโดยเว้นขอบกระดาษ ขอบบน – ล่าง ขอบขวา - ซ้าย เท่ากันทุกด้าน ด้านละ 1 นิ้ว กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 และย่อหน้า 7 เคาะ
4. การนำเสนอรูปภาพและตารางต้องมีความชัดเจนและชื่อกำกับได้ภาพไว้ด้านล่าง พิมพ์เป็นตัวธรรมดา ขนาด 14 pt. เช่น ตารางที่ หรือ Table และภาพ หรือ Figure และโมเดล หรือ Model รูปภาพที่นำเสนอต้องมีคำอธิบายรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้ ซึ่งเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับโดยต้องมีคำอธิบายกระชับและสอดคล้องกับรูปที่นำเสนอ
5. ชื่อเรื่อง ต้องมีภาษาไทย (TH Sarabun PSK ขนาด 18 pt. ตัวหนา) และภาษาอังกฤษ (TH Sarabun PSK ขนาด 18 pt. ตัวหนา) พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง
6. ชื่อผู้นิพนธ์ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (16 pt.) ไม่ต้องระบุตำแหน่งทางวิชาการ คำนำหน้า นาย/นาง/นางสาว/ยศตำแหน่ง (ยกเว้นกรณีเป็นพระภิกษุ) พิมพ์ด้วยตัวอักษรปกติอยู่ใต้ชื่อเรื่องโดยชิดขอบขวา และใช้ตัวเลขยกกำกับหน้าชื่อผู้เขียนแสดงชื่อหน่วยงาน กรณีมีผู้ร่วมเขียน 2 คนขึ้นไป สังกัดสถาบันเดียวกัน ให้แสดงเพียง 1 หมายเลขเท่านั้น แต่หากผู้ร่วมเขียนมาจากหลายสถาบันให้ระบุหมายเลขยกกำกับ หน้าชื่อ 1 2 3 ตามลำดับ

7. บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 350 คำ
8. กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 3 -5 คำ
9. การใช้ตัวเลขต้องใช้ตัวเลขอารบิกเท่านั้น
10. สามารถส่งบทความเข้าระบบ ThaiJo ในระบบออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ของวารสารสันติสุขปริทรรศน์ ได้ที่ <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/JPP/index>

ส่วนการเตรียมต้นฉบับในบทความมีเนื้อหาแต่ละประเภทมีการเรียงลำดับ ดังนี้ บทความวิจัย ให้เรียงลำดับ ดังนี้

1. ชื่อเรื่องบทความ (Title) ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ
2. บทคัดย่อ (Abstract) เสนอวัตถุประสงค์การวิจัย ประเภทของงานวิจัย การระเบียบวิธีวิจัย ผลการวิจัยและองค์ความรู้จากการวิจัย โดยสรุปให้สั้นและกระชับความ
3. บทนำ (Introduction) ระบุเหตุผลหรือความสำคัญของปัญหา
4. วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives) ระบุวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับข้อ
5. วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) ระบุแผนการวิจัย กลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิก็ได้
7. อภิปรายผลการวิจัย (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด พร้อมระบ่องค์ความรู้จากการวิจัย
8. องค์ความรู้ใหม่ (New Knowledge) เป็นนำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์จากงานวิจัย สามารถนำเสนอรูปแบบของการเขียนความเรียง หรือโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย
9. สรุปและข้อเสนอแนะ (Conclusion and suggestion) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป
10. เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงในเนื้อหาบทความเท่านั้น โดยใช้การอ้างอิงระบบ APA

บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับ ดังนี้

1. ชื่อเรื่องบทความ (Title) ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ
2. บทคัดย่อ (Abstract)
3. บทนำ (Introduction)

4. เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับและระบอบองค์ความรู้ใหม่
5. สรุป (Conclusion)
6. องค์ความรู้ใหม่ (New Knowledge)
7. เอกสารอ้างอิง (References) การอ้างอิงในเนื้อเรื่องใช้ระบบ APA

บทความปริทรรศน์ (Review Article) ให้เรียงลำดับ ดังนี้

1. ชื่อเรื่องบทความ (Title) ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ
2. บทคัดย่อ (Abstract)
3. บทนำ (Introduction)
4. เนื้อเรื่อง (Content)
5. บทวิจารณ์ (Discussion)
6. สรุป (Conclusion)
7. องค์ความรู้ใหม่ (New Knowledge)
8. เอกสารอ้างอิง (References) การอ้างอิงในเนื้อเรื่องใช้ระบบ APA

บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) ให้เรียงลำดับ ดังนี้

1. ชื่อบทวิจารณ์หนังสือ เขียนโดย, สำนักพิมพ์, ปีที่พิมพ์, จำนวนหน้า อย่างชัดเจน
2. บทนำ (Introduction)
3. เนื้อหา (Content)
4. บทวิจารณ์ (Discussion)
5. สรุป (Conclusion)
6. เอกสารอ้างอิง (References) การอ้างอิงในเนื้อเรื่องใช้ระบบ APA

การอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา ตามหลักเกณฑ์ APA

1. หนังสือ

(ชื่อผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์)

ผู้แต่งคนเดียว ผู้แต่งชาวไทยให้ระบุชื่อและนามสกุล โดยไม่ต้องมีคำนำหน้านาม และผู้แต่งชาวต่างประเทศ ให้ขึ้นต้นด้วยนามสกุล

ตัวอย่างเช่น (ศิริทิพย์ ภาเจริญ, 2560)

(Pharcharuen, 2017)

ผู้แต่ง 2 คน ให้ระบุชื่อและนามสกุลของผู้แต่งทั้ง 2 คน โดยใช้คำว่า “และ” สำหรับผู้แต่งชาวไทย หรือ “and” หรือ “&” สำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศ ระหว่างคำให้เว้นระยะห่างด้านหน้าและด้านหลัง 1 เคาะ

ตัวอย่างเช่น (ศิริทิพย์ ผาเจริญ และสุรพล พรหมกุล, 2560)
(Pharcharuen and Phromkun, 2017)

ผู้แต่ง 3 คน ให้ระบุชื่อและนามสกุลของผู้แต่งแต่ละคนให้คั่นด้วยเครื่องหมาย “,” หน้าผู้แต่งคนสุดท้ายต้องคั่นด้วย “และ” สำหรับผู้แต่งชาวไทย หรือ “and” หรือ “&” สำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศ ระหว่างคำให้เว้นระยะห่างด้านหน้าและด้านหลัง 1 เคาะ

ตัวอย่างเช่น (ศิริทิพย์ ผาเจริญ, สุรพล พรหมกุล และสุรัชย์ พุดชู, 2560)
(Pharcharuen, Phromkun and Phutchu, 2017)

ผู้แต่งมากกว่า 3 คนขึ้นไป ให้ระบุชื่อและนามสกุลของผู้แต่งคนแรกให้คั่นด้วยเครื่องหมาย “,” ตามด้วย “และคณะ” หรือคนอื่นๆ สำหรับผู้แต่งชาวไทย หรือ “et al.” หรือ “and others” สำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศ ระหว่างคำให้เว้นระยะห่างด้านหน้าและด้านหลัง 1 เคาะ

ตัวอย่างเช่น (ศิริทิพย์ ผาเจริญ และคณะ, 2561)
(Pharcharuen, et al., 2018)

2. วารสาร

(ผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์)

ผู้แต่งคนเดียว ผู้แต่งชาวไทยให้ระบุชื่อและนามสกุล โดยไม่ต้องมีคำนำหน้านาม และ ผู้แต่งชาวต่างประเทศ ให้ขึ้นต้นด้วยนามสกุล

ตัวอย่างเช่น (ศิริทิพย์ ผาเจริญ, 2560)
(Pharcharuen, 2018)

ผู้แต่ง 2 คน ให้ระบุชื่อและนามสกุลของผู้แต่งทั้ง 2 คน โดยใช้คำว่า “และ” สำหรับผู้แต่งชาวไทย หรือ “and” หรือ “&” สำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศ ระหว่างคำให้เว้นระยะห่างด้านหน้าและด้านหลัง 1 เคาะ

ตัวอย่างเช่น (ศิริทิพย์ ผาเจริญ และสุรพล พรหมกุล, 2560)
(Pharcharuen and Phromkun, 2017)

ผู้แต่ง 3 คน ให้ระบุชื่อและนามสกุลของผู้แต่งแต่ละคนให้คั่นด้วยเครื่องหมาย “,” หน้าผู้แต่งคนสุดท้ายต้องคั่นด้วย “และ” สำหรับผู้แต่งชาวไทย หรือ “and” หรือ “&” สำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศ ระหว่างคำให้เว้นระยะห่างด้านหน้าและด้านหลัง 1 เคาะ

ตัวอย่างเช่น (ศิริทิพย์ ผาเจริญ, สุรพล พรหมกุล และสุรัชย์ พุดชู, 2560)
(Pharcharuen, Phromkun and Phutchu, 2017)

ผู้แต่งมากกว่า 3 คนขึ้นไป ให้ระบุชื่อและนามสกุลของผู้แต่งคนแรกให้คั่นด้วยเครื่องหมาย “,” ตามด้วย “และคณะ” หรือคนอื่นๆ สำหรับผู้แต่งชาวไทย หรือ “et al.” หรือ “and others” สำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศ ระหว่างคำให้เว้นระยะห่างด้านหน้าและด้านหลัง 1 เคาะ

ตัวอย่างเช่น (ศิริทิพย์ ผาเจริญ และคณะ, 2561)
(Pharcharuen, et al., 2017)

3. วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

(ผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์)

ผู้แต่งคนเดียว ผู้แต่งชาวไทยให้ระบุชื่อและนามสกุล โดยไม่ต้องมีคำนำหน้านาม และผู้แต่งชาวต่างประเทศ ให้ขึ้นต้นด้วยนามสกุล

ตัวอย่างเช่น (วินิจ ผาเจริญ, 2560)

(Pharcharuen, 2007)

ผู้แต่ง 2 คน ให้ระบุชื่อและนามสกุลของผู้แต่งทั้ง 2 คน โดยใช้คำว่า “และ” สำหรับผู้แต่งชาวไทย หรือ “and” หรือ “&” สำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศ ระหว่างคำให้เว้นระยะห่างด้านหน้าและด้านหลัง 1 เคาะ

ตัวอย่างเช่น (ศิริทิพย์ ผาเจริญ และสุรพล พรหมกุล, 2560)

(Pharcharuen and Phromkun, 2017)

ผู้แต่ง 3 คน ให้ระบุชื่อและนามสกุลของผู้แต่งแต่ละคนให้คั่นด้วยเครื่องหมาย “,” หน้าผู้แต่งคนสุดท้ายต้องคั่นด้วย “และ” สำหรับผู้แต่งชาวไทย หรือ “and” หรือ “&” สำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศ ระหว่างคำให้เว้นระยะห่างด้านหน้าและด้านหลัง 1 เคาะ

ตัวอย่างเช่น (ศิริทิพย์ ผาเจริญ, สุรพล พรหมกุล และสุรัชย์ พุดชู, 2560)

(Pharcharuen, Phromkun and Phutchu, 2017)

ผู้แต่งมากกว่า 3 คนขึ้นไป ให้ระบุชื่อและนามสกุลของผู้แต่งคนแรกให้คั่นด้วยเครื่องหมาย “,” ตามด้วย “และคณะ” หรือคนอื่นๆ สำหรับผู้แต่งชาวไทย หรือ “et al.” หรือ “and others” สำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศ ระหว่างคำให้เว้นระยะห่างด้านหน้าและด้านหลัง 1 เคาะ

ตัวอย่างเช่น (ศิริทิพย์ ผาเจริญ และคณะ, 2560)

(Pharcharuen, et al., 2017)

4. สัมภาษณ์

(ผู้แต่ง, วันที่สัมภาษณ์)

ผู้ให้สัมภาษณ์ ให้ระบุชื่อและนามสกุลโดยไม่ต้องมีคำนำหน้านาม

ตัวอย่างเช่น (วินิจ ผาเจริญ, 11 สิงหาคม 2560)

(Sirinthip Pharcharuen, Interview, August 11 2017)

5. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

(ผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์)

ผู้แต่งคนเดียว ผู้แต่งชาวไทยให้ระบุชื่อและนามสกุล โดยไม่ต้องมีคำนำหน้านาม และ ผู้แต่งชาวต่างประเทศ ให้ขึ้นต้นด้วยนามสกุล

ตัวอย่างเช่น (วิจิตร ฝาเจริญ, 2560)
(Pharcharuen, 2017)

ผู้แต่ง 2 คน ให้ระบุชื่อและนามสกุลของผู้แต่งทั้ง 2 คน โดยใช้คำว่า “และ” สำหรับผู้แต่งชาวไทย หรือ “and” หรือ “&” สำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศ ระหว่างคำให้เว้นระยะห่างด้านหน้าและด้านหลัง 1 เคาะ

ตัวอย่างเช่น (ศิริทิพย์ ฝาเจริญ และสุรพล พรหมกุล, 2560)
(Pharcharuen and Phromkun, 2017)

ผู้แต่ง 3 คน ให้ระบุชื่อและนามสกุลของผู้แต่งแต่ละคนให้คั่นด้วยเครื่องหมาย “,” หน้าผู้แต่งคนสุดท้ายต้องคั่นด้วย “และ” สำหรับผู้แต่งชาวไทย หรือ “and” หรือ “&” สำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศ ระหว่างคำให้เว้นระยะห่างด้านหน้าและด้านหลัง 1 เคาะ

ตัวอย่างเช่น (ศิริทิพย์ ฝาเจริญ, สุรพล พรหมกุล และสุรัชย์ พุดชู, 2560)
(Pharcharuen, Phromkun and Phutchu, 2017)

ผู้แต่งมากกว่า 3 คนขึ้นไป ให้ระบุชื่อและนามสกุลของผู้แต่งคนแรกให้คั่นด้วยเครื่องหมาย “,” ตามด้วย “และคณะ” หรือคนอื่นๆ สำหรับผู้แต่งชาวไทย หรือ “et al.” หรือ “and others” สำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศ ระหว่างคำให้เว้นระยะห่างด้านหน้าและด้านหลัง 1 เคาะ

ตัวอย่างเช่น (ศิริทิพย์ ฝาเจริญ และคณะ, 2560)
(Pharcharuen, et al., 2017)

การอ้างอิงท้ายบทความ ตามหลักเกณฑ์ APA

หนังสือทั่วไป	
รูปแบบ	ชื่อ สกุลผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ, ครั้งที่พิมพ์. สถานที่พิมพ์: ชื่อสำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.
ตัวอย่าง ผู้แต่ง 1 คน	กำธร อารงค์ตระกูล. (2548). <i>มหัศจรรย์ฝันป่าแผ่นดินไทย</i> . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บ้านพระอาทิตย์. พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2550). <i>ธรรมานุญชีวิตร</i> . พิมพ์ครั้งที่ 82. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์สวย. Robbin, N. (2005). <i>Management</i> . 8 th ed. New Jersey: Prentice Hall.
ผู้แต่ง 2 คน	นิพนธ์ วรทันทกุล และจักรพันธ์ สมศรี. (2542). <i>โรคดอกไม้เมืองหนาว</i> . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 6. Okuda, M., & Okuda, D. (1993). <i>Star trek chronology: The history of the future</i> . 2 nd ed. New York: Pocket Books.

ผู้แต่ง 3-7 คน	หาญกล้า วิจิตรประดิษฐ์, เสกสรรค์ จันทรธรรม และสุขสวัสดิ์ ทองคำ. (2540). <i>เทคโนโลยีการผลิตลำไยสีชมพู</i> . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
ผู้แต่ง 8 คน ขึ้นไป	นพรัตน์ บุญขจร, ชัยสิทธิ เอกเทศ, พงศ์ภัทร โลกสวย, ชัยพร เดชทิพย์, ปรีชา ทองคำขาว, จีรศักดิ์ แสงโชติช่วง, ดารา หอมละมุน. (2552). <i>ระบบสารสนเทศทั้งภูมิศาสตร์ลุ่มน้ำปิง: การจัดการพื้นที่ป่าต้นน้ำในลุ่มน้ำปิงเพื่อรักษาภาพแวดล้อมและระบบนิเวศ</i> . เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
ผู้แต่งเป็นสถาบัน	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ สถาบันวิจัยและพัฒนา. (2552). <i>บทความย่อยชุดโครงการวิจัยและพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง</i> . นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
หนังสือแปล	สติเวนสัน, วิลเลียม. (2536). <i>นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ</i> . แปลจาก A Man Called Intrepid. ทรงแปลโดย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.
ผู้รวบรวมหรือบรรณาธิการ	วิภาดา ภาพเขียน. (บรรณาธิการ). (2541). <i>ไทยยุคสุโขทัย</i> . กรุงเทพฯ: โครงการวิถิตรรศน์.
ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง	<i>แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544</i> . (2542). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
ไม่ปรากฏเมืองที่พิมพ์/สำนักพิมพ์หรือไม่ปรากฏปีที่พิมพ์	ให้ใส่ [ม.ป.ท.] สำหรับเอกสารภาษาไทย และ [n.p.] สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ ให้ใส่ [ม.ป.ป.]. สำหรับเอกสารภาษาไทย และ [n.d.]. สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ
บทความในหนังสือ (Chapter in Book)	
รูปแบบ	ชื่อ สกุลผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ใน ชื่อ สกุลบรรณาธิการ (บก.). ชื่อหนังสือ (น.เลขหน้าที่ปรากฏบทความจากหน้าใดถึงหน้าใด). สถานที่พิมพ์: ชื่อสำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์. Author (s). (Year of Publication). Article title. In Editor (Ed. ถ้ามีหลายคนใช้ Eds). <i>Book title</i> (p. ถ้ามีหลายหน้าใช้ pp. page number-page number). Place: Publisher.
ตัวอย่าง	วิสาขา เจริญศิลป์. (2534). การรักษาโรคติดเชื้อทางเดินหายใจจากเชื้อไวรัส RSV (Respiratory Syncytial Virus ในเด็ก. ใน สมศักดิ์ โล่เลขา ชลรัตน์ดิเรกวัชชัย และมนตรี ตูจิงดา (บก.). <i>อิมมูโนวิทยาทางคลินิกและโรคภูมิแพ้</i> (น. 99-103). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย และสมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย.

	ธิดา เมฆสุวรรณ. (2562). ความขัดแย้งระหว่างศาสนาในประเทศไทย. ใน ปรีดี หงส์ สตีฟ และอัมไพร์ หมายเต็น (บก.). <i>ศาสนากับความรุนแรง</i> (น. 400-459). กรุงเทพฯ: Illuminations Editions. Chumdermphadejsuk, S. (1991). Acute Asthma Treatment in Children. In Lohlekha, S. (Ed). <i>Clinical Immunology and Allergy</i> (pp. 99-103). Bangkok: The Royal College of Pediatricians of Thailand & Pediatric Society of Thailand.
บทความในวารสาร (Journal Article)	
รูปแบบ	ชื่อ สกุลผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่พิมพ์(ฉบับที่), เลขหน้าแรกที่ปรากฏบทความ-เลขหน้าสุดท้ายที่ปรากฏบทความ. Author (s). (Year of Publication). Article Title. Journal. Vol(No), page number-page number.
ตัวอย่าง	วินิจ ฝาเจริญ. (2561). ขบวนการเคลื่อนไหวของภาคประชาชนต่อการคัดค้านโรงงานกำจัดขยะมูลฝอยครบวงจรบ้านป่าตึงน้อย ตำบลป่าป้อ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่, <i>วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร</i>, 6(2), 431-444. Mantasoot, P. (2015). Effectiveness of the Introduction of Civil Policy in Thai Rural Society. <i>SSRU Graduate Studies Journal</i>, 8(2), 298-308.
บทความในสารานุกรม (Encyclopedia Article)	
รูปแบบ	ชื่อ สกุลผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ใน ชื่อสารานุกรม (ฉบับที่, หน้า). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. Author (s). (Year of Publication). Article Title. In <i>Encyclopedia Title</i> (Vol. number, p. ถ้ามีหลายหน้าใช้ pp. page number-page number). Place: Publisher.
ตัวอย่าง	เหมือนฝัน รักธรรม. (2537). คิวฮักคิวหาง. ใน <i>สารานุกรมของใช้พื้นบ้านไทยในอดีต เขตหัวเมืองฝ่ายเหนือ</i> (24, น. 274-275). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง. Sturgeon, T. (1995). Science fiction. In <i>The encyclopedia Americana</i> (Vol. 24, pp. 390-392). Danbury, CT: Grolier.
รายงานการวิจัย (Research report)	
รูปแบบ	ชื่อ สกุลผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง (รายงานวิจัย). สถานที่พิมพ์: ชื่อสำนักพิมพ์. Author (s). (Year of Publication). Title (Research report). Place: Publisher.
ตัวอย่าง	พินิจ ทิพย์มณี. (2553). <i>การวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตายของประเทศไทย</i> (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

	Deming, D. & Dynarski, S. (2008). <i>The Lengthening of Childhood</i> (Research report). Nashville: American Economic Association.
เอกสารการประชุมทางวิชาการ (Proceedings, Symposium)	
รูปแบบ	ชื่อ สกุลผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ใน <i>ชื่อการประชุมหรือการสัมมนา</i> (น. เลขหน้า-เลขหน้า). สถานที่พิมพ์: ชื่อสำนักพิมพ์. Author(s). (Year of Publication). Article title. In <i>Title of Conference</i> . (pp. page number-page number). Place: Publisher.
เอกสารการประชุมทางวิชาการ (Proceedings, Symposium)	
ตัวอย่าง	ซัชพล มงคลิก. (2552). การประยุกต์ใช้กระบวนการลำดับขั้นเชิงวิเคราะห์ในการจัดทำตารางการผลิตแบบพหุเกณฑ์: กรณีศึกษาโรงงานอุตสาหกรรมผลิตยา. ใน <i>การประชุมวิชาการการบริหารและการจัดการ ครั้งที่ 5</i> (น.46). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. นันทิกานต์ ศรีสุวรรณ และคณะ. (2564). มาตรฐานความปลอดภัยของธุรกิจโรงแรมและที่พักในจังหวัดเชียงใหม่ หลังสถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19. ในการประชุมสวนสุนันทาวิชาการระดับชาติครั้งที่ 9 ภายใต้แนวคิด “การยกระดับงานวิจัยสู่นวัตกรรม”. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. วันที่ 17-18 มิถุนายน. หน้า 168-186. Piyasiripon, N. (2016). Factors affecting Policy Implementation Effectiveness toward National Security Policy in Southernmost Provinces of Thailand. <i>The 38th National Graduate Research Conference (Humanities and Social Science)</i> . (pp. 169-176). Phitsanulok. Naesuan University Publishing House.
หนังสือแปล	
รูปแบบ	ชื่อผู้แต่งหนังสือต้นฉบับที่แปลเป็นภาษาไทยแล้ว. (ปีที่พิมพ์หนังสือแปล). <i>ชื่อหนังสือแปลแล้ว</i> [ชื่อหนังสือต้นฉบับ] (ชื่อผู้แปล, ผู้แปล). สถานที่พิมพ์หนังสือแปล: สำนักพิมพ์ (ต้นฉบับพิมพ์ ปี ค.ศ. หรือ พ.ศ.ที่พิมพ์ต้นฉบับ)
ตัวอย่าง	บริกแสม, อี. เอฟ., และฮุสตัน, เจ. เอฟ. (2544). <i>การจัดการการเงิน</i> [Fundamentals of financial management] (เร็กซ์ จำปาเงิน, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: บุ๊คเนท. (ต้นฉบับพิมพ์ ปี ค.ศ.2001).
นิตยสาร	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียนบทความ. (เดือนที่พิมพ์ ปี). ชื่อบทความ. <i>ชื่อนิตยสาร</i> , ปีที่(ฉบับที่), เลขหน้าปรากฏ.
ตัวอย่าง	ส้มโอมีอ. (มีนาคม 2545). อาหารบำรุงสมอง. <i>Update</i> , 20(210), 37-40.

หนังสือพิมพ์	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปี, เดือนที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อหนังสือพิมพ์, ปีที่ (ฉบับที่), เลขหน้าที่ปรากฏ
ตัวอย่าง	บัวช่อ รักษ์สุพรรณ. (2545, 8 พฤศจิกายน). อนาคตอิสราเอล-ปาเลสไตน์. <i>สยามนิวิสต์</i> , น. 6.
วิทยานิพนธ์และปริญญาานิพนธ์ (Thesis)	
รูปแบบ	ชื่อ สกุลผู้เขียนวิทยานิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์หรือปริญญาานิพนธ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต), ชื่อสถานศึกษา, สถานที่พิมพ์. Author. (Year of Published). Doctoral dissertation or Master's thesis Title. (Doctoral dissertation or Master's thesis), Institute.
ตัวอย่าง	พรกมล ชุนกุลพงษ์. (2554). <i>การให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศาสนาเถรวาทและครอบครัวกลาง</i> . (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา. ปณณธร เจริญชัยพฤกษ์. (2552). <i>การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์กร: กรณีศึกษาโรงพยาบาลกรุงเทพ</i> . (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา. Nickels, D. W. (2005). <i>The relationship between IT-business alignment and organizational culture: An exploratory study</i> (Doctoral dissertation). University of Memphis. USA.
บทความจากหนังสือพิมพ์ (Newspaper)	
รูปแบบ	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์, วัน เดือน). ชื่อบทความ. ชื่อหนังสือพิมพ์, น. เลขหน้า. Author. (Year of Published, mm dd). Article title. Newspaper Title, p. page number.
ตัวอย่าง	พินิดา สงวนเสรีวานิช. (2554, 24 เมษายน). พระปลัดสุชาติ สุวัฑฒโกปกาเกษมญอนักพัฒนา. <i>มติชน</i> , น. 17-18. Boonnoon, J. (2011, April 28). Manufactures flood Thai market. <i>The Nation</i> , p. 7A.
สื่อโสตทัศน์และสื่ออื่น ๆ	
รูปแบบ	ชื่อผู้จัดทำ (หน้าที่). (ปีที่ผลิต). ชื่อเรื่อง. [ลักษณะของสื่อ]. สถานที่ผลิต: หน่วยงานที่เผยแพร่.
ตัวอย่าง	อยุธยา: สมเด็จพระนารายณ์มหาราช. (2540). [วีดิทัศน์]. กรุงเทพฯ: ทิฆังทอยส์.

สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ หรือบทความวารสารอิเล็กทรอนิกส์ หรือเอกสารจากฐานข้อมูล(Databases)	
บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารที่เผยแพร่ทั้งฉบับพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์	
รูปแบบ	ชื่อผู้แต่ง. (ปีพิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร. เลขของปีที่ (ฉบับที่). สืบค้นเมื่อ วันที่ เดือน ปี, จาก URL (แบบย่อ*) หรือชื่อฐานข้อมูล Author. (Year of Published). Title. Retrieved mm dd, year, from URL or name of database
บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารที่เผยแพร่ทั้งฉบับพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์	
ตัวอย่าง	สุนันทา เลาวัญศิริ. (2553). ธาตุอาหารหลักของน้ำสกัดชีวภาพแบบเข้มข้นจากขยะครัวเรือน. วารสารออนไลน์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 29(2). สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน 2554, จาก http://www.journal.msu.ac.th/msu.ac.th/index.php?option=com_content&task= Buckingham, J. T., LeBeau, L. S., & Klein, W. M. P. (2011). The performance versus ability distinction following social comparison feedback. <i>Current Research in Social Psychology: An electronic journal</i> . 63(4). Retrieved June 23, 2011, from http://www.uiowa.edu/grpproc/crisp/crisp.html
บทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งไม่มีการจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม	
รูปแบบ	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่(ฉบับที่), เลขหน้า-เลขหน้า. doi:xxx
ตัวอย่าง	Roger L. C. & Richard, L. H. (2010). Calcium-Permeable AMPA receptor dynamics mediate fear, memory erasure. <i>Science</i> , 330(6007), 1108-1112. doi: 10.1126/science.1195298
บทความที่สืบคำได้จากวารสารอิเล็กทรอนิกส์	
รูปแบบ	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่(ฉบับที่), เลขหน้า-เลขหน้า. URL ของวารสาร
ตัวอย่าง	Cadigan, J., Schmitt, P., Shupp, R., & Swope, K. (2011, January). The holdout problem and urban sprawl: Experimental evidence. <i>Journal of Urban Economics</i> . 69(1), 72. Retrieved from http://journals.elsevier.com/00941190/journal-of-urban-economics/

สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ประเภทอื่น ๆ	
สารสนเทศประเภทสารานุกรม พจนานุกรม หนังสือคู่มือ	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ใน ชื่อผู้แต่ง (บรรณาธิการ), ชื่อหนังสือ (ครั้งที่พิมพ์), เลขหน้าที่ปรากฏบทความจากหน้าใดถึงหน้าใด. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์
ตัวอย่าง	Hanegraaff, W. (2005). New Age movement. In L. Jones (Ed.), Encyclopedia of religion. Retrieved from http://find.galegroup.com/gvrl/
วิกิ (WIKI)	
ตัวอย่าง	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2553, จากวิกิพีเดีย http://th.wikipedia.org/wiki/มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
สารสนเทศประเภท Press Release รายงานประจำปี ไฟล์ประเภท PowerPoint, Blog post, Online Video, Audio Podcast, Facebook post, Twitter post เป็นต้น	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียน (ปี, เดือน วันที่). ชื่อเนื้อหา. [รูปแบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์]. Retrieved from URL หรือเว็บไซต์ของข้อมูล
ตัวอย่าง	ชาญณรงค์ ราชบัวน้อย. ศัพท์บัญญัติการศึกษา. [เว็บบล็อก]. สืบค้นจาก http://www.sornor.org

หมายเหตุ: 1. ผู้แต่งชาวไทยให้ใส่ชื่อและนามสกุล โดยไม่ต้องใส่คำนำหน้าชื่อ ยกเว้นราชทินนาม ฐานันดรศักดิ์ ให้นำไปใส่ท้ายชื่อ โดยใช้เครื่องหมายจุลภาคคั่นระหว่างชื่อกับราชทินนามและฐานันดรศักดิ์ ส่วนสมณศักดิ์ให้คงรูปตามเดิม

2. กรณีผู้แต่ง 2 คน ให้ใส่ชื่อทั้งสองคนตามลำดับที่ปรากฏ เชื่อมด้วยคำว่า “และ” สำหรับเอกสารภาษาไทย และใช้เครื่องหมาย “&” สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ ระหว่างคนที่ 1 และคนที่ 2 โดยเว้น 1 ระยะก่อนและหลัง

3. ผู้แต่งชาวต่างประเทศ ให้ขึ้นต้นด้วยชื่อสกุล ตามด้วยอักษรย่อชื่อต้น โดยเว้น 1 ระยะ และอักษรย่อชื่อกลาง (ถ้ามี) ทั้งนี้การกลับชื่อสกุลให้ใช้ตามความนิยมของคนในชาตินั้น โดยใช้เครื่องหมายจุลภาคคั่นระหว่างชื่อสกุลและอักษรย่อชื่อต้น อักษรย่อชื่อกลาง หากกรณีที่ผู้แต่งมีคำต่อท้าย เช่น Jr. หรือคำอื่น ๆ ให้ใส่คำดังกล่าวต่อท้ายอักษรย่อชื่อต้น หรือ อักษรย่อชื่อกลาง (ถ้ามี) โดยคั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค

4. ผู้แต่งที่เป็นสถาบัน ให้ลงรายการโดยเรียงลำดับจากหน่วยงานใหญ่ไปหาหน่วยงานย่อย และเว้นวรรคจากชื่อหน่วยงานใหญ่ไปหาชื่อหน่วยงานย่อย

สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จากแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับ APA Style 6th edition เช่น APA Formatting and Style Guide. From <http://owl.english.purdue.edu/owl/resource>

/560/01/American Psychological Association (APA) 6th edition style Examples. From www.lib.monash.edu.au/tutorials/citing/apa-a4.pdf

วิธีเรียงอ้างอิง การเรียงอ้างอิงใช้หลักการเดียวกับการเรียงคำในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หรือ Dictionary ที่เป็นสากล โดยคำที่มีสะกดจัดเรียงไว้ก่อนคำที่มีรูปสระตามลำดับตั้งแต่ กก - กฮ ดังนี้

ก ข ค ศ ฆ ง จ ฉ ช ซ ฌ ญ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ ด ต ถ ท ธ น บ ป ผ ฝ พ ฟ ภ ม ย ร ฤ ฦ ฦ ภา ว ศ ษ ส ห ฬ อ ฮ

ส่วนคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะตัวเดียวกัน เรียงลำดับตามรูปสระ ดังนี้
อะ อัว อัวะ อา อำ อี อี้ อู อุ เอะ เอ เอาะ เอา เอ็น เอีย เอียะ เอื้อ เอื้อะ แอ แอะ โอ โอะ ไอ ไอ

*Update: 11/06/2566

รูปแบบการเขียนบทความวิจัย

ตั้งหน้ากระดาษ 85
ด้านบนและด้านซ้าย 1.0 นิ้ว
ด้านล่างและด้านขวา 0.5 นิ้ว

วารสารสันติสุขปริทรรศน์ | 1

(TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวหนา ขีดขวหน้ากระดาษ)

(TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวปกติ ขีดขวหน้ากระดาษ)

ชื่อเรื่องภาษาไทย
ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ

(TH SarabunPSK ขนาด 16 point ตัวปกติ)

ชื่อผู้เขียนหลัก 1¹ ผู้ร่วมเขียนคนที่ 2² และผู้ร่วมเขียนคนที่ 3³ (ภาษาไทย)
ไม่ต้องระบุค่านำหน้าชื่อ ขีดขวหน้ากระดาษ

ชื่อผู้เขียนหลัก, ผู้ร่วมเขียนคนที่ 2 และผู้ร่วมเขียนคนที่ 3 (ภาษาอังกฤษ)

บทคัดย่อ (TH SarabunPSK ขนาด 18 pt. ตัวหนา กึ่งกลางหน้ากระดาษ)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ.....วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย พบว่า (ระบุตามวัตถุประสงค์)
สรุปให้สั้นกะทัดรัด หรือไม่เกิน 300-350 คำ

คำสำคัญ: 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และคั่นด้วยเครื่องหมาย (;)

Abstract

ขอแจ้งให้ผู้ค้นคว้าทราบว่า.....ยังไม่ต้องแปลบทคัดย่อภาษาอังกฤษ จนกว่าจะมีการประเมินและแก้ไข
บทความเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อความเป็นมาตรฐานเดียวกัน

Keywords: 3-5 Words โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และคั่นด้วยเครื่องหมาย (;)

¹ สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย; สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

² สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย; สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

³ สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย; สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

Corresponding author, e-mail:

2 | Journal of Peace Periscope (JPP)

บทนำ (TH SarabunPSK 18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

(16 pt.) ย่อหน้าที่ 1 ระบุความเป็นมา บริบท สภาพปัญหาของประเด็นที่ศึกษา (อ้างอิง)

(16 pt.) ย่อหน้าที่ 2 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เชิงวิชาการ แนวทางปฏิบัติ มาตรฐาน การแก้ไขปัญหาหรือการส่งเสริมพัฒนา (อ้างอิง)

(16 pt.) ย่อหน้าที่ 3 การศึกษาข้อมูลเชิงพื้นที่ (อ้างอิง)

(16 pt.) ย่อหน้าที่ 4 สรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่ประเด็นปัญหา เหตุผลความคาดหวัง คุณค่า ประโยชน์ ที่หวังจะได้ศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

1. เพื่อ
2. เพื่อ
3. เพื่อ

วิธีดำเนินการวิจัย (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัย (ระบุรูปแบบของการวิจัย) ประกอบด้วย (เรียงลำดับตาม วิธีดำเนินการวิจัย)

1. การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (ขั้นตอนดำเนินการวิจัย)
2. การวิจัยเชิงปริมาณ (ระบุเครื่องมือวิจัย ค่าความเชื่อมั่น วิธีการสุ่มกลุ่ม ตัวอย่าง ประชากร สถิติที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล)
3. การวิจัยเชิงคุณภาพ (ระบุเครื่องมือวิจัย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล)
4. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (ขั้นตอนดำเนินการวิจัย)
5. การวิจัย..... (ขั้นตอนดำเนินการวิจัย)

สรุปผลการวิจัย (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า
2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า
3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า

ตั้งค่าน้ำกระดาษ 85
ด้านบนและด้านซ้าย 1.0 นิ้ว
ด้านล่างและด้านขวา 0.5 นิ้ว

อภิปรายผลการวิจัย (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

เสนอเป็นความเรียงและให้เชื่อมโยงกับผลการวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า..... ทั้งนี้เพราะ.....

สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ..... (อ้างอิง)

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า..... ทั้งนี้เพราะ.....

สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ..... (อ้างอิง)

3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า..... ทั้งนี้เพราะ.....

สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ..... (อ้างอิง)

องค์ความรู้ใหม่ (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

นำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ สามารถนำเสนอรูปแบบของการ
เขียนความเรียง หรือโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย

สรุปและข้อเสนอแนะ (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ใคร หน่วยงานใด อย่างไร)

1.

2.

3.

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ (เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ใคร หน่วยงานใด อย่างไร)

1.

2.

3.

กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

กล่าวขอบคุณต่อองค์กร หน่วยงาน หรือบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการวิจัย รวมทั้งแหล่งที่มาของเงินทุนวิจัย และหมายเลขของทุนวิจัย (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุน

สนับสนุนการวิจัย หรือกรณีชื่อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัย วิทยานิพนธ์หรือคุณิ
นิพนธ์)

เอกสารอ้างอิง (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

เฉพาะบทความวิจัยควรมีการอ้างอิง 5 อ้างอิงขึ้นไป แหล่งข้อมูลอ้างอิง ที่ปรากฏใน
เนื้อหาบทความทั้งหมด จะต้องนำมาเขียนเป็นรายการอ้างอิงใน References ให้ครบถ้วนสมบูรณ์
ทุก ๆ อ้างอิง ตามรูปแบบอ้างอิงของวารสาร และเรียงลำดับตามตัวอักษร A-Z (**ห้ามอ้างอิงงานที่
ไม่ปรากฏการอ้างอิงในเนื้อหาบทความ**) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA

*Update: 20/03/2566

รูปแบบการเขียนบทความวิชาการ

ตั้งค่าน้ำกระตาด B5
ด้านบนและด้านซ้าย 1.0 นิ้ว
ด้านล่างและด้านขวา 0.5 นิ้ว

วารสารสันติสุขปริทรรศน์ | 1

(TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวหนา ขีดขวางหน้ากระดาษ)

ชื่อเรื่องภาษาไทย
ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ

(TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวปกติ ขีดขวahn้ําระดาศ)

(TH SarabunPSK ขนาด 16 point ตัวปกติไม่ต้องระบุค่าหน้าหัว ข้อติดขวามือกระดาษ)

บทคัดย่อ (TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวหนา)

จอหน้า 0.7" หรือเรซินพินพ์ตัวอักษรที่ 9 TH SarabunPSK ขนาด 16 ปกติ point

ควรระบุว่า บทความวิจัย/วิชาการนี้มีวัตถุประสงค์ (Objective) สรุปให้สั้นกะทัดรัด หรือไม่เกิน 300-350 คำ

คำสำคัญ: 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และค้นด้วยเครื่องหมาย (:)

Abstract (TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวหนา
กึ่งกลางหน้ากระดาษ)

ขอแจ้งให้ผู้พันทรบว่ายังไม่ต้องแปลทศด้อยภาษาอังกฤษจนกว่าจะมีการประเมินและแก้ไขบทความเสร็จ
จเรียบร้อย เพื่อความเป็นมาตรฐานเดียวกัน

Keywords: 3-5 Words โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และค้นด้วยเครื่องหมาย (,)

¹ สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย: สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

² สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย: สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

³ สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย: สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

Corresponding author, e-mail:

2 | Journal of Peace Periscope (JPP)

บทนำ (TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวหนา ชิดซ้ายหน้ากระดาษ)

ย่อหน้า.0.7” หรือเริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่.9.TH.SarabunPSK.ขนาด.16.ปกติ.point.....

.....ควรอธิบายว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ,วัตถุประสงค์,หรือเค้าโครงของบทความเป็นอย่างไร.....

เนื้อเรื่อง (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

.....สามารถแบ่งเป็นส่วนย่อย 3 ส่วน ได้แก่.....

.....ส่วนย่อยที่ 1. ปูพื้นฐานความรู้แก่ผู้อ่านในเรื่องที่จะกล่าวถึง.....

.....ส่วนย่อยที่ 2. วิเคราะห์ข้อมูล ได้แย้งข้อเท็จจริง ใช้เหตุผล หลักฐานเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน.....

.....ส่วนย่อยที่ 3. เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ.....

สรุป (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

.....การเลือกเก็บประเด็นสำคัญ...ๆของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น...ๆ ท้ายบท
หรืออาจใช้วิธีการบอกผลสรุปว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไรสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้บ้าง
หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไปหรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทิ้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะ
แสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไป เพื่อเป็นการสรุปถ้อยแถลงของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน.....

องค์ความรู้ใหม่ (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

.....นำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ สามารถนำเสนอรูปแบบของการ
เขียนความเรียง หรือโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

.....บทความวิชาการอ้างอิงเฉพาะที่ปรากฏในเนื้อหาบทความทั้งหมด จะต้องนำมาเขียนเป็นรายการอ้างอิง
ในเอกสารอ้างอิงให้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุก ๆ อ้างอิง ตามรูปแบบอ้างอิงของวารสาร และเรียงลำดับตามตัวอักษร
A-Z (ห้ามอ้างอิงงานที่ไม่ปรากฏการอ้างอิงในเนื้อหาบทความ) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้
แบบ APA.....

2 | Journal of Peace Periscope (JPP)

บทนำ (TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวหนา ชิดซ้ายหน้ากระดาษ)

ย่อหน้า 0.7” หรือเริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ 9 TH.SarabunPSK ขนาด 16 ปกติ point

...ควรอธิบายว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ วัตถุประสงค์ หรือเค้าโครงของบทความเป็นอย่างไร

เนื้อเรื่อง (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

...สามารถแบ่งเป็นส่วนย่อย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนย่อยที่ 1. ปูพื้นฐานความรู้แก่ผู้อ่านในเรื่องที่จะกล่าวถึง

ส่วนย่อยที่ 2. วิเคราะห์ข้อมูล ได้แย้งข้อเท็จจริง ใช้เหตุผล หลักฐานเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน

ส่วนย่อยที่ 3. เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้นเขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ

บทวิจารณ์ (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

...การเขียนวิจารณ์ คือ การค้นหาคัดและข้อไม่ดีของเรื่องที่จะวิจารณ์ชี้ให้เห็นข้อบกพร่อง พร้อม

...ทั้งเสนอแนะทางแก้ไขให้ดีขึ้น เป็นการวิจารณ์เพื่อสร้างสรรค์

สรุป (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

...การเลือกเก็บประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ทำยบท หรืออาจใช้วิธีการบอกผลสรุปว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไรสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไปหรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทิ้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไป เพื่อเป็นการสรุปจุดยืนของผู้นเขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

องค์ความรู้ใหม่ (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

...นำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ สามารถนำเสนอรูปแบบของการเขียนความเรียง หรือโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย

ตั้งค่าน้ำกระดาษ B5
ด้านบนและด้านซ้าย 1.0 นิ้ว
ด้านล่างและด้านขวา 0.5 นิ้ว

วารสารสันติสุขปริทรรศน์ | 3

เอกสารอ้างอิง

บทความวิชาการอ้างอิงเฉพาะที่ปรากฏในเนื้อหาบทความทั้งหมด จะต้องนำมาเขียนเป็นรายการอ้างอิงในเอกสารอ้างอิงให้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุก ๆ อ้างอิง ตามรูปแบบอ้างอิงของวารสาร และเรียงลำดับตามตัวอักษร A-Z (ห้ามอ้างอิงงานที่ไม่ปรากฏการอ้างอิงในเนื้อหาบทความ) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA

*Update: 20/03/2566

รูปแบบการเขียนบทวิจารณ์หนังสือ

ตั้งค่านำกระดาษ 85
ด้านบนและด้านซ้าย 1.0 นิ้ว
ด้านล่างและด้านขวา 0.5 นิ้ว

วารสารสันติสุขปริทรรศน์ | 1

(TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวหนา ขีดขวหน้ากระดาษ)

(TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวปกติ ขีดขวหน้ากระดาษ)

ชื่อเรื่องภาษาไทย
ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ

(TH SarabunPSK ขนาด 16 point ตัวปกติ

ไม่ต้องระบุค่านำหน้าชื่อ ขีดขวหน้ากระดาษ)

ชื่อผู้เขียนหลัก¹, ผู้ร่วมเขียนคนที่ 2² และผู้ร่วมเขียนคนที่ 3³ (ภาษาไทย)

ชื่อผู้เขียนหลัก, ผู้ร่วมเขียนคนที่ 2 และผู้ร่วมเขียนคนที่ 3 (ภาษาอังกฤษ)

ภาพหน้าปกหนังสือ

บทวิจารณ์หนังสือ

ผู้เขียน:

จำนวนหน้า:

ปีที่พิมพ์:

ครั้งที่พิมพ์:

สถานที่พิมพ์:

บทคัดย่อ

(TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวหนา กึ่งกลางหน้ากระดาษ)

ย่อหน้า 0.7" หรือเริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ 9 TH SarabunPSK ขนาด 16 ปกติ

ควรระบุว่า บทความวิจัย/วิชาการนี้มีวัตถุประสงค์ (Objective).สรุปให้สั้นกะทัดรัด หรือไม่เกิน 300-350 คำ.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และคั่นด้วยเครื่องหมาย (,)

Abstract

(TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวหนา กึ่งกลางหน้ากระดาษ)

ขอแจ้งให้ผู้ค้นพบทราบว่า, ยังไม่ต้องแปลบทคัดย่อภาษาอังกฤษ จนกว่าจะมีการประเมินและแก้ไขบทความ
เสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อความเป็นมาตรฐานเดียวกัน

.....

¹ สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย: สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

² สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย: สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

³ สังกัด/หน่วยงานภาษาไทย: สังกัด/หน่วยงานภาษาอังกฤษ

Corresponding author, e-mail:

Keywords: 3-5 Words โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และค้นด้วยเครื่องหมาย (.)

บทนำ (TH SarabunPSK ขนาด 18 point ตัวหนา ชิดซ้ายหน้ากระดาษ)

ย่อหน้า 0.7" หรือเริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ 9 TH SarabunPSK ขนาด 16 ปกติ

เนื้อเรื่อง (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

.....การวิจารณ์หนังสือสามารถแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ บทนำ และบทสรุป ส่วนบทนำจะกล่าวถึงสิ่ง.....
.....ที่ผู้อ่านจำเป็นต้องรู้เกี่ยวกับหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งก่อนที่จะอ่าน ฟัง หรือดูเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการวิจารณ์ ส่วน.....
.....บทสรุปจะให้ความคิดเห็นโดยรวมว่าเขียนได้ดีหรือน่าสนใจเพียงใด ตลอดจนความคิดเห็นอื่น ๆ ที่ผู้เขียน.....
.....อาจแสดงออกมา

บทวิจารณ์ (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

.....การเขียนวิจารณ์ คือ การค้นหาข้อดีและข้อไม่ดีของเรื่องที่จะวิจารณ์ชี้ให้เห็นข้อบกพร่อง พร้อม.....
.....ทั้งเสนอแนวทางแก้ไขให้ดีขึ้น เป็นการวิจารณ์เพื่อสร้างสรรค์

สรุปผล (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

.....การเลือกเก็บประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้ด้วยกัน ๆ ท้ายบท หรืออาจใช้วิธีการบอก.....
.....ผลลัพธ์ว่าสิ่งที่คุณอ่านมีความสำคัญอย่างไร สามารถนำไปทำอะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป หรือ.....
.....อาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทั้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนา.....
.....เรื่องนั้นต่อไป เพื่อเป็นการสรุปจุดยืนของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

เอกสารอ้างอิง (18 pt. ตัวหนา เนื้อความ 16 pt.)

.....รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA (American Psychological Association)

วารสารสันติสุขปริทรรศน์

Journal of Peace Periscope

สำนักงานวัดแม่ฮ่องไคร้ เลขที่ 9 หมู่ที่ 8 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ 50220

โทร. 093-241-9191

Email: jppsantisuk.journal@gmail.com